

**Muhtasarü's-Sülûk ve'l-İhsân Fî Beyâni'l-
Vusûl İlä Meliki'l-Mülûk ve Tarikatü'l-
Hâcegân**

Şeyh-i Meczûb Ebu Osman Şeyh Muhammed
Saîd Seyfûddin (Kds)

KISALTMALAR

(CC)	Celle Celâlühü.
(SAV)	Sallallahu Aleyhi ve Sellem.
(AS)	Aleyhisselâm.
(RA)	Radiyallahü Teâlâ Anhu.
(Kds)	Kuddise sirrihu.
Şâh-ı Pîr	Sultanu'l-Evliyâ , Halifetü Hazreti Seyyidi'l-Enbiya, Muhyi's-Sünneti ve'd Din, Şeyhu'l-Enâm, Şâh Muhammed Ali Hisâmüddîn (Kds) Hazretleridir. Hz. Mevlânâ Hâlid Zü'l-Cenâheyn'in (Kds) baş halifesi olan Osman Siracuddîn'in (Kds) torunudur.
Şeyh-i Meczûb	İhsan Yolu kitabının yazarı, Hz. Şâh-ı Pîr'in halifesi Bahru'l-Istiğrak: Şeyh Muhammed Saîd Seyfuddîn (Kds).
Şeyh-i Meczûb der ki	Bu ifadeden sonra gelen açıklama, ilâhî irfan denizinden doğan keşif ve rabbanî ilhamla aldığı bainî içtihadıdır.
Kadrî , Hazîn, Vefâ , Bilâl, Şerîf	Seyyîd Muhammed Kadrî Hazîn hazretleri'nin divanında kullandığı isimlerdir.
Hazreti Şeyh der ki	Hz. Seyyîd Muhammed Kadrî'nin sohbetleridir.
Dîvân-ı İrfân	Hz. Seyyîd Muhammed Kadrî'nin divanının ismidir.

ÖNSÖZLER

1.BASKI

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

HAMD, Zat-ı Ehadiyetinin nurundan sevgilisi Hz. Muhammed Mustafa'nın (SAV) nurunu halk ederek, ondan bütün alemleri vücûda getiren Cenâb-ı Allahu Teâlâ ve tekaddes Hazretlerine mahsustur.

HAK'dan bu yaratılış ve varlığın en mükemmeli olan, Âlemlere Rahmet Cenâb-ı Ahmed'in kudsî ruhunu insan şekliyle dünyamıza nakletti. Onun şerefiyle insanı da şereflendirerek Esmâ-ı Hüsnâ sırrına mazhar olmaya kabiliyetli ve ahsen-i takvîm olarak halketti. Ahsen-i takvîm'den sonra Es-fel-i Sâfilîne reddettiği insanı Rebbâniyetinin ihsaniyle fenâ ile mâsivâdan çekerek esmâ ve sıfatlarının nûrundan en yüksek terbiye ile, bekâsında huzûr ve şûhûdunu eşsiz saâdetine ulaşabilecek yolu bahşetti.

Hakiki büyük saâdet, Allah'a yakınlık iledir. Ondan gâfil ve uzak olmak bedbahtlığın en kötüsüdür. Yakınlığı; İman ve emrettiği güzel işler ile; Uzaklığı: İnkâr ve emirlerine uymamakla olacağını, Allahu Teâlâ Peygamberleri vâsıtasıyla beşeriyete bildirmiştir. Bildiri ve davetin en güzeli de peygamberler peygamberi, Âlemin Rehberi, Kâinatın Efendisi, Büyük Sevgili Hz. Muhammed Mustafâ (AS)'e verilen Kur'ân-ı Kerîm, Şeriat-ı Garrâ ve Ahlâk-i Muhammediyedir.

Bu yüksek terbiye ile, nefsin bütün his ve hayallerinden de geçerek, Allah ve Resûlüne tam teveccüh eden tasavvuf ehli büyük fadla hemen mazhar olduklarından, bu usûlün en kısa ve üstün yol olduğunu beyân etmişlerdir. (Be fenâ çume jı hûdrâ lev gihâm mülke bekâ - Fenâ ile gittiğimden bekâmülküne ulaştım).

Ancak, bu gidiş basit bir iş olmayıp, yolda kuvvetli fırtınalar, dalgalar, anafolar mevcuttur. Onun için kişinin yalnız başına bu yola düşmesi tehlikeli ve neticesizdir. Bu yolu daha evvel geçmiş ve geçirmeye de muktedir, sâlike selâmet gemisi olacak mürşîdin olması şarttır.

Bu yolda hakiki kamîle ererek, Hz. Resûle vâris olmuş evliyâyı, sâlikin kendisine vasıta edinmesi ALLAH ve Resûl aşkının tekâmülünün delilidir. Bu aşk ve âzim ile hakiki mürşîdine sımsıkı usûlünde bağlananların saâdeti sonsuzdur. Hallerinin neş'e ve tekâmül seyrini maddî hislerimiz görmediği ve duymadığı için bize garip gelebilir. Gayba iman etmiş mü'min, Allahu Teâlânın akıllara sığmayan kudret, azamet, ihsân ve fadlının mevcûdiyetini Esmâ-ı Hüsnâ'sından bulmuştur.

Şeriat-ı Garrâ'nın zâhir kısmının delillerini en hakiki kaynaklarından getiren "Muhtasarü's-Sülûk ve'l-İhsân Fî Beyâni'l-Vusûl İlâ Meliki'l-Mülûk ve Tarikatü'l-Hâcegân" yazarı Şeyh-i Meczûb Ebu Osman Şeyh Muhammed Saîd Seyfûddin (Kds) ve sohbetlerinden nakil ettiğimiz, divânından parçalar aldığımız Sultânü'l-Âşıkîn ve'l-Ârifin ve ve'l-Vâsilîn Seyyid Muhammed Kadrî Hazîn (Kds) Hazretleri, sülûk ve ilâhi cezbe ile Tarikat-ı Âliye'nin en yüksek makâmelerini ahzederek yolun pîri olmuş Ârif-i Billah sultanlardır. Mânevi keşif ve halleri Allahu Teâlâ'nın özel fadlındandır. Kendilerinin beyânları veçhile bunlara i'tikad ve ve muhabbetle amel eden sâliklere; Allah ve Resûl yolunun delili olacaklardır.

Kurtuluş ve saâdetin yegâne anahtarı olan "Lâilâhe İllâllâh Muhammedün Resûlüllah" tevhidinde dahi, Allahu Teâlâ, Hz. Muhammedi kendisine vâsıta ve evliyâsına da rehber kılmıştır. Bütün evliyânın onun ümmetine hizmet ile görevlendirilmiş, yüksek şerefi, Kur'ân-ı Kerîm'de bildirilerek umûmi şefâat selâhiyeti verilmiştir.

O'nun ümmetinden olmak saâdetinin sonsuz hamdını tekrarlar, O'na, Âl ve Âshâbına, zürriyet ve tâbilerine Allahu Teâlâ'dan salât ve selâmların en güzelinin devâmını ister, bu doğru yolda hepimize tevfiik ve ihsânını niyâz ederim.

Süleyman KAYA

2.BASKI

Hamd, Alemlerin Rabbı (olan) Allah'a mahsustur...

Salât ve selâm, Mahlukatın En Hayırlısı Muhammed (AS)'a, ve onun Âline ve Ashabına olsun...

Cenâb-ı Mevlâ'ya yakınlığı gerçekleştirecek, Hz. Resûl (AS)'a ve yüksek tarikatın büyük şeyhlerinin kudsî nurlarına erdirecek İhsan Yolu kitabının ikinci baskısı sebebiyle Cenâb-ı Rabb'ül-Âlemîn'e sonsuz hamd eder, bu yolda gidenlere yardımlarını niyaz ederim.

Uzun zamandan beri evliyanın gizli tutulması, manevî sohbetlerin azalması, kalplerin mâsivâdan temizlenerek ilâhi aşk ve sırlara iletilmemesinden, kâmiller azalmış; nefsin terbiyesindeki önem ihmal edilmiştir.

70 sene evvel bugünkü ortamı gören, Hz. Resûl'ün Vekili, Sünnet ve Tarikatın Dirilticisi, Allah'ın Sevdığı Ahlâk sahibi, Kutb-ı Ferd, İnsanların-Cinlerin ve Herkesin Şeyhi Hz. Şâh-ı Pir Şâh Muhammed Ali Hüsamüddîn (Kds), Allah ve Resûl'e giden bu yolu, kurtuluş ve ebedî saadet olan ilâhî olgunluğun hazineleriyle dolu olduğunu bildirmek için, bazı halifelerine yüksek tarikatın sırlarından ve büyük nimetlerinden açıklamayı ictihâd vermiştir.

İşte bu emirle, Şeyh-i Meczûb Muhammed Saîd Seyfüddîn'in (Kds), İhsan Yolu kitabında açıkladığı keşifler ve bâtinî ictihâdlar, bütün makamları sultanlıkla geçen, Hz. Resûl'ün (AS) hakîkî vâsılı ve vâsılı ve vârisi Şeyh Muhammed Kadrî Hazîn'in (Kds), Dîvân-ı İrfan'da açıkladığı sırlar buna delildir.

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Husule makbuleyi sureti insani kâmil bit

Alemin yaratılmasındaki gaye, insan-i kâmilin husule gelmesidir

Garaz be cevheru a'rad ne icât ez heyûlâyı

Alem cevhersiz olmayıp kendi kendine olmuş heyûlâ degildir. (1)

(1) Nurlar Nuru Kasidesinden

Âlemin cevheri, Hz. Muhammed Mustafa'nın (AS) ruhu olup Allah (CC) onu zat nurundan yaratarak mutlak kemâl ve cemâli mutlâkına ayine yaptı. Bu yüzden aşk dahi cemâl ve kemâl sıfatları gibi ilâhi ezeli sıfatlardandır.

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Şerhi ışıra ez çi guyem muhâl

"Aşkın açıklamasını nasıl yapabilirim? Mümkün değil !

Hikmeta emre ilâhîyu ezel ez nunukâf

İlâhi Hikmetin kün emrinden de ezeldir... (2)

(2) Zahit Sözü Kasidesinden

En büyük ve eşsiz insanı kâmil Hz. Muhammed Mustafa'dır (AS). Onun için kudsî hadiste: "Ya Habîbim (AS), eğer olmasaydın felekleri (âlemleri) yaratmazdım" buyurmuştur. Yine bir diğer kudsî hadiste: "Ben gizli bir hazine idim, bilinmek istedim, onun için âlemleri yarattım" buyurmuştur. Kemâl, cemâl ve sevgi sıfatları işte o aynada göründü... Şerefli Hadiste Resûl (AS): "Beni gören (Yani hakikatımı gören) Hakkı görür" buyurmuştur. (Men raâni raa'l-Hak).

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Kese bînit hakikat nure
envârez tecellâyi

"Nurlar nurunun (Hz. Resûl'ün)
hakikatini gören,

Dabibî nit sırre cemalullahi
der âyinâyi

Cemalullahın sırrını da aynada
görecektir." (3)

(3) Nurlar Nuru Kasidesinden

En yüksek ilim Allah'ı görme, en kısa yol bu aynayı kalpte bulmak, en büyük zevk ve saadet cemâlullahı görmektir.

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Ji nakşe neynika şâhî Emînim.

"Emirler Şahı (Hz. Resûl'ün) ayinesinin
nakşındanım,

Bedli câmâ cihân bînim ji deme

Gönülden bütün cihanı görenim yüzünden" (4)

(4) Ayetullâhi Şerif Kasidesinden

Bu kemâl, ancak ilâhî terbiye ile husule gelir. Şerefli hadiste: "Beni, Rabbim terbiye etti; ne güzel terbiye etti !.." buyurdu.

Kur'ân-ı Kerîm'in başında Cenâb-ı Allah (CC), zatını Rabbu'l Âlemîn olarak tanıtmayı, terbiyenin ne kadar gaye ve temel olduğuna delildir. Bu terbiye ile insanın ruhu, zat ve sıfat nurları ile nurlanarak, semadaki güneşten çok daha parlak bir güneş olur. Öyle bir güneş ki, parlak nurundan yüzlerce sema güneşi sanki içinde erir!..

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Der dilemin ev ziharbu neynikek ji nure Hûdabu	"Gönlümde Allah'ın nurundan bir ayna doğdu
Nakşe "Ya Hu" le nembu şefkî dâyâru diyâr	İçinde "Ya Hu" nakışlı şevki, sevgiliye (esas ilk aynaya) ve her yere vuruyordu" (5)
Ez gera bum il nihânî min nazar da âsumânî	"Gizlice dolaştım... Göklere de nazar verdim.
Bume hurşî de zemânî Hem leyalu hem nehâr	Zamanın hem gece hem gündüz (batmayan) güneşi oldum" (6)

(5) Ayetullâhi Şerif Kasidesinden, (6) Sen Şirin Elinden Kasidesinden

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Her vekî hakikât zâhirim der însucân	"Hakikat, her zaman insan ve cinler içinde güneş gibiyim
Bülbüle şehlûle Ânim kes nedîkat misle ân	Onun öyle şâhbüblüyüm ki, hiç kimse asla benzerimi görmemiştir." (7)

(7) Her Zaman Güneş Gibiyim Kasidesinden

Bil ki bu nur güneşleri, mürit ve muhîblerin kalbini mâsivâdan temizleyerek terbiye eder. İlâhi nur ile parlatarak onu da güneş yapar.

Hız. Şeyh buyurdu ki: "Birisi altmış dakikadan daha az bir zaman, Hız. Şâh-ı Pîr'in güneşine dayanabilse, sonra da zâhiri gözle semadaki güneşe ve mânen de kalp güneşine baksa, kalp güneşinin çok daha parlak olduğunu görecektir"

Yine Hız. Şeyh buyurdu ki: "Tarikat pîrlerinden birsinin, güneş nuru 300.000 kişi arasında zahiren doğsa, hiç bir göz kapağı bu nurun şiddetinden dolayı açılmaz."

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Ger tu mihâi ji esraren garip âgeh şevî	"Garip sırlardan haberdar olmak istiyorsan,
Rabtu ruhu dil biki üstâd dâna u kümel	Kâmil- âlim üstadın ruhuna kalbini bağla !
Ver tu rapte biri pîre hakîme manevî	Ruhunu öylece o mânevi hekime bağlarsan
Dil dibi âyiney â hurşî de der burca hamel	Gönül, Hamel Burcu güneşine ayna olacaktır..." (8)

(8) Mürşid Emri Kasidesinden

Kudsî hadiste: ""Yerler ve gökler beni almaz, illâ kâmil müminin kalbinden başka"" buyuran Cenab-ı Mevlâ için hâlis olmuş o kalp, mekânsız mevlâ için, o da mekansızlaşmıştır.

""Ben insanı kendi suretim üzere halkettim"" kudsî hadisinde, kâmil insan ruhunun Lâ şey olması sebebiyle, hiç bir mekân, zaman ve cihete bağlı olmadığı belirtilmiştir.

""Ben insanın sırrıyım, insan benim sırrım" kudsî hadisinde, kulun ancak bu makâma erdiğinde Allah'ı bilmek sırrına erdiği belirtilmiştir.

Allahu Teâlâ halifesi olan bu insan, ruhu ile tasarruf eder. O insan da, bu tasarrufun sebebini, hikmetini, neticesini anlar. Allah Teâlâ ayet-i kerîmede: "Ey Habîbim, (onu) attığında sen atmadın, lâkin Allah attı"" buyurmuştur. (Enfâl-17) İsrâ Suresi âyet 85: ""Ya Habîbim, sana ruhtan sorarlar. De ki: Ruh, Rabbimin emrindedir, size az bir ilimden başkası verilmemiştir !...""

Bir doktor hastasına teşhis koyarken bütün ilmini kullanır. Bir padişâh, emir verirken bütün hükümranlığı ve şevketi o emir iledir. Onun için Allahu Teâlâ'nın emri de, azamet ve kudretiyle muttasıftır. Emir Aleminden olan ruhun mahiyetini, akıl ile bilmek mümkün değildir. Akıl, ölçülü olan Halk Âlemindeydir. Ruh ise ölçüsüz olan Emir Âlemindeydir olduğu için, ruh hakkındaki ilmimiz azdır.

Mahlukat içinde Allah'ın çok sevdiği ve kendisine yakın ederek en çok ikram ettiği insan-ı kâmilidir. Hz. Şeyh buyurdu ki: "İnsan-ı kâmilin, Rabbî ile öyle huzur ve yakınlık anları vardır ki, çok zaman kul olduğunu bilmez."

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Bî perdeyi şayesteyi pâkzâdeyi mahze be ilâllâh "Perdesizsin, layıksın, pakzâdesin (Hz. Resûl neslindensin), Allah için temizlenmişsin !" (9)

(9) Hak Hikmeti Gönül Kasidesinden

Şerefli hadiste: "Rabbim ile öyle anım olur ki, araya hiç meleki mukarrep ve nebîyy-i mürsel giremez."

Kudsî hadiste: ""Kulum bana nafilelerle o kadar yaklaşı ki, gören gözü, işiten kulağı, söyleyen dili ve tutan eli olurum"" buyurmuştur...

Ey Hak yolunun yolcusu ! bu açıklamalar ile bil ki:

Allah'ın velîlerinin hâl ve tasarrufları akıl ile kıyas edilmez. Hz. Şeyh buyurdu ki; sülukumun ilk zamanları idi, bir gün Hz. Gavs-ı Geylânî Şeyh Abdülkadir'i (Kds) şiddetle istedim. Hemen hazır oldu ve dedi ki: "Kalp gözünle yukarı bak." Baktım. Gördüm ki bir tek gözünün büyüklüğü bütün mülk alemini tutmuş ve âlem bir gözü önünde küçük kalmıştı!" Buyurdu ki: "Evladım, görüyorsun ki âlem, bir nazarım (bakışım) için az geliyor"

Bu kitaptaki garip sırlar, acayip hâller, ilahi kudretten olan tasarrufların hepsi de hakikattir.

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Fırda digel bedra şefaf Kürsiyu Levh kime dugâf (Hz. Şâh-ı Pîr'i kastederek) "Şeffaf (saydam-renksiz) tam ay uçtu; kürsi ve levhi iki adımda geçti.

Yek nuru tafyâdi şefaf guh bide sahib hünere Biri güneş nuru, biri renksiz nur, hüner sahibi (O Şâh-ı Pîr'in tasarruf hikmetini) bir dinle." (10)

(10) Kristal Gönül Kasidesinden

Hz. Şâh-ı Pîr'in halifelerinden kemâl ve irfan sahibi Şeyh Mahmut anlattı:

Bir sohbette Halife Ubeydullah, Hz. Şâh-ı Pîr'e arz etti ki:

-Bazı kitaplar yazar ki: Bir Ramazan günü 40 kişi Hz. Gavs-ı Geylânî'yi iftara davet etmiştir. Sabahleyin davetçiler "Dün Hz. Gavs iftarda bizde idi" diye iddialaşmışlar ve doğrusunu öğrenmek için makamına vardıklarında, hücrelerini bekleyen derviştin durumu sorunca, "Hz. Gavs (Kds) dün hücrelerinden hiç bir yere çıkmamıştır" dedi.

Hz. Şâh-ı Pîr dedi ki:

-Doğrudur. Kıyas olsun diye söylemiyorum. Kıyas terk-i edeptir. Hakikat için söylüyorum: Eğer bütün mahlûkat Ali'yi (yani Şâh-ı Pîr'i) bir anda isteseler hepsinin yanında olurum, herkes "Ali benimledir" der.

Hz. Pîr'in evladı ve postnişini Şeyh Muhammed (Kds) buyurdu ki: "Bizi cehren çağırmaya lüzum yoktur. Kalbinizden geçirdiğiniz an biz hazırız."

Bugün teknik bir eser olan televizyon spikerini aynı anda mbinlerce kilometre mesafeden milyonlarca insan seyrediyor. Bu cansız bir maddedir. Her şeyi Allah'ın nuru ile vuslat etmiş, ahsen-i takvîm olan insan-ı kâmil için bir şey değildir.

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Ki menem vasile mehp âreye sultane mehâ	"Aylar Sultanı, Ay parçasının (Habîbullah AS) vasılı benim,
Ki menem vakıfe gencî nel nehvî tu neha	99 esmay-ı hüsnâ hazînelerinin vâkıfı benim.
Ki menem bâziyi çenk ahderu der kevnu mekân	Ben O yeşil Şâhinim ki, kanadım bütün kevn ve mekânı tutmuştur,
Ki menem fâniyi deryayı yakîn mülke beka	Yakîn deryasının fânîsi, mülkü beka da benim.
Ki menem Kadriye evlade Rasûl ez ehli vefâ	Hz. Resûlün evladı, vefâ ehli Kadrî benim,
Ki menem şible Hüseyin âle Ali Abde Hudâ	Hz. Hüseyin dalının, Ali ehlinin Allah kulu benim." (11)

(11) Eminler Şâhına Öncü Kasidesinden

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Feyziyabe cilveye nure tecelli ger nebit	"Cihanda feyiz veren, il â hi tecelliye mazhar o ruh olmasaydı, diğer ruhlar nereden h â lisleşerek ruhun yüksek cevherine ereceklerdi?
Madive hâlis beve gevhere bâlâye ruh	

Hey'eta alem hakikat halku
eflâku şumus Müttehî bu ev be
Kâfu Nûne maneye ruh

Hakikat; felekler, güneşler ve bütün â lemin teşekkülüne
sebeplenen "Kün" emri, "ruh"un manasıyla bitişti... " (12)

(12) Ruhun Cevheri Kasidesinden

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Sırre esrare beşer ma fehm dîkit kat
bîhaber

" Beşerdeki sırlar sırrını, habersizler hiç anlar mı?

Ver mebin halkau bî şek u kâmet
serbîn garaz

Onlar için boy, baş, şekil, halka, baş gayedir." (13)

(13) Gaye Kasidesinden

Evet bu kudsî ruhların, cemâl-i mutlakdan bir güzelliği vardır. Sâlik evvelâ bu cemâl ve kemâli, mürşit şeyhinin üzerinde görür. Çünkü Cenab-ı Allah (CC) o mürşîdi, sâlike vasıta etmiştir ki, büyük nimettir.

Hususen Hz. Şâh-ı Pîr'in irşad, kerâmet ve özellikleri yazmakla bitmez. Uzak-yakın, dünyanın her yerinde yetiştirdiği ve evliyâ fabrikası diye bilinen o âli dergâhta 23 binden fazla halife, milyonlarca mürîd yetişmiş, binlercesini de kudsî nazarı ile bütün makamlardan geçirek Cenab-ı Mevla'ya kavuşturmuştur.

Pek çok İslâm âlimlerine evvelâ mâna aleminde görünerek kendisini tanıtmış ve muhabbet ile bulunduğu mevkiye (Tavile ve Bâğekûn'a) çekmiş, velî ve halike yaparak dinin hizmetine vermiştir.

Yüzlerce kafiri müslüman etmiş, binlerce eşkiya'ya cezbe vererek celbetmiş ve irşat etmiştir.

Allah'ın çok sevdiği çok lütfettiği o kulun her sözü, her hareketi ilâhî tasarruf ve kerâmetti. Mısırlı üç büyük âlimin ayrı ayrı yazdıkları büyük eserler, Farsça yazılmış bir çok kitap, onun marifet, tasarruf ve kerâmetlerini yazmakla bitirememiştir. İhsan Yolu kitabı ve Hz. Şeyh Muhammed Kadri'nin divanı bu tasarruf neticesidir. İki ufak kerâmetini de yazayım. Bir gün bir mürîd, huzuruna gelmiş, boynunu bükmüş. Meğer o mürîdin dokuz kızı olmuş da erkek evlâdı olmamıştır. O sırada eşi de hamile. Hz. Şâh-ı Pîr yerden bir çöp alarak attı ve: "Bu seferde kızdı ama erkek olsun" dedi. Cenab-ı Hak erkek evlâdı verdi.

Halifesi büyük Şeyh Hacı Mahmut anlattı (Tavila'da sağ):

Hız. Şâh-ı Pîr bana dedi ki: "Tavila'daki ecdâdın türbelerinin hizmeti için şu bayırda ev yap ve otur." Arz ettim ki: "Bu bayırda dengesi bozulmuş pek çok büyük kayaların yuvarlanması her an beklenebilir, ben nasıl oturabilirim?" Hemen sağ elini yumdu ve: "Biiznillâh benim için bayırın büyük taşlarını tuttum" dedi. Ben de evde 60 seneden beri oturuyorum daha hiç bir taş düşmedi."

Allah ve Resûl'ün yanında kıymetli mümin ! Kıymetini idrak ederek, daha bu dünyadan çıkmadan, ilahi terbiye yolunda çok çalış! Allah'ın kudretiyle tasarruf eden evliyâyı sev! Bil ki bu, Hz. Resûl'ün en öz ve has ulaştırıcı yoludur. Evliyâyâ hizmet ile, muhabbet ile ve rabıtasındaki esrar ile Mevlânı bulmaya çalış! Arifler Sultanı Hz. Beyazid-i Bestami: " Şeyhi

olmayan şeyhi şeytandır". Hakikat sözünü unutma! Unutma ki, azamet ve celâdetinin sonu olmayan Allah Teâlânın huzûruna vasitasız ve kolay gidilmez. İhsan Yolu'nda belirtildiği gibi, her dört mezhebin büyük müctehidleri, zahir ilimde deniz gibi olmuşlar, fakat kemâlleri, tarikati aliyeye intisap etmekle tamamlanmıştır. Sultan'l-Ulema Bahauddin'in oğlu ve zahir ilimlerin sultanı Hz. Mevlânâ Celâluddîn-i Rûmî nasıl her şeyi bırakıp, bir derviş olan Şems-i Tebrîzî'ye tutuldu; hakîkî kemâli onunla buldu ve dedi ki: "Hamdım. Piştim. Yandım."

DÎVÂN-I İRFÂNDAN:

Bibe talip le kenza Silaye Sille rahmedâ

"Daha anne karnında iken gönül hazinesinin isteklisi ol" (14)

(14) Yokluk Denizi Kasidesinden

Deniz kenarında duran karıncanın, denizi görüp anladığı kadar, biz de bu ilâhî deniz kenarında acimizi samimiyetle itiraf eder, bir muhabbet şulesi sebebiyle çıkan beyanlardan vuku bulmuş hataların affını dilerim. Saygılarımla.

Süleyman KAYA

3.BASKI

El-Hamdü Lillahi Rabbi'l Âlemîn,

Es-Salatu ve's-Selâmu alâ Hayri Halkihî Muhammed,

Ve alâ Âlihî ve Sahbihî Ecmaîn...

En büyük saadet ve şeref, Hz. Resûl'e (AS) tâbi olarak Allah'a kul olmak ve Allah'ın mevcudiyetini ruhuyla, kalbiyle, her şeyiyle idrak etmektir. "İnsanları ve cinleri (başka bir maksat için değil) ancak bana kullukta bulunmaları için yarattım." buyuran Cenâbı Mevlâ'ya yönelik bu "kulluğu" ve yakınlığı sağlayacak yegâne yol, Hz. Resûl (AS)'ın gösterdiği "sırat'ı müstakîm" olup, bu da yine bu yolun üstadları olan Hz. Resûl'ün (AS) kâmil varislerince insanlığa talim edilegelmiştir. Allah'a vasıl olmaktadır seyru sülûkün temeli ve esası da sevgi ve muhabbete dayanır.

Nitekim Hak Teala buyurur: "(Ey Habîbim) de ki: Eğer Allah'ı seviyorsanız bana ittibâ ediniz ki, Allah da sizi sevsin". Yine buyurur ki: "Allah onları sever, onlar da Allah'ı severler..."

Resûl (AS) buyurur: "Ben kişinin yanında; malından, evlad iyâline ve kendi nefisinden daha sevgili olmadıkça, imanı kemal bulmaz." Yine Allah velilerini ve onları sevenleri ifade buyurarak der ki: "Öyle Allah kulları vardır ki, peygamber ve şehit değillerdir, fakat kıyamet günü peygamberler ve şehitler onlara gıpta ederler. Onlar o kullardır ki, aralarında bir menfaat ve akrabalık bağı olmamasına rağmen, Allah için birbirlerini severler, Allah için birbirlerini ziyaret ederler, Allah için biraraya gelirler ve Allah için birbirlerine sadıktırlar. İşte onlar Allah'ın velileridirler." Yine buyurur ki: "Allah velileri o kimselerdir ki, görüldükleri zaman Allah zikredilir. Onlardan zikretmek, Allah'ın zikrine iletir. Allah zikredilirken onlar hatırlanır. Onlar ki, Allah'ı severler ve insanlara Allah'ı sevdirebilirler."

İşte bu büyük saadete irşad eden Hz. Resûl vekili, çok büyük Veli ve Kutbu ferd Hz. Şah-ı Pîr Muhammed Ali Hüsameddin'in iki büyük halifesinin, iki nadide eseri, Allah talipleri için emsalsiz inciler ve marifetlerle dolu olması hasebiyle, yoğun istek sonucu gerçekleşen bu üçüncü baskıdan dolayı Allah'a hamd ve sena eder, Habibi'nin ve Kâmil varislerinin feyiz ve bereketlerine nail olmada "Kişi sevdiğiyle beraberdir." hikmet ve sırrıyla Allah'ın lütuf ve rahmetini temenni ederiz.

Süleyman KAYA

TAKRİZ

Haklarında "Nazaruhum Şifâ, Teveccühühüm Devâ, İhlâsuhum Ni'me, İnkâruhum Nikme" (1) buyurulan pîrân-ı izâm, mürşîd-i kirâm (Kds) hazerâtının hallerinden, yürüdükleri saadet yolunun inceliklerinden, bu yola girmenin lüzum ve usûllerinden, neticede elde edilebilecek kemâlâtta etraflıca bahis ve izah eden bu kitabın konusu tasavvuf olup; bu sahada çok büyük mürşîd ve müctehidler yetişmiş ve binlerce kişiye de rehberlik etmişlerdir.

Sır sahibi olan bu muhterem zâtların bazıları kendi derece, neş'e ve selâhiyetleri içinde, gayb âleminden haber veren, müridlerini ve ilim sahiplerini büyük zevklere daldıran ve kandıran, çok kıymetli eşsiz eserler meydana getirmişlerdir.

Bizzât geçirmiş oldukları hallere ve eriştikleri kemâle göre Kur'ân-ı Kerîm ve Hadis-i Şerîflerden istihbât ettikleri (çıkardıkları) mânâları da açıklayarak, mânevî emirle yazılan bu eserlerden biri de İhsan Yolu kitabıdır.

Şimdiye kadar okumuş olduğum diğer tasavvuf kitaplarında, bu eserde olduğu kadar, bilhassa herkesin anlayabileceği seviyede (başlangıçtan en yüksek seviyelere kadar) tarikat ehli için riâyet edilecek hususları, geçirilen halleri, erişilen makâmları misalleri ile açıklayanını göremedim.

Ne kadar yazarsam yine de kıymetini ifâde edemeyeceğim bu eserin ancak okunması halinde değeri anlaşılacağından, bu hususu okuyucuların zevkine bırakıyorum.

Kitabın hazırlanmasında da ayrıca da mevzularla ilgili sohbetlerinde bulunarak Büyük Mürşîdimiz Seyyîd Muhammed Kadri Hazîn Hâşimî Hz.lerinden bizzat dinlediklerini ilave etmek suretiyle kitabı daha çekici hale sokmasında büyük hizmeti geçen kardeşimiz Süleyman Kaya'yı candan tebrik ederim. 10.08.1973

Cemâl DOĞRAMACI

Muhtasarü's-Sülûk ve'l-İhsân

Fî Beyâni'l-Vusûl İlä Meliki'l-Mülûk ve Tarikatü'l-Hâcegân

Şeyh-i Meczûb Muhammed Saîd Seyfûddin (Kds) Hazretlerinin Mukaddimesi

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

Hamd, âriflerin kalplerini nur ve sırlarına mişkât kılan Cenâb-ı ALLAH'a mahsustur.

Ârifleri dünyanın çirkin meşgalesinden alıkoyarak, ibâdetin tatlı neş'esiyle kaplarını hakkıyla mutmain (sakin, rahat) kıldı. Birleşen gönül ve lisânları dâimi olarak "mâ Arefnâke Hakka Ma'rifetke" ile meşguldür (Ya Rabbi hakikatını layıkıyla bilemedik).

İlahi sevgi denizi kalplerini çekerek, hakiki aşk kaselerini şevk ile içtikten sonra hak ve hakikate sâbit ve sâkin olmuşlar; Cennet ve en güzel makamlara da nail olacaklardır.

Sonsuz selâtu selâm âlemlere resûl gönderilen büyük şefâatçi Cenâb-ı Hz. Muhammed Mustafâ (AS) ile Âl ve Eshâbı, ezvâç ve zürriyeti üzerine dâim olsun.

Şafii mezhep Eş'âriyûl-Akîde, Nakşibendî Hâlidî Tarikatının Şeyhi Osman Sirâcuddin torunu Şâh Muhammed Ali Hisâmüddîn meşrebinden fakir ve kusurlu kul; Cizreli Hüseyin mazlum oğlu Şeyh-i Meczûb Ebû Osman Muhammed Sâid Seyfuddin der ki:

Şeyhim Şâh Muhammed Ali Hisâmüddîn ve tarikat pîrleri ile husûsen Sultânül-Enbiyâ Hz. Muhammed Mustafa (AS)'nın işâretiyle tâlip ve sâliklere Hâcegân yolunda ve sülûkde kısaca te'lîfe emrolundum.

Gerçi te'lif meşrebinden değilsem de lâkin emirleri gereğince Allah'ın yardımına sığınarak, Hz. Resûlun (AS) istimdatı ve kudsî Sâdât berakâtının istimdatı ile Kur'ân-ı Kerîm ve Hadis-i Şerîf'e uygun işâretler ile başladım.

Zâhiren de Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet-i Şerîf'e uygun olan bu işâretlere uymak tarikat ve tasavvuf ehline vâcibtir.

Allah'ın zikri üzerinde önem ve teşvik ile durarak çirkin şeyleri terk etmek vaciplerdendir. Cenâb-ı Mevlâ Kur'ân-ı Kerîm'de "ve Men Ehsenû Kavle Mim Men deâ illallahî" (En güzel davet Allah yoluna davettir), Hadis-i Şerîfede "Hayrunnâsi Men Yenfeunnâs" (Hayırlı insan, insanlara faydalı olanıdır) buyurulmuştur.

Artık bu işâretlerden sonra Hâcegân sırlarından perdeyi kaldırarak, Cenâb-ı ALLAH'ın göğsümü genişletip doldurduğu imân ve nur ile te'lîfe başladım.

Tasavvuf ehlinin; âyet, hadis ve terimleri özel bir şekilde açıklamalarına batınî ictihâd denir. Tasavvuf ehli devam ettikçe bu ma'nevi ictihâd da kesilmeyerek Hz. MEHDİ'ye kadar gidecektir. Zahiri ictihâd ise İmâm-ı İbni Hacer'il-Heytemî'nin beyânına göre hicretten 300 yıl sonra kapanmıştır.

Bâtînî ictihâd da herkese mahsus olmayıp, ancak, nefsinin beşeri ahlâkından kurtulmuş ÂRİFÎ-BİLLAH olanlara mahsustur. Onlar ki: Kur'ân-ı Kerîm ve Sünnet-i Şerîfe tâbi olarak Allah'ın marifet denizinin sahilinde huzûr ve sükun bulmuş, o marifet denizinden avuçlayarak içerler, gördükleri doğru keşif ve kuvvetli ilham ile Kur'ân-ı Kerîm ve Hadis-i Şerîfleri garip ve acâib üstün manalarla açıklarlar. Bu manayı da ancak onların yolunda gidenler anlayabilir. Hazreti Şeyh Muhyiddin ÂRÂBÎ ve haccân kutuplarına vaki olduğu gibi.

Cenâb-ı Mevlâ'nın da onları Kur'ân-ı Kerîmde tavsif etmesi kafidir:

"Ey mutmain olan nefis, ondan razı olarak ve rızasını kazanmış bulunarak Rabbına dön. Salih kullarımın zümresine katıl ve gir onlarla beraber cennetime." (Ya İyyetühennefsül mutmainnetü irciü ilâ rebbiki râdiyeten, merdiyeten, fedhuylî fi ibâdî, vedhulî cennetî) (1).

Nefsimi o zatlar ile kıyas ettiğim anlaşılmasın. Lâikin itiraz edenlere karşı da (Ve emmâ bi nimeti rebbike fehaddis) "Rabbının sana olan nimetlerinden bahset"(2) emri gereğince; Bu batînî ictihâd âriflerinden olduğunu da açıklarım.

Arif odur ki: batînî ictihâd üzerine kuvvet ve kudrete sahiptir. Ayet ve hadislerden sınırlar açıklar. Her zamanda bunlar mevcuttur. Tirmîzî'nin naklettiği bir Hadis-i Şerîfte: "Ümmetim bahar yağmuruna benzer. Evvelî mi yahût sonu mu hayırlıdır bilinmez" buyurmakla ümmet içerisinde her zaman arifi billah mevcuttur. Yine bir Hadis-i Şerîfte: "Ümmetimden hak üzere bir sınıf vardır ki kıyamete kadar yok olmazlar." Zâhiri ilim sahiplerince bu sınıf; ilim ehlidir. Lakîn biz tasavvuf ehli ve arifi billahın yanında; bilhassa Nakşidendi Tarikatında sonu gelmeyen müçtehidlerdir. Hatta mutlak müçtehid, arif; Kur'ân-ı Kerîm ve Hadis-i Şerîfe tâbi, son zamanda Hz. MEHDÎ dir. Mahbub-i Samedânî, Gavs-ı Rabbân-i Müceddidi Tarikatı fi elfi sâni ŞEYH AHMED-İ FARUKÎ SERHENDÎ Hazretlerinin işâret ve beyânı da böyledir.

(1) Fecr: 27-30

(2) Duhâ: 11

Şa'rânî'nin beyanına göre Hz. Mehdi; Dört mezhep ile de işlem yapmayı yalnız Kur'ân-ı Kerîm ve Hadis-i Şerîf ile işlem yapacaktır.

Sırların keşfinde ictihâd sahibi olan Arifi Billâh'ı inkâr edenler, fenâ ve çirkin bir yoldadırlar. Öğleyin semada parlayan güneşi görmeyecek kadar kalpleri katı olmuştur. Allah'a yemin ederim ki Kur'ân-ı Kerîm yeryüzünde ve hafızalarda kaldıkça, zaman ârif-i billâh ve evliyâdan boş kalmaz. Ancak Cenâb-ı Hakkın yolunda çalışmalarına göre bunların mertebeleri de ayrı ayrıdır. Hepsi de ihsan makâmında Allah'ın emir ilhâmıyla meşguldürler. Bazıları Allah'ı zikir ve ibâdetle sünnet üzeredirler. Onların vilayetini yine ancak Allah-u Teâlâ bilir. Kudsî hadis-i şerîfte "Kudret çadırımın altındaki evliyâmı benden başkası bilemez.". Bazıları Allah'ın azamet ve celâdetinin tefekkürü ile meşguldür. Bazıları da cemâlinin huzrundan gâfil olmazlar. Bazıları Hak âşıklarıdır. Bazıları ilimde, tedristeler ve ibâdî irşât ederler. Bazıları da yeryüzünde seyyârdırlar. Bunların hepsi de Hz. Muhammed Mustafâ (SA) hürmetine, kullara lütufturlar. Kerâmet ve harikaları Hz. Resûlün mucizesinden olduğundan haklıdır.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

"ÜMMETİMİN ULEMÂSİ BENÎ İSRAÎL NEBÎLERİ GİBİDİR" Hadis-i Şerîfi de bunlara işarettir. Benî İsrâil Nebîleri dinlerini tebliğ ve neşir ettikleri gibi, ümmetimin ulemâsı da tebliğ ve neşirde ehildirler. Onların bazıları, benim verasetimle Kur'ân ve hadisten istihraç ederek din ve ahkâmını neşreden müctehidlerdir. Bazıları da Kur'ân ve hadisteki gizli sırrı yayarlar. Ancak bunlar Benî İsrâil Nebîleri gibi mâsum ve emniyette olmayıp tebliğde onlar gibidir. (Nebiler bidayette mâsum ve mahfûzdurlar. Velîler ise makâmalarını aldıklarında mahfûz olurlar - Mütercim), Allah'a yakınlıklarından Enbiyâ vahyinin yerine onlar da ilham-ı Rabbâni vardır.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Şeyh-i Meczûb sözünden sonra söylenen: Kendi ma'nevi sırrımdan istihraç edilmiş, bâtinî ictihadımdır. Yani bu açıklama yalnız tarafımdan söylenmiştir.

Ey Allah yolunun sâliki! Şüphesiz ki bu kitap için o mukaddes ruhlar beni vazifelendirmiştir. Doğu ve batıyı nuru ile saran Şehrezûr'lu Zülcenâheyn Hz. Mevlânâ Hâlid'in (Kds) yeryüzünün her merkezinde yetiştirdiği nurlar parlak bâtinî ictihâd sahibi, kâmil halifelerine ayrı ayrı ictihâd verdi. Onlar da keşiflerinde hâsıl olan bu ictihâdı, mahsûb ve mürîdlerine tebliğ ettiler.

Husûsen: keşif, futûhât ve nuru ile hepsinin üstünde olan sâbık halife, tarikat şeyhi, bizim şeyhimiz Hâcegân vârisi, SİRACİL MİLLET VEDDİN Hz. OSMANÎ SÂNÎ'nin evliyâ ruhlarının işaretiyle müjdelenmiş büyük torunu ki; Esrâr-ı Muhammedi Vârisi, Hz. Mustafâ Ahlâklı, Şeyh Osman ve Şeyh Muhammed Bahâüddin Vilâyetleriyle Hil'atlı, Sahibi Nefsi'l Kudsiyye Ve'l-Ahlâkı'l-Merdiyye, Sultanül-Evliyâ, Halifet-i Hz. Seyyîdil-Enbiyâ, Muhyis Sünnetisseniyeye ve senedim Şâh Muhammed Ali El'mulakkabi Bi Hüsâmil Hakkı ve'd-Din, Kuddisesırrehül Metin'dir.

Bana Emirleri: Rabıtaya devam etmek, zâhiri tesbihleri bırakarak Cenâb-ı Allah'ı adetsiz ve muhabbet ile zikretmek, ve bu kitapta beyân edilen hususlara uyacak sâlikler için tarikâtımızda ne acayib incilerin ve en yüksek kazancın mevcut olduğunu mürîd ve muhîblere yumuşak bir lisânla bildirmektir.

Cenâb-ı ALLAH'tan dilerim ki; Bizi emirlerine tâbi, yasaklarından ayrı kılıp, HAZRETİ MUHAMMED MUSTAFÂ (SAV) yolunda, sünnetiyle giden ve evliyâ emirlerine amâde olanlardan etsin. Bizi anne ve babamızı, dost ve ahbaplarımızı ve bütün mü'minleri af buyursun Amin!...

Benim ve evliyânın vârisi olacak, neslimden yahût muhîblerimden; vilayetle kaim kişilerin devamını SEYYİDÜL MÜRSELİN hürmetine müyesser etsin Amin!... (1)

Cenâb-ı Mevlâyâ vâsıl olma usûlünü, ve Hâcegân tarikatının beyânına hâvi bu kitabın adını; MUHTASARU'S-SÛLÛKİ VE'L-İHSÂN, Fİ BEYÂNİ'L-VÛSÛL İLÂ MELİKİ'L MÛLÛKİ VE TARİKATÜ'L-HÂCEGÂN koydum. (Kısaltılmış ismi: İHSAN YOLU)

(ŞEYH-İ MECZÛB) MUHAMMED SAÎD SEYFÜDDİN 1328

(1) Hazreti Şeyhin bu duasıyla: Baba ve anneden seyyit, müstesnâ, büyük şeyh olan Hz. Seyyîd Muhammed Kadrî Hazîn, Hz. Şeyhin ve tarikatın vârisi olmuştur. Henüz küçük yaşta iken dahi Hz. Şeyhi her görüşünde cezbeden saatlerce baygın düşerek, kudsî nazar ve terbiyelerine mazhar olmuşlardır.

Hız. Şeyhin vefâtından sonra, Hz. Şah Hisâmüddin'in bulunduğu (Tavila) Bağekûn'a dört kere gitmişler, binlerce kişiyi büyük derece ile Allah'a vasıl eden Sultanül-Evliyâ Halifetu Hz. Seyyîdil-Enbiya Kutb-i Ferd Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin'in lütufları ve ûlvi Seyyîd ecdadının büyük himmetleri ile tarikatının son bütün makâmalarını sultanlık ahzetmiş ve dünyada şâheser olacak bir divan te'lif etmişlerdir.

Divanında söylediği gibi (Nasıl bir pervane idim ki? İlahi aşkta gönül ve kanatlarını birden yakan, İmam Ali'nin evlâdı Seyyîd Kadrî, nâsuttan lâhuta kadar bu yolu tane tane işaretle söyledi.)

Elhamdülillah, ben fakir ve Seyyîdim, Sultanım ve sevgili Şeyhim olan Sultanül-Aşıkîn, Vel-Ârifin, Vel-Vâsiline Seyyîd Muhammed Kadrî Hazîn'in sohbetlerinde bulunmak saadeti ile çok müşerref oldum. Akılları hayrette bırakan; mevcut bilgilerimizin hududunu sonsuzluğa götüren, hayat nefesi dolu bereketli sohbetinde ve eşsiz divanından bizzat ahzettiğim bazı kısımları (hiç değiştirmeden) kitapta mevzuların (konuların) altına yazmayı faydalı buldum.

Allah rızası için yapmış olduğum fakirane bu naçiz hizmetten dolayı vuku bulmuş kusurlarımın affını, yardım ve kudsî bereketlerinin hepimize müyesser olmasını diler, Allah'tan muvaffakiyet niyaz ederim.

Süleyman KAYA

FASIL 1

TARİKAT-I ÂLİYYE HAKKINDA

Ey Sâlik! Bil ki, "Allah'a giden yollar mahlukatın nefisleri sayısındadır." Ve hepsi de haktır. Allah'a giden bu yolların muhtelif oluşu; Kur'ân-ı Kerîm, vahiy ve hadislerin te'vili ile Hz. Resûlün (AS) ahlâkından doğmuştur. Hatta geçmiş peygamberler bile, Bürde Kasidesi'nde söylendiği gibi; "Hepsi de Hz. Muhammed (AS)'dan alırlar. O da denizden bir avuç aldıkları gibi."

Kur'ân-ı Kerîm ve sünnete tâbi gidenler, nuru âşikar bir yoldalar. Sâlik bu yoldan ayrılırsa delâlete düşerek, zındık olur. Şeyh Ârif-i Billâh Hz. Cüneyd-i Bâğdadi'nin de beyan ettiği gibi: "Kur'ân-ı Kerîm ve sünnete tâbi olmayan biri, yüksekte havada dursa bile delâlette kalmış zındıktır."

Lâkin bazı meczûblara ilâhî vâridâtın fazlalığından hasıl olan sarhoşluk ve (fenâ) yokluk halleri vakitlerinde, namaz kılmamak, bazı haram şeyleri yapmak gibi işlerinden dolayı, bunları da inkâr etmek doğru değildir. Çünkü o an şuûrlarına sahip olmadıklarından hareketleri de istekleri dışındadır. Uyanıklık anlarında ise şerîata uymayan hiçbir şeyi yapmazlar.

Bunları inkâr edenlerin küfür ve kötü sonuçlarından korkulur. Çünkü Allah tarafından Enbiyâ (AS) ma'sûm oldukları gibi bunlar da mahfûzdur. Böyle hakiki hâl sâhibi olmayıp, bu hale bürünenler ise, Allah'ın Rahmetinden ziyade, gazabına yakın olurlar. Mü'minlerin kalplerinde bu yapmacıklara hoşnutsuzluk hâsıl olur. Ve kısa zamanda sâmirî buzağısı gibi sırları da kaybolur.

Onun için Ey ALLAH yolunda olan sâlik; senin Kur'ân-ı Kerîm ve sünnete uymaktan ibâret olan Hak Yolu üzerinde gitmen için delâletten ve nefis ahlâkından kurtulman lâzımdır.

Bu Yolu Nasıl Bulacaksınız?

O da Sünnete ârif ve esrâr-ı tarikata sâhip şeyhe nefisini teslim etmekle olur. Eğer bu iki sıfatta ârif şeyhi bulamazsan, yalnız sırlara vâkîf şeyhi de bulsan yine teslim olmalısın. Çünkü sırlara vâkîf o şeyh, sahîh keşif ve güzel ilhâm sâhibi olduğundan, mânen Hz. Resûlün sünnetinden çıkmaz. Kalbi daima ALLAH ve Resûl huzûru ile, doğru yoldan çıkmaz. Bu iki sınıf şeyhten de göremezsen o zaman iyi ilim sahiplerine tâbi olmalısın.

Senin bâtınına kudsî nefes ve rahmânî nurlar ile tasarruf edecek, nefsinin kötü ahlâkını, ahlâk-ı hamîde ile değiştirecek, kalbindeki zulmet perdesini kaldırarak, mülk aleminden melekût âlemine yüseltecek, sonra sır alemi ve huzûra erdirecek bu şeyhlerden birini gördüğünde tam bir i'timâd ile teslim ol. Verdiği evrad, ezkâr ve âdâbı herkesinkinden üstün tutman lâzımdır. Meşrebi de senin yanında her meşrepten daha tatlı olmalıdır, fakat bu da başka şeyhlere karşı aslâ inat ve aleyhinde konuşma şeklinde olmayacaktır. Nasıl ki 4 mezhepten birini tercih eden mü'min diğer mezhepleri de hak olarak kabul ettiği gibi, birinin hakkın inat ve inkâr küfürdür.

Mürîdin, şeyhini tercih ve üstün görmesi, mürîdin istifâdesi içindir. Tercih etmezse ebediyyen ona menfaât hasıl olmaz. O hâlis i'tikat ve muhabbet, mürîdin sımsıkı bağlanmasını sağlar.

Şeyhimin Sohbetle Muhabbetle Anlattığı Bir Hikâye:

İki genç, ilim tahsil ederek diploma aldılar. Ârif ve kâmil bir şeyhin nazarı altında nefsin kötü ahlâkından kurtularak ALLAH'A varmak istediler. Böyle ârif ve kâmil bir şeyhi aramaya gittiler. Bilmeyerek meyvesi bol, bahçeli bir hristiyan köyüne vardılar. Bir ağacın gölgesinde dinlendiler. Biraz sonra bahçe sâhibi gelerek niçin geldiklerini ve durumlarını sordu. Onlar da kitaplarını bitirerek diploma aldıklarını, şimdi kâmil ve mükemmel bir şeyh arayan garipler olduklarını, kalplerini nefsin hastalıklarından temizleyerek onunla seyrü sülûk etmek istediklerini, nefis tezkiyesi olmadan ilmin de bu işe kâfi olmadığı, hatta sâhibine yük olduğunu söylediler. Hristiyan, bu âşık gariplerin maksatlarının kâmil mürşid bulmak olduğunu öğrenince münâfıklık özelliği ile onlara dedi ki: "İşte ben kâmil bir mürşidim. Nefisleri tezkiye eder seyrü sülûk esrarını bilirim. Bu da bahçemdir. Şu ağacın altına yerleşin, sabah, akşam bizzat yemeğinizi getireceğim. Bahçeden de istediğiniz meyveleri yersiniz. Nefsin kötü ahlâkından temizleninceye kadar tarikat âdâbını ve seyrü sülûku size ta'lim ederim. Tam vuslâtın balını yiyeceksiniz"

Garip fakirler bu sözleri duyunca kalpleri neş'e ile ferahladı. Ve ona büyük itikad getirdiler. "Ne güzel şeydir ? Maksudumuz ârif ve kâmil bir şeyhi bulmaktı. Elhamdülillah yakında ve kısa zamanda husûle geldi." diyerek kırık gönülle tam teslim oldular. O da onlara "Allah" diye zikir yapmalarını söyledi.

Hristiyanın maksadı onları İslam dininden çevirmektir. Hile ile yoldan çıkartıp akîdelerini bâtil dine döndürmektir. Garip fakirler tam teslimiyet ile zikre başladılar. Hristiyan sabah akşam yemeklerini getiriyor, alay ile zikirlerinden, kalp ve letâiflerden, zevku vecdlerinden soruyordu. Kısa zamanda sâliklere tam gaybî zikir hâsıl olmuş, münevverleşen kalb ve letâifleri ilâhî cezbe ile keşf-i rahmânîyeye ermişti. Hristiyan ise onların bu durumlarında habersiz hâlâ münâfıklığı ile alaya devam etmekte idi.

15 gün sonra yine hallerinde sordu. Biri dedi ki: "Şeyhimin bereketiyle feyz ve zikir sahibiyim. Melekûta da uruç ediyorum. Bana acaip keşifler de açılmıştır." Bu sözlerle sapıtarak bâtil yola düştüğünü zanneden hristiyan "E vallahi evlâdım gün be gün makâmâtın da artacaktır" dedi. İkincisine dönerek; " Oğlum senin halin nedir?" diye sordu.

Allah'ın mes'ut kıldığı o fakir, Levh-i mahfuz'da gördüğü sır üzerine ağladı. Hristiyan: "Niçin ağlıyorsun? Dereceden mi düştün? Yâhut vâridlerin güzel gelmiyor mu? Yoksa kabz halinde misin?" diye sordu. Fakir dedi ki: "Bana bir hâl olmamış ve bir hâlden de şeyhim tarafından bana izin verilmedikçe konuşmam." Hristiyan alay edercesine: "Ey oğlum! tarafımdan sana her emniyeti verdim. Ben sâlikleri terbiye ediyorum, sâliklerim de evlâtlarım olup her şeylerini bana anlatırlar. Hâlini söyle." Fakir dedi ki: "Ya Şeyh! Keşfimde zuhûr etti ki, şeyhim hristiyandır ve kâfirdir. Bu nasıl keşiftir bilmiyorum. Yoksa keşfime şeytân mı düşerek şaşırttı. Şeyhim hakkında böyle söylemekten de Allah'a sığmırım" dedi.

Hristiyan bu sözleri işitince Allah'ın hikmetinden teaccüp etti: "Vallahi hakkımdaki keşfin tamamıdır. Ben hristiyanım ve sizinle alay ediyorum. Şimdi hak ve hakikatı anladım, elinizle imana gelerek tövbe ediyorum" dedi.

Bu meselden ibret al ki: ALLAH için hâlis olan gönül, şeyhi de küfürden kurtardı. Onun için sâlikin hâlis olması şarttır.

Ey Sâlik! Tarikatların en faydalısı Allah'a en kısa yoldan ulaştırmanı şüphesiz ki "Nakşibendi Tarikâtı Âliyyesi" dir. Ayıpsız, kusursuz, pâk bir yoldur. Nasıl olmasın ki? Sultânül-Enbiyâ Hz. Muhammed Mustafâ'dan (SAV) sonra ümmetin en şerefli Hz. Ebubekir Sıddık'tan (RA) gelmiştir. Onun için bu tarikat tasarruf ve cezbe ise tarikatte esaslı iki temeldir. m Büyük sırrı da, bida' ve zaif fetvâlardan kaçınarak kuvvetle azimetlere sarılmaktadır.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Bu sözün manası: Bu tarikat; yüce kitap Kur'ân-ı Kerîm ve sünneti seniyyeden ayırlamaz, kesin bir yoldur. Hafif bir şey olmayıp en ince kusur ve bi'datten uzaktır. Allah ve Resûl'ün sünnetiyle tezyîn olunmuştur. Bida'sız, sünnet ve hakikat yolundan yüz çevirenin elbette dininde şüphe husule gelir.

Yine tarikat İmamı Hz. Babaelhakkı Veddin (kds) buyurdu ki: "Kalbimdeki ilk marifet, Bayezid-i Bistâmî'nin son marifet makâmı olmazsa, bu bana haram olsun."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Hz. Bayezid'in makâmı sekir (sarhoşluk) ve fenâ idi. Son hali Sahv (uyanıklık) ve bekası tamdı. Bundan anlıyoruz ki: Tarikatımızın bidâyeti (başlangıcı) diğer tarikatlerin nihâyeti (sonu) dir.

Hz. Şah'ın bu sözü kendini meth kasdı ile olmayıp, Allahu Teâlâ'nın ona bahsettiği üstünlük ve nimeti açıklaması içindir. Biliniz ki, tarikatten maksat, Allah için olgun bir kul olabilmektir. O da insanın, nefsinin kulluğundan ve isteklerinden çıkması ile olur. Ucûb (kendini beğenme), riyâ (gösteriş), tebekkür (büyüklenme), hased (başkalarını kıskanıp çekememe) gibi vesair hastalıklar kalbde kaldıkça, insan Allah'a hâlis kul olamaz. Ancak nefsinin kulu olur. İbâdetinde de ortaklık olur. Rabbimiz Kur'ân-ı Kerîm'de "VELÂYÜŞRİK BÎ İBADETI RABBİHÎ EHADÂ" (Rabbinin ibâdetinde hiç bir şeyi ortak etmesin) buyurmuştur.

Yine Seyyîd'ül-Beşer Hz. Peygamber Muhammed Mustafâ (AS) hadis-i şerîfnde "Riya küçük şirkdir" buyurdular.

İşte insanda bu hakiki tekâmül, tarikatsız husule gelmez. O da şeriât ve tarikatta kâmil, ârif mürişidin emri altında kalbe yapılan tasarruf ile olur. Şeyh, müridin yanında nefsinden, evlâdından mal ve canından daha kıymetli olacaktır. Bu fazla muhabbet tarikatte esastır. Mürid, o zaman şeyhin boyasıyla tamâmen boyanır. Şeyh, müridin çirkin ahlâkını, ateşin odunu yediği gibi yemeğe başlayacaktır. Kibir, hased, buğz, riyâ, ucûb, dünya muhabbeti gibi bunların yerine ahlâk-ı hamîdeyi kor; (hilm, kerem, tevazu, kırıklık, zillet, sabır, tevekkül, tahammül gibi). Hz. Resûl'ün ahlâkıyla tezyîn eder.

Mütesarrıf şeyhin tasarrufu Allah'ın kuvvetiyledir. O, Hz. Resûl'ün feyzinin vârisidir. Bunun için mürişid yanına giden bir fâsıkın müttakî bir zat olduğu çok vâkidir. O hakiki mütesarrıf; nazariyle taş altın eder.

Şeyhimiz, şeyhinden nakil etti ki: Hz. Mevlâna Halid'in bir halifesi taş nazar ederek, taşı hâlis altın yaptı. Yine Hz. Mevlâna'nın (Şeyh Hâlid Şehrezûri Kds.) güzîde halifesi Hz. Şeyh Osman Sirâcüddin'den rivayet edilmiştir ki: Hz. Mevlâna Hâlid bir müride nazar ettiğinde müridin başı gövdesinden fırlamıştır. Hz. Mevlâna kalkıp fırlayan başı gövdesine koymuş, baş

gövde ile eskisi gibi birleşmiş ve mürîd bir acı bile duymamıştır. Şeyh-i Meczûb der ki: Kuvvetli bir râviden işittim. Hz. Şeyh Osman Sirâcüddin bir fâsik şiiye nazar ederek, şii meczûb halde üç ay çölde dolaşmış, sonra dönerek sünni olmuş, tarikata girip kâmil bir vilâyete ermiş ve binlerce şiiyi de hidayete getirmiştir. Yine kuvvetli râviden işittim. Şâhım Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin, zehirli engerek yılanının soktuğu kişiye nazar ederek derhal zehir acısı ve şişkinliğini yok etmiş ve hasta ömür boyunca yarasında acı çekmemiştir. Halbuki bu cins zehirli yılanların soktukları nadiren iyileşse bile yaraları her sene nükseder.

Ömrüme yemin ederim ki: Bu nazarlar harikuladedir. Husûsen Şeyhim Şeyh Muhammed Ali Hisâmeddin'in kudsî nazarları! İlk şeyhim Şeyh Mustafa Seblâğî'nin çok ruhî ve cinnî delilleri nazariyle iyileştirip, bunları manevi muhafazasına aldığından, ömürleri boyunca da bu hastalıktan kurtuldukları bir hakikattir. Şeyhimin bereketi ile Allah'ın bu fakir meczûba da bir nimetinden bahsedeyim: Akrebin soktuğu kişiler çok defa nazarımla iyileşmiştir (2).

(2) Kendi kuvvet ve ihtiyarından çıkarak, Allahu Teâlâ'nın (CC) kudretiyle tasarruf eden büyük zatların nazar ve tasarrufuna akıllar hayret ve hayranlıkta kalır. Çünkü bu, Allahu Teâlâ'nın onlara keremidir. Şeyhim ve Seyyîdim Seyyîd Muhammed Kadrî'nin bir beyti:

Yek pişi nazar Kadrî heyulayı Meâni

Ger sureti icazi bili lâyıke mâbu.

"En yüksek oluşlar bir nazarının önünde olur. Eğer mucizelerin suretini de (yani mucize gibi şeyleri de) yapsan sana yakıştır." (1)

(1) Şahlar Sarayı kadisesinden.

Seyyîd Kadrî Hazretlerinin kudsî nazarlarının olaylarını burada saymak mümkün olmamakla beraber bir kaç tanesini yazmayı faydalı gördüm:

a) Evvela şunu yazayım ki: Hz. Şâh'ın büyük halifelerinden hakikaten Meczûb-i Hak, büyük şeyh, Şeyh Abdülâziz derdi ki: "Eğer Seyyîd Kadrî bu Cûdi dağına nazar etse, Cûdi dağı öyle bir yok olur ki burada Cûdi dağının mevcudiyetini kimse ispatlayamaz"

b) **BİR OLAY:** Bir yezidî (şeytana tapanlardan) müslüman olmuş ve Şeyh hazretlerinin mürîdi olmuştu. Bir gün Cizre'den köyüne giderken yolda müthiş bir şimşek ve yıldırımla karşılaşır. Bir yıldırımın başında parlamakta olduğunu görür ve korkusundan kendisini bir kayanın yanına atarak siperlenir. Bir kaç gün sonra Cizre'ye gelip Şeyh Hazretlerini ziyaret ettiğinde, hiç bu konu açılmamışken, Şeyh Hazretleri imanının kuvvetlenmesi gâyesiyle sorar.

- "Geçenlerde giderken şimşeklerden çok mu korktun ki, bir kayanın dibine sığındın ?

- "Evet, bizim dağ kısmında olan köyümüzde çok şimşek ve yıldırım düşer, fakat o gün gibi korkulu bir an ömrümde geçirmedim."

Şeyh Hazretleri buyurur: "Ben o meleğe teveccüh etmeseydim yıldırım sana vuracaktı. Nazarımla yıldırımın hedefi değişti."

c) **BİR OLAY:** Tarlada çalışan bir köylü grubuna kuduz bir kurt saldırarak 7 kişiyi ısırılmıştı. Üç kişi hemen ilaç buldurarak yemeleri üzerine durumları iyileşmeye giderken, diğerlerinde ise kudurma alametleri başladı. Bunlardan birini Şeyhim Seyyîd Kadrî Hazretlerine getirip

yalvardılar. Hz. Şeyh ona nazar ederek, nazarla iyileştirdi. İlaç almayan diğer üç kişi ise kudurarak öldüler.

d) Cire'de Şeyh Hazretlerinin bir mürîdi bağırsak tifosuna yakalanmış ve son devresini baygın halde yaşıyordu. Hz. Seyyîd Muhammed Kadrî bu muhîb ve sadık mürîdini görmeye geldiler. Hastanın annesi hacı ve sâliha, kâmile bir ihtiyardı. Oğlunun baygın ve ümitsizliğinden ağlıyordu. Bu acı yürekle, Şeyh Hazretlerine dayanılmaz bir mahviyetle ricâyâ başladı. "Oğlum gidiyor" diye figânlarıyla herkesi ağlatıyordu. Şeyh Hazretleri annesine bakarak, taşan merhamet ve gayret denizinden söyledi.

- "Merak etme, oğlun bi iznillâh iyileşecektir. Katiyetle söylüyorum ki, eğer oğlun bu hastalıktan ölürse, Şah Nakşibend'in tâcını bir daha başıma koymayacağım."

Hasta Mardin'e götürüldü. Bir kaç gün sonra hastanın durumu tamamen ağırlaştı. Başında doktor hazırды. Fakat bağırsak patladı ve vücut zehirlenerek hasta komaya girdi. Doktor ağlayarak "tamamdır" diye üzüldü. "Vefat etti" diye Cizre'ye telgrafla bildirildi. İki kere gelen ölüm haberi Hz. Şeyhe bildirildiğinde, Hz. Şeyh "Ölmemiştir" dedi. Son haberde de "Abdulhalîm üzerine gelen Cudi Dağına da gelseydi, Cudi Dağı da ölecek idi."

Hasta da şu açıklamayı yaptı:

"Hz. Azrâil'in geldiğini gördüm. Öleceğimi anladım. Şeyhim Seyyîd Muhammed Kadrî'nin de hazır olduğunu gördüm. Hz. Azrâil, Şeyh Hazretlerine dönerek:

- "Emir var" dedi.

Şvvet ve kudretten gelen bu büyük evliyâ nazarlarından yalnız Şeyhim Seyyîd Muhammed Kadrî'den bizzat gördüklerimi yazsam, kitabın hacmi çok büyüyeceği gibi gâyeden de uzaklaşacağız.

Hulâsâ: Ey Sâlik! Sana her şeyden fazla düşman olan, nefsinin hile ve tuzaklarından seni kurtaracak, kudsî nefesiyle terbiye edecek, muhabbetle besleyecek bir mürşîd lazımdır. Nefsin düşmanlığı her düşmandan daha büyük ve zararlıdır. Düşman seni öldürmekle en büyük zararı verir. Fakat nefsin seni hak yolundan çıkartır, hakka kavuşmanı engeller. Hazreti Resûl'ün (AS) şerefli hadisinde; "Düşmanların en düşmanı iki yanın arasında bulunan nefsendir" buyurmuştur.

O mürebbi mürşîd, seni Hak nuru ile aydınlatır. Nebîyy-i Muhterem (SAV)'in sünneti ve Kur'ân-ı Kerîm'e tâbi yoldan kalbine tasarruf ederek, ZİKİRİ CELİL ve NEFESİ RABBANÎ ile ruhunu yükseltip, MELEKÛT, ŞUHUT ve HUZUR ALEMİNE erdirir.

Tarikat İmamı Hz. Nakşibend buyurdu ki:

"Tarikatımız, bütün tarikatlardan ALLAH'a en yakın olanıdır."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Bu sözden maksat; bu tarikat Kur'ân-ı Kerîm ve Resûl-i Zîşanın en kuvvetli sünnetine tâbi olup, fetvâ ve zâif hükümlerden arınmıştır. Ayrıca, kurucusu, Hz. Resûlden sonra ümmetin en efdali, Hz. Resûl'ün maddi mâ'nevî verâsetine mazhar ilk halife Hz. EBÛBEKİR SİDDÎK

(RA) ruhen ve ceseden daima Hz. Resûlden ayrılmayarak ashâbın en yakını olmuştur. Onun için, bu tarikatın nisbeti de bütün tarikatlardan daha çok Hz. Resûl'e yakındır. Temeli de mürşîdin tasarrufu ve cezbedir.

"Mürşîdin tasarrufu"; mürîd'deki bütün bulaşıkları, pas ve kirleri giderir. Esas temizliğe erişen Meczûb mürid, sanki yüksekte makâmâta kurulmuş bir merdivenden uçarak maksuda erer.

"Meczûb" kelimesindeki manaya gelince; Allahu Teâlâ'nın kudret ve iradesi ile mürîdi ihtiyarı dışında çekmesidir. Onun için bu yolda hiç bir fırsat ve boşluk bırakılmadan, geri dönmeyerek, ister istemez (zorla) Allah'ın rahmetiyle HUZURA vardırırlar. Kutb-i fert Seyyîd İbrahim Düsûkî (Kds) sohbetinde mürîdlerine dedi ki: "Allahu Teâlâ (CC), Beni tanı ve Beni tevhid et" buyurduğu zaman, siz de: "Ya Rabbi! beni cezbet ki seni tanıyayım" söyleyiniz.

Artık esası cezbe olan bu tarikatın ne kadar Allah'a yakın olduğunu anlayınız.

Yine Hz. Pîr ŞAH-I NAKŞİBEND (Kds) BUYURDU Kİ:

"Rabbim Allahu Teâlâ'dan kendisine en yakın yoldan vâsıl olacak tarikatı istedim. Rabbim duamı kabul etti."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Ey Sâlik! Cenab-ı Allah'ın hemen duasını kabul ettiği vâsıl ile, Hakk'a tevessül etmen sana kâfidir.

Muhakkik, son müçtehid İmâm İbni Hacer El-Heytemi El-Mekkî'nin oğlu Hz. Şehabettin Ahmed (Kds) "Fetavây-ı Hadisiyye" hadis kitabının sonunda "Cahil sûfilerin bulaşığından sâlim, yegane âlî tarikat ancak Nakşibendi'dir" der.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Tarikatımızdaki bu büyük üstünlük ve yakın yoldan vuslat hususunda; tarikatımızın Pîrî Hz. Şah-ı Nakşibend'in buyurduğu kâfidir: "BU TARİKAT SUFİLERİN BULAŞIĞINDAN ARİDİR (temizlenmiştir)" Bu söz nasıl kâfi olmasın ki? O, bizzat ARİF, ALİM ve MÜÇTEHİD dir. Onun her söylediği (illa) sahih hadislerden istihraç ettiği, şeriat ve Kur'ân-ı Kerîm'in hak ve hakikatıdır.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

"Nakşibend" isminin sebebi (ve manası):

Kalbde hakiki zikir nakşının rabt olmasıdır (bağlanmasıdır); "Nakış" ve "Bend"; bu iki kelime olarak birleştiği gibi zikir heykelinin (Heykel- belirli bir alem demektir) sureti, dolu bir nur ile Hz. Şeyhin kalbinde öylece nakş oldu. O tasarruf-u hakikiye sahip MUHAMMED BAHAÜDDİN, "HAZRETİ ŞAH-I NAKŞİBEND" lakabıyla tanında. Onun için ilk olarak zikri böylece kalbe rabt eden odur. Ondan evvel ve sonrakilerden hiç kimse bu makâma erememişlerdir.

Evvelki Sâdatlardan Hz. Mahmud İncir Fağnevi (Kds) ile Seyyîd Emir Külâl (Kds) cehri (sesli ve açık) zikir için toplanırlardı. Hz. Hâce Muhammed Bahaüddîn zuhûr edince HAFÎ (gizli) zikri ihtiyar etti. Hz. Abdülhalik Gücdevani'nin (Kds) bâtunen terbiyesi ile Hafî zikre memur edildi.

HAFÎ ZİKİR, büyük kuvvettir. CEHRÎ ZİKİR ise izin verilmiş zikirdir. Tarikat ehli mürîdin kalbine teveccüh ettiklerinde: Hakiki zikir olan hafî zikri nakşederler.

1-) Mürşîdin Teveccühünde: Mürîd, yalnız ZİKİR talep ederse; Kâmil mürşîd zikir niyetiyle kalbe nur ile üfler, zikir heykelini kalbde tesis eder. Kağıdın mühür ile basıldığı gibi kalb zikir ile nakş olur. Mürîd kalbinde "ALLAH" isminin nakşedildiğini ve değirmen taşı gibi döndüğünü görür, bu kalbe mülk olur. Mürîdin nefsinin fenâ edinceye kadar gün be gün fazlalaşır. Böylece melekût ve ceberût alemlerine götürür, gayb ve huzûr alemine erdirir.

2-) Mürşîdin Teveccühünde: Mürîdin kalbi mürşîdin RABİTASINI isteyince; Mürşîd, manevi kâmil teveccüh ile kalbinden mürîdin kalbine nur nefeslerini döker, rabîta heykelini tesis eder. Kalbde nurlu bir rabîta heykeli dönerek yükselir. Ne kadar zikir çeşitleri varsa mürîde hepsini tâlîm eder. Mürîdde nurlu ruhânî bir heykel husule gelir. Buna sülûk indinde "TIFLI MEÂNÎ" denir. Melekût ve ceberût'a gider, gayb ve huzûr alemine erdirir. Bu ulvi urûctur. Eğer sülflî urûcta yapmak isterse, yerin ve denizlerin dibine mağrib ve meşriklere götürür. O zaman alemde ve kalblerde ne varsa mürîd hepsini görür.

3-) Mürşîd Mürîdin MUHABBET sahibi olmasını isteyince; Onun kalbine aynı hakikat ve manevi nazarla bakar, kalbine muhabbet nuru ile üfler. Mürîdin kalbi bütün muhabbetlerden temizlenir. Kendi muhabbetini kor. Mürîd, ALLAH, RESÛL ve ŞEYH'İNİN muhabbeti ile sarhoş olur. O mürîd en yüksek makâmat derecelerine yükselir. Bahsettiğimiz o kuvvetli şeyh ve o mürîd bu zamanda çok nadirdir. (3)

Artık NAKŞİBEND nedir ? Anlayınız.

Amma Şah-ı Nakşibend'den sonrakiler ona tâbi olmuşlar. "Ümmetim bahar yağmuruna benzer" hadis-i şerîfi gereğince bu son gelenler âlâ kuvvette de olabilirler. Bunu bilmek kuvvetimiz haricinde olup ALLAH'a sığınırız. Bereketlerinin bizim ve bütün mü'minler üzerinde daim olmasını Hz. Seyyîdül-Mürselîn hatırı için Cenâb-ı Mevlâ'dan niyaz ederiz. Amin.

(3) Aynı üstad nazaryla yetişmiş bu iki sultanın seyri sülûkları ne kadar birbirine benzer! İşte Şeyhimin yazdığı ilk kasîde:

Cama dilemin cevhere behna ji Misku mavere,

Ji nura Huda Peygambere şâhe me şâhik esmere.

"Misk ve amber kristal kokulu gönlümün cevheri,

Allah, Resûl ve o esmer şahın nurundan." (1)

(1) Kristal Gönlümüm Cevheri kasidesinden.

FASIL 2

TARİKATA GİRİLMEYEN SÜNNETLERDE KEMÂLE ERİŞİLEMEYECEĞİ

Bazıları madem ki, tarikat için asıl olan SÜNNET tir. Sünnetler de her zaman vardır. Öyleyse niçin şeyhlere tâbi olalım ? derler.

Evet Hz. Resûl'ün yolunda gidenler hak ve doğru yoldadırlar. Şüphesiz vâsıllardan olurlar. Geçmişte ashâb gibi.

Lâkin hakiki sünnete tâbi olarak hak yolunda gitmek herkes için mümkün değildir. Çok zordur. Çünkü sünnete tam tâbi olabilmek için, yalnız zâhirî şerîat kâfi değildir. Batında da şerîatla olmak lazımdır. Bunun için de kalbin kibir, riyâ, hased, dünya muhabbeti gibi ma'nevî hastalıklardan sâfi ve sâlim olması lazımdır. Allahu Teâlâ (CC), bu kalb hastalarını azâba düçar edeceğini Kur'an-ı Kerîm'de belirtmiştir. Böyle kalbi, bu ma'nevî hastalıklardan temizlemek sünnet hatta vâciptir.

Hem kalbin temizlenmesi ve hem de sünnete tâbi olarak hareket edilmesi, Cenâb-ı Hakk'ın müstesnâ olarak halk ettiği kalbleri sâlim kişilerden başka, âlim, câhil ve bütün insanlar için en zor bir iştir. Bu da belki, gayri mümkün iş içinde, mümkün çabalamak gibidir. Onun için, mutlaka tarikata dâhil olup şeyhlere temessük etmek lâzımdır.

Tarîkate giren mürîde, o kâmil mürşid öyle tasarruf edecektir ki: (ma'nevî) bâtinî ahlâkını yiyecek, kalbindeki kirleri giderecek, onu Hz. Resûl sünnetine tam tâbi ve mufl hale getirecektir. Sülûk ehli ârifler "Tarîkat tasarrufu olmadan kalbden kötü ahlâkın giderilmesi mümkün değildir" derler. Onun için zâhiri şerîat, âlimlerin bâtinlerini de temizleyerek tam şerîata tâbi olabilmeleri için; şeyhlere daha çok ihtiyaçları vardır. (4)

Eshâb da Hz. Resûl'ün bir sohbetiyle; "Allah'ın gayb hikmetiyle konuşurlardı. Sohbete devam edenlerin hâli daha başkalaşdı. Eshâba tâbi olanlar bile Hz. Resûl'e yakınlıklarından içtihad sahipleridir.

(4) Tarîkat-ı Aliyye'nin en kısa yol olduğu, acâyib hâl ve sırrı hakkında Şeyhim Sultanım Seyyîd Kadrî Hazretlerinin sohbetlerinde dinlediğim:

"Yüksek bir yayla olan Giver köyünde, Ömer adında hâl sahibi bir mürîdim vardı. Ona ve bir çoklarına da Fâtiha'larını zorla ezberletmişim. Bir gece yatsı namazından sonra Hatme-i Şerîf ve Zikir-i Celil yaptı. Cemaat dağılmıştı. Mescidin damında iki yaşlı mürîd ile oturuyorduk. O gece sebzelerini sulamak mecburiyetinden zikre gelemeyen Ömer, geç vakit sulamayı bitirerek mescidin avlusuna geldi. Beni arıyordu. Bu sırada mescidin avlusuna bir köylü daha geldi. Bizi göremediklerinden damda olduğumuzdan haberleri yoktu. Ömer gelen köylüden sordu:

-Şeyh nerede?

(Vaktin geç olduğu düşüncesi ile)

-Zikir bitti. Şeyh evdedir.

-Ne diyorsun? Vallahi, işte Şeyh şu parlak yıldızın içindedir, dedi.

Hazreti Şeyh sohbele devam etti: "Hakikat o ümmî mürid doğru söylüyordu, beni yıldızın içinde gördü."

Kalbinin aksi yıldıza kadar vuran bu hâli ancak İmâm Rabbâni (Kds) izah edebilir. Allahu Teâlâ'nın Şeyhimiz Hz. Piri Şâh Hisâmüddin ve tarikat-ı âliyyeye bahşettiği büyük üstünlüğün şükrü ile dona kaldım.

Ben fakirin çok kere gördüğü aşikâr bir hakikati da yazayım:

Cizre'de işçi olarak helva döven Kasım isminde, şeyh hazretlerinin bir müridi vardı. Ümmî olup zahirde iki kelimeyi konuşamazdı. Şeyh hazretlerinin sohbetine geldiğinde umûmiyetle kapıda ayakkabıların yanına oturur ve hemen gözlerini kapardı. Odayı baştan başa feyz ve nur ile dolduran o sultan şeyhin nur kokusu ve revnakı her gönlü de mest ediyordu. Herkes kendi aleminde mest idi. Şeyh hazretlerinin sohbet etmesi yahut divândan okutulan bir kaside ile cemiyet büsbütün başka âleme gark olurdu. Hâl gelerek birden bire hiç kimsenin bilmediği ve anlamadığı bir lisân ile (E) bile demeden seri kelime ve cümlelerle tam ve açık şekilde konuşmaya başlardı. Gâyet serbest, sermest ve hareketli bu konuşmaları cemiyetin de dikkatini çekmekteydi. Hatta bir gün birisi şeyh hazretlerinden sorarak "Sanki karşısında birisiyle konuşuyor" dedi.

Hazreti Şeyh buyurdu ki: "Elbette karşısında mevcut olanlar ile konuşuyor."

En hazır cevap bilginlerin bile yapamayacağı bu konuşmayı, nasıl bir ümmî yapabilir? Bu acâyib ilim, irfan ve sohbet nereden?

Sonradan şeyhimden, sohbetinde işittim: "Lisân ile olan sohbet olduğu gibi kalb ile de sohbet olur. Şeyh ile mürid arasında yeni münferid sohbet de olduğu gibi bütün cemiyetin de fena da yaptığı sohbet vardır. Cemiyetin sohbeti çok zor ve nâdirdir. Çünkü cemiyeti teşkil edenlerin hepsinin kalbinin bir olması lâzımdır. Ben bu ana kadar iki defa cemiyette kalb sohbetine tesadüf ettim" buyurdular. "O da Bağekunda şeyhimin hânekâhında oldu. Bir gece yatsı namazından sonra Hz. Şeyhin büyük halifelerinden Hâce Heyâtın hüccresinde 10 kişi kadar toplandık. Hepsi de Hz. Şâh'ın halifeleri. Birden halkanın ortasına bir berk attı. Hepimizin kalbi bir oldu. Fenaya girdik. Sabah namazı vaktine kadar hiç bir ses ve harf olmadan kalb ile cemiyetimiz sohbet yaptı."

Tarikatlar hakkında her ne söylesek hepsi de bid'attan uzak olup, kendiliğinden söylenmiş sözler değildir. Bilakis hepsi senetlerle Hz. Resûl'e bağlıdır. İcâzetimizde tarikatımızın senedinin Hz. Ebûbekir Sıddık'tan (RA) Hz. Resûl'e (AS) ulaştığını açıkladığımız gibi. Eğer sünnetin kemâli, şeyhsiz olsaydı, çok âlimler, şeyhlerden tarikat almazlardı. Onun için âlim, fakîh, câhil, kâmil herkesin kalb hastalıklarından kurtularak, ilimlerinden hakiki menfaat görmeleri için kâmil şeyhten tarikat almaları lazımdır.

Çok kere şeyhlerin tarikatını inkâr eden âlimleri Cenâb-ı Hak incitmiş, ilimleri de onlara günâh olmuştur.

İmâm GAZÂLÎ'nin mutasavvıf kardeşiyle olan hâlini dinle:

Bir gün İmâm Gazâlî annesine giderek sebebini bilmemekle beraber kardeşinin namazda kendisine tâbi olmadığını (arkasında cemaatle namaz kılmadığını) bu durumun halk ve cemaat içinde iyi karşılanmadığını; bunun için kardeşinin namazda ona tâbi olması hususunda nasihatla bulunmasını söyler. Olgun anneleri tasavvuf ehli olan oğlunu çağırıp namazda İmâm Gazâlî'ye tâbi olmasını söyler. Zâhid, kâmil oğlu da annesinin emrini itirazsız kabul eder. Namazda ona tâbi olmak üzere HUSŞ'Û ve HUD'Û ile huzûra girmek için tekbir ahi ve

hemen sonra da namazı terk ederek çıkar. İmâm Gazâlî bu hareketten teaccüb ederek canı sıkılır, utancından ölüme yakın olur, hiddet içinde annesine giderek kardeşinin yaptığını şikâyet eder. "Evvelce namazda bana tâbi olmaz iken şimdi arkamdan namazı terk etmesi şerefime daha yakışksız düştü. Şerefim kırılarak cemaata karşı mahcûb oldum" der, Anneleri kardeşini çağırır. İmâm Gazâlî de hazırdır. Kardeşi kırık bir gönül ve tevazû ile gelir. Anneleri, niçin namazı bozarak cemaatten ayrıldığını sorar. O mübarek der ki: "Anne, vallâhi emirin üzerine mecbûren tâbi olmak istedim. İmâm tekbir getirince, ben de tekbir aldım. Balığm denizde yüzdüğü gibi, İmamın bir kan içinde yüzmekte olduğunu gördüm. Yerin, bedeninin ve elbisesinin necasetten temiz olması namazın farzları olduğu cihetle namazı bozmak mecburiyetinde kaldım."

İmâm Gazâlî, bu sözleri duyunca: "Vallâhi kardeşim davasında doğrudur. Çünkü bir kadın hayz için benden bir soru sormuştu. Namazda müşkül olan hayz meselesinin halline çalışıyordum, doğru namaz kılanlar gibi Allah'ın huzurunda değildim" der.

Artık bu olaydan sonra kendisine seyrü sülûk ta'lim edecek mürşîd arar. İlminin, mürşîd ilminden daha çok faydalı olmayacağını anlar. İlim tedrisini terk ederek mutasavvıfların tarikine temessük etti.

Müçtehid âlimin hâli böyle olursa müçtehid olmayan cahiller nasıl hâtıra içinde namaz kılıyorlar? Belki namazda onlar bir yerde kalpleri bir yerdedir.

Bu hikayeden maksat; kalpleri verâ ve takvada râsih; feyz ve tecellîde kâmil olanlar ile kalplerinde bunlar hasıl olmayan âlimler arasındaki farkı belirtmektir. Yoksa ilmi ve ilim ehlini küçültmek değildir (başka şekildeki tevilden Allah'a sığınırız). Yani kalbin manevi hastalıklardan temizlenmesi vâcibtir. İyi ahlak ile ahlâklanmak lâzımdır. Amel ve ef'âlin Hz. Resûl şeriatına uyması herkese icâb edeceği gibi, bilhassa ehli ilim ve mütefenninlerin, ilimlerinde fayda ve terakkileri için, bunların daha fazla uymaları icâb etmektedir. Kalpleri safi oldukça ilimleri artacaktır.

İmam Şa'rânî, "Uhûdî Muhammediye" kitabında der ki:

Bütün tarikat ehli diyorlar ki: "İnsanın bir şeyh tutması vâcibtir. O şeyh, kalben insanı Allah'a, huzûra götürmeye engel sıfatları yok etsin. Tâ ki namazı sahih olsun. Vacibin tamamını vücuda getirmekte vâcibtir. Kalbin hastalıkları olan UCUB, KİBİR, RİYÂ, HASED, KİN, HİLE, NİFÂK, DÜNYA MUHABBETİ vesaireyi tedâvi ettirmek nasıl vâcib olmasın? Hadis-i Şeriflerde bunlar haram olup, Cenâb-ı Hak ta bu haramlardan azap ettireceğini vaad etmiştir. İşte bu sıfatlardan kurtulmak için şeyh tutmayanlar ise ALLAH'a ve Resûl'üne âsî olmuşlardır. Çünkü şeyhsiz tedavi olunmaz. Ve yol bilinmez. Kişi binlerce kitab ezberlese bile kalbini temizleyemez. Sanki tıbda çok teşrih kitablarını ezberleyip ilaçları bilmeyen biri gibi. Halk, onu çok okumuş olmakla makbul sayar, fakat bir hastaya ilâç veremeyince cehaleti anlaşılır.

Ey kardeşim! Nasihatimi dinleyerek kendine bir şeyh tut. "Sûfilerin yolu Kur'ân-ı Kerîm ve hadis yolu değildir" iftira sözünden sakın. O, baştanbaşa Hz. Resûl'ün ahlâkı olduğundan, o söz çirkindir. Onun sütü, memesi, eti hep onun ahlâkıdır..."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Geçmişte anlatılan İmâm Gazâlî ile kardeşinin meselesi buna uygundur.

HADÎKA adlı kitabta şöyle der: " Tehlikeleri ve kurtuluşlarını öğreten batın ilmini öğrenmek vaciptir. Yine, selîm bir kalp, ilâhî cezbe, ledünnî ilim ve fitrî olarak kudsi nefis sahibi olmayan herkes için sülûk âdâbını ve muamelâtını öğrenmek FARZ-I AYN dır. Sayılan özelliklere sahip olanlar ise çok azdır. Dinin hükümleri ise ekseriyete göre bina edildiği için, bu farziyet umumî demektir.

Yalnız zâhiri ilmin bilinmesi, dinde gâyeye ulaştırmaz. İlk ve son devirde gelen pek çok büyük âlimler bunu ikrâr etmişlerdir:

1-Hanefî mezhebinden: İbnü'l-Humâm, İbnü's-Şibli Sürünbilâlî, Hayruddin Remli, Hemevî ve bunlar gibi.

2-Şafî mezhebinden: Sultânülulemâ İzzüddîn bin Abdisselam, İmam Gazâlî, Tâcüddîn Subkî, Suyutî, Şeyhu'l-İslâm El Kâdî Zekeriyel-Ensârî, Allâme Şihabüddîn Ahmed İbnu Haceri'l-Heytemi el-Mekkî ve bunlar gibi.

3-Mâlikî Mezhebinden: Ârifî Billâh Şeyh Ebu'l-Hasen Eş-Şazilî, ve halifesi Şeyh Ebu'l-Abbas el-Mürsî, İbni Atâullâhil-İskenderî, Ârif İbnü Ebî Hamza, Nasıruddîn el-Lakkânî, Allâme-Muhakkık-Ârif Ahmed Zerrûkil-Berlisî gibi.

4-Hanbelî Mezhebinden: Kutbül-Ârifin El Âlimüs-Samedânî Sâhibül-Esrârı Vel-Meânî Ebî Muhammed Eş-Şâh Abdülkâdir Geylânî, Şeyhü'l-İslâm Eş-Şeyh Abdullahül-Ensârîyül - Herevî, Eş-Şeyh İbnü'n-Neccârî'l-Futûhî gibi.

Bu âlimler, zâhir ilimlerde deniz gibi olduktan sonra batını ilme başlamışlar, batını ilmin hizmet, sohbet ve sülûküne girerek tam kemâli bulmuşlardır. Tam, hâlis, güzel itikat ile nefsin rezaletinden tahliye olunarak dinin fadlı ile müzeyyen olmuşlardır.

Bazı ulemadan nakledildi ki.

Çölde İmâm Gazâlî'yi yamalı hırka, akkas ve bir keşkül ile gördük.

"Ya İmâm! Bağdat'taki tedrisin bu halden daha iyi değil mi?" diye sorunca O istikrâh ile (isteksiz bir şekilde) bize yan bakarak şöyle dedi: "Saâdet ayı, irâde feleğinde görününce asıl vuslatın güneşi doğdu."

Şiir:

Leyla ve Mecnunun hevâsını tamamen terketmişim
Ve İlk Dost'un menziline avdet etmişim...

Şevk ve muhabbet beni çağırarak dedi:

"İşte sevdiğinin konaklan burası, buraya kon!"

FASIL 3

TARİKAT SİLSİLESİ

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Teselsül eden el zencirimi, şeyhimden Hz. Resûl'e kadar Nakşibendî Tarikatını nasıl aldım?

Şeyhimin bana irşad ve terbiye hakkındaki emirleri:

Mürîd ve talihlere, müslümanlara layık olmayan işlerden sakınmalarını ve şeriat emirlerini bildirmek ve iyilikle nasihattir.

Şeyhinden çok aşağı, Nakşibendî, Kadirî, Kübrevî, Suhreverdî, Çeştî, sâdâtları köpeklerinin tırnakları altındaki toprak olan Cizre'li Hüseyin Mazlum oğlu Muhammed Saîd der ki:

Şeyhlerin uzun zaman hizmet ve sohbetlerinde seyrû sülûk etmekle Nakşibendî tarikatını icaze ile aldım.

Şeyhim, senedim, seyyîdim, mevlâm, gözbebeğim, kalbimin sermayesi, Resûl malı, kuvvetim: Hz.:

El-Mutehallıkı bi Ahlâkil-Mustafaviyye ve'l-Mütehali-ı bi Hil'atil-Vilâyeti'l-Osmâniyye ve'l-Behâiyye, Sâhibül-Ahlâkil-Mardiyeye, ven-Nefsil-Kudsîyye, Sahibul-Fuyûdât'l-Üveysiyye vel-himmeti'l-Geylânîyye, Sûltânü'l-Evliyâ, Halifetü Seyyîdil-Enbiyâ, İmâmül-Vâsilîn, Muhyis-Sünneti, vet-Tarikatı, ve'l-Hakikati ve'd-Din, Şeyhül-Enâm ve Melceül-İslâm, ve Merkezi'l-Fukarâ ve'l-Ulemâ, Şeyhinâ ve Vesiletinâ ilellâhi'l-Melikil-Mübîn, EŞ-ŞÂH MUHAMMED ALÎ el mulakkabi bi Hisamil-Hakkı veddîn; Kuddise Sırrehu'l-Metîn'dir.

Onun da şeyhi ve ceddi:

El kutbü'l-Mekîn, Hz.'l-Muâridi an Menâsibil-Evlîya, li Kemâl-i İkbâl ve'l-İrtikâ, ilâ Aksâ Makamil-Kurbi ver-Ridâ Kameri'l-Ârifin, ve's-Şemsüleykin, Şeyhül-Meşâyih, Gavsü'l-Verâ, Eş-Şeyh OSMÂN El-Mulakkabi bi SÎRÂCÜDDÎN (Kds)

Hazreti Şah Âli Hisamüddin'in pederi ve şeyhi, Şeyh Osmân Siracüddin'in oğlu: Hz.:

Kutbül-Erşed Ve'l-Gavsü'l-Emced, Hazretü'l-Mahbûb Meliki's-Samed, SÂNÎ BAHÂÜDDÎN Eş-Şeyh MUHAMMED (Kds) (Yani Hz. Şâh Ali Hisâmüddîn, Pederi Şâh Muhammed ve dedesi Hz. Şeyh Osmân Sirâcüddîn'den ahzetmiştir.)

Hazreti Şeyh Sirâcüddîn'in de Şeyhi:

Nûr'ul-Meşrikayn ve Diyâül-Hafıkayn, El-Gavsü'l-Mâcid, ve'l Kutbü'l-Vacid, Ziyâüddin Mevlânâ Zülcenâhayn EŞ-ŞEYH HÂLID EŞ-ŞEHREZÛRÎ (Kds) (bazı kikaplarda BAĞDADÎ diye geçer)

Onun da şeyhi:

Kutbu Semâi'l-Velâye, Merkezi Dairetü'l-Hidâye, ElCâmi li'lKemâlâtî'l-Hafîyyeti ve'l-

Celiyye, Şeyhü'l-Meşâyih Eşşâh ABDULLAH El-Meşhûr bi Gulâm Ahmedî ED-DEHLEVÎ (Kds)

Onun da Şeyhi:

Pîr-i Sâlikân-ı Tarikât-ı Athar, Eş-Şâh Habîbullah, Cân-ı Canan ŞAH MAZHAR (Kds)

Onun da Şeyhi:

Kutbu Mahrem-i Esrâr-ı Nihânî, Es-Seyyîd Nur MUHAMMED BEDEVÂNÎ (Kds)

Onun da Şeyhi:

Ber Güzide-i Ehl-i Yakîn, Eş-Şeyh SEYFÜDDÎN (Kds)

Onun da şeyhi ve babası:

El Gavsü'l-Kayyûm, Ürvetü'l Vüskâ, Eş-Şeyh MUHAMMED MÂSÛM (Kds)

Onun da şeyhi ve babası:

Hazîne-i Esrâri'l-Âyâti ve's-Süver, Halîfetü Seyyîdi'l-Beşer, El-Kayyûmu's-Samedânî, El Müceddîdü li'l-Eifî's-Sânî, Eş-Şeyh Ahmedü'l-Fârûkiyyü's-Serhendî, el-Meşhûr bi İMÂMI RABBÂNÎ (Kds)

Onun da şeyhi:

Kutbü Mey-i Muhabbetrâ Sâkî Hâce MUHAMMED BAKÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Kutbu Erbâb-ı Taât ve Bendegi HÂCE-İ SEMERKANDÎ EL-EMKİNEĞÎ (Kds)

Onunda şeyhi ve babası:

Pîri Sefâkeş Hâce MUHAMMED DERVÎŞ (Kds)

Onunda şeyhi ve dayısı:

Pîr-i Râkiü Sâcit Hâce MUHAMMED ZÂHİD (Kds)

Onunda şeyhi:

Mürevvicu't-Tarikati, Ser-Halka-i Nakşibendî, HÂCE UBEYDULLÂH-İ SEMERKÂNDÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Memba-i Evsâf-i Bârî, Mevlânâ Hâce YA'KÛB-İ ÇERHİYİL HISÂRÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Kutbu'l-Aktâb, Hâzinü'l-Esrâr, Hâce Muhammed ALÂÜDDÎN-İ ATTÂR (Kds)

Onunda şeyhi:

Sahibü't-Tarîkati bil-İstiklâl, El Mütihakık-ı bi Aksâ Makâmi'l-Kurbi ve'l-Visâl, Muhammediyyü'l-Meşreb, bi Hasebi'l Verâseti ve'n-Neseb, Hâce Bahâe'l-Hakkı ve'd-Din, Muhammedü'l-Uveysiyyül Buhârî, El Ma'rûf bi ŞÂH-İ NAKŞIBEND (Kds)

Onunda şeyhi:

Serçeşme-i Meârifu Kemâl Seyyîdi Sadât Esseyyîd EMÎR KÛLÂL (Kds)

Onunda şeyhi:

Kutb-ı Dâire-ı Hak-şinâsî Hâce Muhammed BABA ES-SEMMÂSÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Pîr-i Muberrâ Ez mau meni, Hz. Azîzân, Hâce ALİ RÂMÎTENÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Pir-i Sâlikân-i Ma'nevî, Hâce MAHMUD ENCÎR FAĞNEVÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Ez levâzım-i Beşeriyet Beri, Hâce ÂRİF RÎVEGİRÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Membe-i Esrâr-ı Rabbânî, Mecme-i Kemâlât-i İnsanî, Hâce ABDÜLHÂLİK GUCDEVÂNÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Kutbüs-Samedânî Hâce YÛSÛF'EL-HEMEDÂNÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Câmiu Fuyûdât-ı Sermedi, Hâce EBÛ ALİYY-İ FARAMEDÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

El-Kutbu Rabbânî, Eş-Şeyh EBÛ'L-HASENÎ EL-HARKÂNÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

EnNamî's-Sâmi Sultânü'l-Ârifîn, EBU YEZÎDU'L-BİSTÂMÎ (Kds)

Onunda şeyhi:

Zübde-i Ehl-i Resûl, el-İmâm, bi Hakkı'n-Nâtık, Hz. CA'FERÛS-SÂDİK (Kds)

Onunda şeyhi:

İmam-ı Şer'i Athar, KÂSİM BİN MUHAMMED BİN SİDDÎK-İ EKBER (RA)

Onunda şeyhi:

El-Garîb, El-Ma'dûd min Ehl-i Beyt-i Resûl, SALMÂNÛ'L Fârisiyyü'l-Mükerremü'l-Makbûl (RA)

Onunda şeyhi:

Efdalü' Eimmeti alet-Tahkîk, Şeyhu's-Sahabeti Halifetü Resûlüllâh (SAV) ve Sahibuhu fi'l-Gâr ve't-Tarik, Hz.EBÛ BEKRİNİ'S-SİDDÎK (RA)

O da:

Menbe-i Sıtku safâ, Efdalu'l-Halâik Seyyîdinâ ve Mevlânâ MUHAMMED MUSTAFÂ (SAV) den aldı.

Ayrıca:

1) Hz. Şâh-ı Nakşibend (Kds), Hazreti Abdülhâlik Gucdevâni'den de alarak Hz. Resûl'e ulaştı.

2) Hz. Ebû Ali Fâamedî (Kds), Şeyh Ebu'l Kâsim Gürcânî'den aldı. O da sıra ile Şeyh Osmani Mağribî, Şeyh Ebu Ali Kâtip, Şeyh Ebu Ali Ruzbârî, Şeyh Ebû'l-Kasım Cüneyd-i Bağdadî, Sırrı Sakatî, Mâ'rûf-i Kerhî, İmam Ali Rızâ, Mûsâ Kâzım, İmam Ca'fer'us-Sâdık, Muhammed Bâkır, İmâm Hüseyin, İmâm Ali (RA), O da Hz. Resûl'den (AS) aldı. Hz. Ali Fâamedî'den gelen bu silsileye ZEHEBÎ silsilesi denir.

3) Hz. Ma'rûf Kerhî dahi: Davudû Tâî, Habîb-i Acmî; Hasanü'l-Basrî, Ali İbni Ebî Tâlib (İmâm-ı Ali (RA)) O da hem Hz. Ebûbekir Sıddîk vasıtasıyla Hz. Resûl'den (AS) almıştır. Hâce Muhammed Pârisâ Hazretleri Risâtü'l-Kudsîyye kitabında böyle yazmıştır.

HADİKA kitabından :

"Silsilenin lakapları her zamana göre değişir. Hz. Ebûbekir Sıddîk'tan Hz. Bayezid'e kadar olanın ismine SİDDİKİYYE, Hz. Bayezid'den Hz. Reîs-i Hâcegân Şeyh Abdülhâlik Gucevânîye kadar olan silsileye TÂYFÛRİYYE, ondan Hz. Şâh-i Nakşidend Muhammed Bûhârî'ye kadar olan silsileye HÂCEGÂNİYYE, ondan Hz. Gavsü'l-A'zâm Hâce Ubeydullah Semerkandî'ye kadar olan silsileye NAKŞİBENDİYYE, ondan Mecmaü'l-Esrâr-ı ve'l-Meânî, el-Müceddîdü'l-elfisânî İmâm-ı Rabbânî'ye kadar olan silsileye NAKŞİBENDİYYE ve AHRÂRRİYYE, ondan Hz. Habîbullah Mazhar'a kadar olan silsileye MÜCEDDİDİYYE, ondan Şah Abdullah Dehlevî'ye kadar olan silsileye MAZHARİYYE, ondan Mevlânâ Hâlid'e kadar olan silsileye MÜCEDDİDİYYE DEHLEVİYYE, ondan Hz. Osman Sirâcü'd-Din'e kadar olan silsileye MÜCEDDİDİYYE HÂLİDİYYE denilmektedir."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Hazreti Mevlânâ Hâlid'den sonra Hz. Kutbü'l-Meşrikayn Eşşeyh Osmân (Sirâcüd-din)'e nispeten OSMANİYYE,
(bu meşrep ve istihlahta olanların hepsine) denir.

Hazreti Osman Sirâcü'd-Din (Kds), Hz. Mevlânâ'nın en büyük halifesi ve en yakın adamı olup cemâl, kemâl ve çok kıymetli (pahalı) feyz ve bereket sahibi idi. Füyûzâtı, şark ve garba dağılmış, çok uzak yerlerde halifeleri bulunmakla Şeyhü'l-Enâm olmuştur.

Hazreti Mevlânâ onun hakkında;

"Hâlid renc-i hurde, Osman genci bürde."

"Hâlid zahmet yedi, Osman Hazîneyi götürdü."

Bu söz Hz. Şeyh Osman'ın Hz. Mevlânâ'nın bakî feyzinin vârisi olduğuna işarettir. Ve her iki tarafta da öyle tanınmıştır.

Hazreti Şeyh Osman Sirâcuddîn buyurdu ki:

"Hazreti Mehdiye kadar neslimden vilayet kesilmeyecektir. İmâm-ı Rabbânî'nin neslinden kesilmeyeceği gibi." 150 seneden beri bu aile kimseye kız vermemiş ve aileden başkası ile evlenmemiştir. Hâlen de öyle sahihtir. Çünkü bazı evlâtları Gavsîyyet makâmına ermiş, bazıları da İns ve cinlerin mürşîdidir. Şeyhimizin pederi Hz. Şâh Muhammed Bahâüddîn; ve Şeyh Ömer Ziyâüddin, ins ve cinlere tasarruf eden kutuplardır. Yine tecelliyât-ı İlâhî'nin hiç kesilmediği kutub, Bağdat'ta medfûn Meczûb Abdurrahman (Kds) acâyib gayret ve himmet sahibidir. Hatta pederi Hz. Şeyh Osman onun hakkında: "Ben onun gayretinin şiddet ve cömertliğinden korkarım." buyurdu.

Şeyh Osman hazretlerinin torunları da çoktur. Bunların feyz ve bereketlerinin vasıfları bitmez.

Bence en büyüklerinden şeyhim ve senedim ve mevlâm Hisamü'l-Hakkı ve'd-Din elân Kutb-ı Zaman'dır. Âlemin kalbinde mutasarrıftır. Âlî kuvvet ve cezbesi uzak yerlerden de cezbederek, uzak ve yakını bir etmiştir. (6)

Allahu Teâlâ bizi onlardan ve ecdâdların feyzinden mahrum etmesin. Bihürmet-i Seyyîdî'l-Murselîn (amin).

"Hisâmüddîn Emâni Hâifin Kutbu Yakînestu
Kef-i Feyyâd-ı İhsânest çi mevc-i Bahr-i Ummânest"
"Korkanların güvendiği ve yakîn Kutub Hisâmüddin'dir.
Feyz (ve bereketleri) dağıtan eldir. Umman denizinin dalgaları gibi."

(6) Şeyhim ve seyyîdim Seyyîd Muhammed Kadrî sohbetlerinde açıkladılar: " Bir sabah namazını Şahımız Hz. Âli Hisâmüddin'in arkasında kılıyorduk. Hz. Şahı baba ve anneden seyyîd olduğu hakikatini ma'nen gördüm. Namazdan sonra sohbete müsâde eden Hz. Ş â h'a arzettim:

-Şimdiye kadar Hz. Şâh'ın yalnız anne cihetinden seyyîd olduğu denilmekte idi. Lütüflarınızla Hz. Şâh'ın peder cihetinden de seyyîd olduğunu gördüm.

-Evet, elhamdülillah öyledir. Seyyîdlik, ecdadımız Seyyîd Battal Gâzî'den geliyor. Açıklar ve iddiâ edersem, çok yanlış kişiler de seyyîdlik şeceresinin da'vâsında bulunacaktır. En doğrusu, Allah yanında ki seyyîdlik makbûldür" buyurdular.

MANZUM SILSILE:
(EL-SILSILETÜ'L MANZÛMETÜ'N-NÛRÂNÎYYE FÎ ESÂMÎ RÎCÂLÎT-
TARÎKATI'N-NAKSIBENDÎYYE)

Hüdâvenda bi hakki zikri zatest.

Be nur-i mesgal-i zikru sifâtest.

Be nur-i Seyyîd-i levlâke levlâk.

Zînûres sûd cihân ma'mûru idrâk.

Be hakk-i Bu'1-Kuhâfe an Seyh-i Ashab

Imâm-i sohbetü siddiku ahbâb

Be Farûk-i fesile hak sinâsî

Emir-i makdeme esrâr-i Kudsî

Be zinnûreyn mükerrem zâti azat

Habîb-i Bârîyu ez nâr-e azat

Be hakk-i an gadenfer sâh-i Kerrâr.

Hamule düsmenu sam same kerrâr

Be hakk-i ân Hasan veledi'l-Habîb

Devâ-i zengeru Tayyibü'l-Habîb

Be hakk-i ân Hüseyin veledi'l-Betûl,

Sehîdü Kerbelâu kuurrel Betûl

Be Zeynî Abidin Zeynî seriat

Muhammed Bâkir'a kesfûl hakikat

Be hi'mi caferu mesdûku sâdik

Ki der ser'u tarikat rastu nâtik

Be ehli beyt rahmeti âlemînâ

Safây i hâtirân der ser'u dinâ

Be Selmanu Muhammed bari Kasim

Diger servü besatinü mevâsim

Be Bistâmî sehîdi der di Iski

Sehiri ârifân sirri sevki

Be Harkânî Hasan an kutbü Süphân

Harîmi mahremi esrârî Cânân

Be pîri mâbû Ali an pîri kâmil

Be Yûsûf Hâcei an bahri vâsil

Be abdi Hâlîki bâlâ mevâib

Be sirri perveri semsül kevâkib

Be Â rif ârifi bahri tarikat

Zirikkat selseli nuri seriat

Be Mahm û du mürebbe Pîri ma'nî

Be nisbet mâ sinâs ey seyhi fagnî

Be Nessaci habîbi kâmil dani

Zihot Resten zimanu her mekânî

Be pîrima Muhammed hak sinâsi
 Zi nisbet her bidan Baba Semmasî
Gülâlu Seyyîdu seyhi emirân
Kefahu nisbetâ seyhu suyûhân
 Bahâeddin Muhammed tabe mesva
 Imami sünnetü seyhi cemâa
Büzürganra bidan tâcü reusâ
Bi nisbet söhretest Pîri Buhârâ
 Tarikatrâ büvet üssü mübinest
 Be nami Haksibend hablui metisnest
Kemâles keydihem ez bi kemâli
Ji naksi Naksibendâni cemâli
 Ji nakses her mekhan bahru fuyûdât
 Be kasri ârifan cenneti kemâlât
Be Gavs-il Hakki yalili hakki ey cân
Ebi Sâlih Muhammed Bahri Ummân
 Ki Muhyiddini Sod ve an Gavsü Badat
 Be feydu câzibi seyâyaru evtâd
Seriri saltanat kutbul hakikat
Be biz'ati Mustafâ Gavsül tarikat
 Be yenbû i nihân an bahri esrâr
 Muattar kun Nefeh ey kutbu Attâr
Be Cerhiyye Hisârî Hâce Yâkûb
Sipendi merkezi bâzâri mahbûb
 Be Ahrâri tâbiat pîri matlûb
 Be sâni Naksibend hem Hâce mergub
Be rikkat câzibu an pîri meczûb
Ubeydullah bedân her câyi mahbûb
 Bean kayyûmu seriru ev sâcid
 Muhammetrâ tu dâni seyhi zâhid
Safâyî hâtîrân kez leyli muzlim
Muhammed meykesu an pîri âlem
 Li der bahri hakikat pur safâ kes
 Zi kurbet bâ Hûdâ dâni safâ kes
Be Dervesi Muhammedra tu dani
Velî kun saf deru zahrul maânî
 Çi naksi Naksibendirâ dernegi
 Be purs esrâri ân her bi derengi
Be emkenra kadem neh seyri tarikat
Be abdül Ehadu seyhül hakikat
 Muhammed bâkîyâ seyvari sâkî
 Muhabbetra buvet pur rastu sâkî
Be deryâyî muhabet gavsü vâsüd

Be enfahi hakikat cânü vâsüd

Be gavvasi rumûzâti nihâni

Zi furkâni Nihân pür sod maânî

Müceddid rastü sod vâlâ menâkib

Be deryâyî seriat sâhi sâkip

Be hubbi vâri an gavsû Kayyûm

Zi urvet vasiki guftendu Mâ'sûm

Be seyfeddin meded ya mecdi sâtir

Be afvem kilki kes ey nure hâtir

Kerem anest bide afvi günâhem

Tu hod fermudel lâ taknetû yem

Be Muhammed nurbi kes afv günâhem

Meyânu niyki nâmân men hayâyem

Be hakki an Habîbullâhi Mazhar

Emiru serseri sellâki Athar

Be âbi rûyi sehbâzi cihânî

Yenublu fuyudâtu meânî

Muammer sod zeyni ser'u tarikat

Der vasfes key suffettedu hazret

Sivâdi dehli sod ta be mesrik

Münevver tur be magrib tâ be mesrik

Zi Arsu âsimân güftend nâ mes

Gulâm Ahmedî Abdullah sahes

Be perver Seyyîdi rûyi zeminâ

Diyâül Hâlidâ bahrul yekinâ

Ki cennet buldu vasod nazeninâ

Be huranu gulam hidmet Eminâ

Ki Muhyiddini sod bâ penci râhest

Hususa naksibendân ser bülendest

Be pîri mâ Sirâceddini pür sod

Zi nures in cihân mamûru hub sod

Be nuru hilmi in Osmâni umman

Ki der bünyâdi iski suhti in cân

Se ranser Dehlu ta sarku Buhârâ

Hemi meczûb sodend ba senki hârâ

Beyâri Hak yenâbiu fuyûdât

Nizameddin sod Bahrül keramât

Muhammed ismi sod sâni Bahâest

Seran ser seykali rûyi zamânest

Be Kutbu'l-Ferdi Zinnûril meâlî

Reisu evliyâ durcil cemâlî

Be hilmi siretes Müskül kûsâ sod

Be himmet cazibi Geylânî An sod

**Be sehbâzi sâhân hem nurî sâti'
Zi Hevram mevlidu an semsi tali'**

Be gavsu saltanat Ahrâri sâni

Be naksu nimetes Osmâni sâni

Müsiri seyyîdi evlâdi Adnân

Emiri merkezi irsadi Osmân

Zi evsâfi Kemâli Bahri zâhir

Be ahlâki Cemali Sâhi zâir

Ebi Osman Muhammed kutbu Hevrâm

Hitabes Ya Ali Ey Sâhi Hisâm

Hüdâyâ rahmetü bisyâri âmest

Usatanrâ bide her bi hisâbet

Saîda mane kerd batu hudûrâ

Ve entallahu Yâ Rabbi Gâfûrâ

Bi bazere hakaret pür garîzem

Be duzeh merhâlîm ger ez çi pîrem

Serâser ta kadem asamu evzâr

Ne dârem cüz Hüdâye afvi evzâr

Beyek cû rahmeti ber men bebahsî

Ki cürmi mâ zi had yek afvi bahçî

Be hidmekâr meni bidel hesâbdâr

Be Aktâbi sulali penci sek dâr

Sekim Ez sek Hüdâyâ Afvi pur kün

Ki rûyi mâ zi cürmi bes haya kün

FASIL 4

ŞEYHİN ÇEŞİTLERİ VE MÜRİDLERİNİ TERBİYE USÛLLERİ

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Ey Sâlik! Allâhu Teâlâ (CC) seni nuru ile tecellisiyle müzeyyen kılsın. Bu mübârek silsileyi nesir ve nazım olarak iki kere zikrettik.

Bil ki; Mürîdleri terbiye ve irşâd edecek şeyh, bu silsile zincirinin bir halkasına bağlı bir elden mezûn olup, böylelikle elden ele sahih bir izin ile nisbeti Hz. Resûle ulaşmalıdır. Böyle olmazsa, yalnız irşâda kalkan kişinin zararı menfaatinden daha fazladır. İzinsiz olarak irşâd da'vâsında olanlar, yılan ve kurttan daha zarar vericidir. Çünkü kurt ve yilandan insan sakınsa bile bunlardan sakınamaz. Arkalarından gidenler de zehirli yılanın soktuğundan daha fena bir şekilde zehirlenirler ki; Allah'ın yolundan sapıtırlar. Onun için Şeyhin en büyük şartı: Sahih izin ile Hz. Resûle kadar ulaşmasıdır. Bu sahih izin olmazsa irşâd, tarikat ehlinin yanından haram ve büyük günâhtır.

Şeyh'liğin şartları sayılamayacak kadar çok ise de burada önemli iki esastan bahsedeceğiz:

- 1- El, elden Hz. Resûle kadar sahih icâzeli olması (7).
- 2-Geçmiş büyük sâdâtların yolunda ortak olan; cehd, seyri sülûk, zikir, hizmet, murâkabe ve râbıtaya devam ile; kâmil şeyhin huzûrunda bulunarak kalbinde fenâ (mezmûm) olan beşerî ahlâktan temizliğin husûle gelmesi ve Allah'ın râzı olduğu vasıf ve güzel ahlâk ile ahlâklanmış olması.

(7) Hakîki şeyhten tarikat icâzesini alan, ne büyük sâadete ermiştir? Bu sâadeti bulmak kolay bir iş değildir.

Bu iki özelliğe hâiz olan şeyh mürîdleri irşâd ve terbiye edebilir. Çünkü irşâdın büyük esası da bu iki vasıftadır. Onun için başka şartları saymakla uzatmayalım.

Şeyhim ve seyyîdim, Şeyh Muhammed Kadrî (Kds) sohbetlerinde l'nei icâzesinin merasimini kısaca şöyle anlattılar:

"Şâhım Hz. Şâh Muhammed Ali Hisâmüddîn (Kds) beni me'zûn edeceği gün, gece âlem-i manâda şöyle oldu. Gördüm ki, şâhımın da bulunduğu, tarikatın büyük pîrleri divân kurmuşlar. Halkanın ortasında murassa' bir taht vardır. Beni de gelin gibi süslemişler, çok acâib bir güzellikteyim. Başımda murassa' bir tâc olup, o süsleriyle halkadaki tahta oturtular."

(Buna işaret eden şeyh hazretlerinin bir kasîdesinden):

"Hemlandım şüphe bukân güme tu Zeynî râbe.

Râbûme çûme sohbet rûniştîme li sertah

Îrû emîn peri baht hüsnâ me pe bahaye" (1)

"Gelin gibi süslediler, karşılığı ve değeri bulunmayan güzelliğimle sohbeta gittim. Ey zeynî! (İmâm Zeyne'l Âbidîn 'e kinâyeten lâkabı) Gel! diyerek, tahta oturdum. Bugün peri bahtlı güzelliğime bahâ biçilmez benim." (1) Yâre İlk Bakış kasidesinden.

"Halkadan evvelâ bütün pîrler birer birer bana nazar verdiler. Ben çok acâib şekilde sarhoş ve mesttim. Hz. Gavs-ı Geylânî Kudduse sırrehü'l-Âli; buyurdu. "Kadrî evvelce benimdir, merasimini yapmak isterim." Hz. Şâh-i Nakşibend (Kds) sırrehü'l-Azîz buyurdu: " Kadri benim husûsî evladımdır. Merâsimi bana düşer." Bu suretle her pirân-i izam merâsimimi yapmak üzere divânda bulunuyorlardı.

Kudsî bir ruh ile divândan semâya urûc ettik (uçtuk). Hayatta ve dünyasını değişmiş bütün evliyânın makamlarını gezerek, makâmların ana yollarından geçince, buradan da yüzlerce yo! ayrılmakta ve o yollarda; çok uzaklık ve derinliğe giderek, hep mesken ve makâmı teşkil etmekte idi. Bilhassa hâk âşıklarının çoğu helâl şarâbı içmekte idiler."

Divandan bir mısra:

Mesken lımınbı dur bı dur ustad lımın izharıdır."Üstadım bütün meskenleri birer birer bana göstererek tanıttı." (2)

(2) Biricik Dilber kasidesinden.

Yeryüzüne dönerek Serendîb'e (Hindistan'da) Hz. Âdem (AS) ceddimizin ziyâretine geldik. Yan yana bitişik üç kubbe altında idi. Bizzat ceddimiz Hz. Âdem'i ziyaret ederek lütûflarına mazhar oldum. Oradan Cidde'ye gelerek Havva Validemizi ziyaret ettim.

Oradan bir çok pîran-ı izâmın makâmlarına giderek Cenâb-ı Hakk'a (CC) vusul âdabını yaptıktan sonra Hz.Şâh-i Nakşibend'in (Kds) makamına gelerek vusûl âdabını ifâ edip 2 rekât namaz kıldım. Sonra Bağdâd'a Hz. Gavs-i Geylânî (Kds)'nin Cenâb-ı Hakk'a (CC) vusûl âdabını ifâ ettik. Kendimizi Lâhûtun en ulvî makamında bulduk. Urûcumu yaptıran bana dedi ki; "Senin merak ettiğin ve Hz. Gavs'ın övündüğü yüksek Makâm-ı Mihdâ'a burasıdır."

Daha evvel Hz. Gavs'ın bir beytinde;

Enel Haseniyyü ve'l-Mihdâ' Makâmî, "Ben Haseniyyem ve Mihdâ'a makâmım"dır.

buyurduğunu okumuş bu makamın ne olduğunu merak etmiş, araştırmama rağmen de kitaplarda bulamamıştım.

Sonra Hz. Ali (KV) makamına geldik. "Burada ezân okumayan Evliyâ-ı Kâmilîn'den olamaz" dediler. Ben de tam olarak ezan okudum.

Oradan da, Mekke-i Mükerrreme'ye gelerek beyti şerîfi tavaf ettik. Oradan Medine-i Münevver'e de Ravza-i Mutahhara'ya geldiğimizde, kapı tarafından değil, kible tarafından bize husûsî fetih açıldı. İçeri girdim. Ceddin Sultânül-Enbiyâ Hz. Muhammed Mustafâ (AS) hiç benzeri olmayan, kendisine mahsus saltanat ve saâdet tahtına oturmuşlardı. Arş-ı A'lânın da üstünden yere kadar inen bir direk sarı nur bütün kubbeyi tamamen kaplıyarak doldurmuştu. Karşılıklı iki duvara İbnül-Fârid'in Hz. Resûl'ü öven bir kıt'ası yeşil nur ile yazılmıştı. Kubbenin içi, yeşil nur ile (Lekadcâekûm Rasûlün Min Enfüsiküm) âyeti kerimesi yazılı idi. Şahım Hz. Şah Hisâmüddîn'in Hz. Resûl'ün (AS) sağ tarafında kement kuşanarak oturduğunu görünce; peşinde şimdiye kadar gezdığım ruhâniyetin o olduğunu ve merâsimimi yine onun yaptığını anladım.

Hz. Resûl'ün (AS) karşısında tamamen kendimden geçmiş durumda durdum. Ulvî ve süflî, bütün âlemleri mevcûdâtın her zerresiyle müşahede ediyorum. Allah ile yemin ederim ki, kalbim ile Hz. Resûl arasında geçen cereyanın bir dakikasını 90 bin cilt kitab yazamaz. O

müstesna lütûflarından sonra hiçbir âlim, terbiyeci, akıllının tayin edemeyeceği, bilmediği bir mahviyet usûlü ile Hz. Resûl'ü tavaf ettim. Mübârek eliyle Nakşî ve Kâdirî Tarikatlarına kinâyeten kırmızı kok'tan iki tesbih bana verdi.

Ben hesapsız mesttim. Cezbenin tesiriyle fırlayarak elimdeki teşbihlerle yedi sefer kubbenin etrafında havada dönmeye başladım. Her seferki dönüşte Hz. Resûl'ün karşısına gelince yine fetih açılarak aynı âlemleri müşâhade ediyordum."

(Hz. Şâh-i Pîr, bu icâzeden sonra Şeyhime iki icâze daha vermiştir. Son icâzesinde Türkiye'deki bütün halifelerin reisliğini ve Halife yetiştirmek iznini vermiştir.)

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Üç çeşit şeyh vardır: Sohbet Şeyhi, Zikir Şeyhi, Hırka Şeyhi.

I-SOHBET ŞEYHİ:

Şeyh kuvvetiyle, hâliyle mürîdi Allah'a kavuşturur. Şeyh sanki mürîd için merdiven gibi olup mürîd onunla yükselir. Mürîd edep ve muhabbetle sohbette bulunacaktır. Hareketlerin de Şeyhe tâbi olacaktır. Bu muhabbet ve sohbet ise iki azîz baştır. Onun için tarikatımızın esâsı şerîata tâbi olarak kâmil şeyh ile muhabbetle sohbettir.

Vuslât usûlü ise, o hakiki şeyh bir an bile Allah'tan gâfil değildir.

Şeyh ve mürîd arasında edep ve muhabbetle olan sohbet ve ülfet sebebiyle, şeyhin kalbine gelen ilâhî, rabbânî vâridât, mürîdin kalbine de nefha ile te'sir ve intikâl eder. Mürîde ilâhî tecelliler hâsıl olur ve mürîd sanki büyük bir denizden bir avuç içerek susuzluğu gitmiş olur. Mürîd şeyhi ile olan sohbeti neticesi aldığı bu feyiz sayesinde, kalbi gün be gün nurlanarak ilâhî huzûra erer.

Tasavvufta hakiki şeyh budur. Tarikat ehlinin yanında buna "Şeyh-i Yad-Dâşt" denir. Mânâsı "dâima Allah huzûrunda" demek olup, bu şeyh, Râbita ve vâsita olmaya layık ve ehildir. Lâkin bu evsaftaki şeyh, çok az olup bu zamanda nâdirenen bulunur.

Elhamdülillah, Allahın bana lütuf ve ihsânları belki bundan da âlî-makâm ve büyük feyiz sahibi şeyh ile sohbet ettim. Şimdi o, zamanın kutbudur. (Şâh Muhammed Ali Hisâmüddîn)(8)

(8) Hz. Şeyh Seyyîd Kadrî (Kds) sohbetinde açıkladı:

"Bütün evliyâ makamı başlıca iki büyük kısımla ayrılır.

Birinci kısımda olanlar, "Allah'ın veçhinden başka her şey yok olacaktır."(Küllü şey'in hâlikün illa veçheh) (1) ayet-i kerîmesinin hükmü altındadırlar. Şey'iyyet Makâmı'ndalar. Kendileri ve tasarrufları bâkî olmayıp yok olacaklardır. Bunlar bazen doğu ile batıyı keşiflerinde gördükleri gibi, bazen de keşifleri kapalı olup hiç bir şey görmezler. Bazen nurları Arş-ı Â'la'ya kadar çıkar, tasarruf ederler. Bazen de bir mürîdden feyz alacak kadar da yoksundur. Hülâsa bunlar için hakiki kemâl ve emniyet husûle gelmemiştir. Derecelerinden düşebilir, tard olunabilirler, cinnet geçirebilirler. Vilâyetin biç bir makâmın kolay ve az görmemekle beraber, bu kısmın son makâmına erişen evliyâ, bu makâmdan daha yüksek bir makâmın da mevcudiyetinden haberdâr olmadıkça, bunun en yüksek makâm olduğunu zanneder. (1) Kasas : 88

Lâkin bu makâmdan sonra:

Hız. Şeyh'in okuyup ta hatırımda kalmayan Âyet-i Kerîmenin hükmü gereğince velinin "LÂ ŞEY" makâmına geçmesidir. Bunun için de fenâ-i sıfat, fenâ-i ef'âl ve fenâ-i Zâtî olmak üzere üç büyük tam fenâyı geçmesi lâzımdır. Bu fenâ hallerinden velinin selamet bulup, makâm alması için, velîye şeyh olan zatın, mutlaka bu üç fenâyı geçirmiş Kutb-ı Ferd dairesinden büyük derecede şeyh olması lazımdır. Yahût da biçâre kalmış velîye Hz. Resûl'ün (AS) desteği olması lâzımdır. Çünkü bu makamlar kâmil şeyhin nazariyle geçilebilen teveccüh makâmlarıdır. Şey'iyetten lâ Şey'iyete geçecek velî, birinci fenâsında Allahu Teâlâ'nın nurundan o kadar fenâ olup yakınlık duyar ki, kendisinin kulluk nuru ile Allahu Teâlâ'nın nurunu birbirinden ayıramaz. Çünkü velînin de nuru ilâhî nur ile yerleri, gökleri ve melekûtu kaplamıştır. Meşhur Şeyh Ahmedî Cizerî'nin bir beytini delil getirerek:

"Vahdeti mutlak melâ nure di alban celâ, zore di ve mes'ele ehle dılan şüphe mâ"
"Ey Melâ! Vahdet-i mutlak kalpte tecelli edince bu gönül ehlini şüphede bırakan çok zor bir meseledir."
(Yani kendi nuru ile ilâhî nuru ayırmak çok zordur.)

Hız. Şeyh buyurdu ki: "Hallâc-ı Mansûr'un "Enel-Hâk" demesi, Bayezîdi Bistâmî'nin "Cübbemin altında Haktan başka bir şey yoktur" gibi şatâhâtları bu makâmda söylenmiştir. Velî bu makâmda Allah'a yakınlık duygusunun fazlalığından, artık bu makamdan daha yüksek bir makamın olamayacağını zanneder."

Henüz müfessirlerin birbirleriyle çekişme hâlinde oldukları ve izahını zor yaptıkları ENAM sûresinin Hız. İbrahim hakkındaki âyetleri, şeyhim Seyyîd Muhammed Kadri (Kds) sırf kendi içtihadı olarak, bu makâmlar üzerinde delil getirerek açıkladı:

"Hız. İbrâhim birinci fenâda yıldızla kinâyeten gördüğü Allah'ın nuruna "İşte Rabbim" dedi. (Felemmâ Efele) "Yıldız batınca" dan maksad bu nurun kalbine mülk olma, yani bu nurun kalbine yerleşmesi, hâli geçerek kendine gelmesidir. İkinci fenâ hâlinde daha fazla nur, ay gibi tecellî edince yine Hız. İbrâhim fenâyâ girerek, bu nuru daha büyük ve yakın gördüğünden "İşte Rabbim" dedi. Üçüncü fenâsında güneş gibi daha büyük nur ile karşılaşınca bunda da fenâ olup "İşte Rabbim" dedi. Vaktâ ki bu üçüncü fenâdan da geçti. Bu nurlar kalbe mülk olup, seyrü sülûk ve makâmı sona erdiğinden hakiki kemâl hâlis oldu. Allahu Teâlâ ve tekaddes Hazretlerinin "Ehad" (bir); ve kendisinin de "abd" (kul) olduğunu imânın kemâliyle anladı. Hâlinin evveliyâtında gördüğü yerlerin, göklerin, melekûtün sahibi Allahu Teâlâ olduğuna, görünen yıldız, ay ve güneşin, Allah'ın zât-i ahadiyyeti olmadığına yakîn hâsıl olmakla hakiki muvvhid kul (abdâniyet) rütbesini aldı.

"Nayet be hayâlem lâ. Nayet be dilem illâ
El minnetü lilmavlâ ez Abde Hudâyım Ez" (2)
"Gelmez hayalime lâ, gönlüme de illâ
Mavlâ'ya minnetler olsun ki, ben Allah kuluyum ben!"

(2) Hız. Şâh'ın Yanında kasidesinden.

Şeyhim buyurdu ki: "Bu üç fenâdan sonra birbirlerinin dengi olan iki makâm vardır. Velî bu makâmlarda son bulur. Ancak bundan sonra deracât vardır ki, dereceler sonsuzdur. Çünkü Allahu Teâlâ'nın hediyeleri, lütûflarıdır. Bunda velîlerin derecelerinin fazlalığı, üstünlüğü vardır. Çünkü deracâtın sonu yoktur.

Bu son makamlardan birisi, Kayyûmu's-Samedânî makâmıdır.

Velînin bu makamından sonra Nübüvvet Velâyetinin makâmı vardır. Yani peygamberliğe ait velayet makamıdır. Hz. İmâm-ı Rabbânî makâmıdır.

Velînin bu makâmından sonra Nübüvvet Velâyetinin Makâmı vardır. Yani peygamberliğe ait velâyet makâmıdır. Velâyet makâmının sonuna gelen büyük velî, bazen kendisini nübüvvet velâyetinin makâmında da görür, makâmı olmamakla beraber ta'lim görür. Ve şetâhâtlar söyler."

2-ZİKİR ŞEYHİ:

Buna Teveccüh Şeyhi de denir. Her ne kadar tasarruf sahibi ise de mürîdlerini zikir ile ta'lîm eder. Kalplerine istediği zikir ve başka şeyler teveccüh eder. Zikirle mürîdin kalbinde kuvvet ve tesir hasıl olur. Burada Mürîdi Allah'a vâsıl eden zikirdir. Şeyhin kuvveti değildir.

3-HIRKA ŞEYHİ:

O da mürîdi me'zun ederek hırka giydirebilir. Ancak Mürîdi seyru sülûk ve zikir ile götürmeye kuvveti ve tesiri vardır. Emrini sülûk ve zikir ile verir. Mürîd de şeyhin emrini tuttuğu için kendisinde vusûl hâsıl olur. Mürîdi Allah'a kavuşturan hırkayı giydiren değildir.

Tasavvuf istilahında bu iki şeyhe "ŞEYH-İ MECAZÎ" denir.

Bu her üç şeyh eli altında tarikat yolunda gidenlere ne mutlu? Husûsen "Şeyh-i Sohbet" elinde sülûkte olanlar!

MÜRŞİDİN VAZİFELERİ

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Mürşîdin de sayılamayacak kadar vazifeleri vardır. Önemli olan bazılarını yazalım.

Ey Salık! Allâhu Teâlâ (CC) Bizlere sâlih amel üzere tevfik versin. Hüsnu hâtîme nâsîp etsin, amîn.

1-) Mürşîdin vazifelerinden: "Yâd-ı Dâşt", yani daimî huzur sahibi bir şeyh olmak hasebiyle, salikleri manevî tasarrufla terbiye etmektir. Mürîdin kalbinde nurlu ruhunun nefahâtı ve feyzi ile tasarrufla bulunarak kalbine cezbe düşürür. Hatta bu tasarrufu ile mürîdin kalbini ma'sivâdan keser.

2-) Yine, mürîdin kalbindeki bätını kir ve pasları yiyecektir, (kibir, ucûb, riyâ, hased, vesaire gibi) Allah'ın razı olmadığı bu pis ahlakları temizler. Şeyhin bunları nasıl yediğini ancak onun ehli olanlar bilirler. (9) Kuyumcunun altını parlattığı gibi o tasarruf sahibi şeyh, nefesi ve feyzi ile mürîdin kalbini öyle siler ve parlatır. Yediği kötü ahlâk yerine ahlâk-ı hamideyi kor. (hilim, tevâzu, zül, kırıklık, hayâ, seha, kerem gibi) ile tebdil eder, nurlu ruhu ile mürîdin ruhunu da ta'lim ederek nurlandırır. (geçmişte "TIFL-I MEÂNİ" de izah ettiğimiz gibi) O ta'limde ne kadar zikir çeşitleri varsa, murâkebe ve kâmil vuslâtın bütün sebeplerini öğretir.

Hiz. Abdülhâlik Gucevânî'nin (Kds), Hiz. Şâh-ı Nakşibend'i (Kds) ma'nevî ta'lim ile esrâr-ı tarikatı ve seyrü sülûk âdâb ve usûlünü ta'lim ettiği gibi.

Hiz. Muhammed Mustafâ'nın ümmetinde, bu halleri âdabı ve esrârı, ervâh-ı mukaddesten, ahz eden mürîde "Üveysi" denir. Bunun için Hiz. Şâh-ı Nakşibend de üveysi'dir.

Hiz. İsa (AS) ümmetinde bunlara "Berzahî" denir.

Bu tasarruf ancak Şeyh-i hakîkî olan sohbet şeyhine mahsustur. Çünkü o Cenab-ı Allah ile daimî huzuru kazanmıştır. Bir an bile Allah'tan gafil değildir. Hiç gafleti olmayan bu şeyhler ancak böyle tasarruf sahibi olurlar. Artık onların tasarrufu, Allah'ın tasarrufu olmuştur. Hiz. Resûl de bunları işaret ederek buyurdu ki: "İza yurevne Zekerellahe" (Onlar görülünce kalb Allah'ı zikreder.) Allahu Teâlâ da (CC) Kur'ân-ı Kerîm'de "Vekûnû ma's-sâdikîn" (Sâdiklar ile olun) (1) buyurdu. Sâdik da odur ki: Gönül ve ruh lisânında ALLAH dan hiç ayrılmaz. Bu sadakattan de maksat İHSÂN dır. İhsân da hadis-i şerîfte : " Elihsân en Ta'budellâhe keenneke terâhu Fein lem tekûn terâhu Feinnehu yerâke" (Rabbini görüyormuşçasına ibâdet edeceksin) diye açıklanmıştır. Hadisteki ihsan bu hakikî şeyhin makamıdır.(1) Tевbe: 119

3-) Şeyhin mürîdi terbiye etmesidir. Şeyh mürîdini ruhî kalbinin nuru yahut siyâset ile terbiye eder.

(9) Seyyîdim ve sultanım Seyyîd Muhammed Kadri, sohbetinde anlattılar: "Ben küçük yaşta iken bir gün Şeyhim, Şeyh-i Meczûb Şeyh Muhammed Seyfüddin buyurdu ki: "Oğlum, mürîdin günâhını yiyen şeyh şeyhtir." Bu sözün manası epeyce hatırımda kaldı.

Hiz. Şeyh-i Meczûb'un vefatından sonra, büyük Şâhımız Hiz. Şâh Ali'nin hilafet ve lütûflarıyla mesûd olmuşum. Bir gece Hatme-i Şerîften sonra teveccühe kalktım. Zahirce sâlih bir hoca

mürîdim vardı. Onun karşısına geldiğimde, gördüm ki büyük, çok güzel bir kuş olmuşum. Zülûflerim büyük kanatlarım; yakut gibi gagam olmuş, karşımda da Hz. Şah'ın kudsi ruhu hazır. Bana işaret ile hocanın kalbinin açılmasını emretti, bir gaga vurdum kalbi tamamen açıldı. Ne göreyim ki, kalbi aynen tavuk kursağı gibi tamamen pislik dolu! Kalbinin temizlenmesi için Şâhım emir veriyordu, ben de kalbini gagalayarak temizlemeye başlıyordum. Fakat gagama aldığım her parça karşımda yüz güneşten daha parlak o kudsi şâhın ruhu karşısında eriyerek bana hiç zarar vermiyordu. Kalbini tamamen temizledim ve güzel bir fikir kalbde cereyân etmeye başladı. İstedim ki iç zarını bile çıkartayım. Fakat Şâhım: " Bu kadar yeter" diye emir verdiler.

Hz. Şâh'a arz ettim ki: "Bu salih bir hoca, bütün işi Kur'ân-ı Kerîm okumak ve ibâdet. Bu kadar kalbine doluşan pislik nedendir?"

Şâhım buyurdu ki: "Kız çocuklarına Kur'ân-ı Kerîm dersi veriyor. Bu şehvet nazarlarının günâhlarıdır." Sonra Hz. Şeyh'in, buyurduğu söz hatırıma geldi. Müridin günâhlarını yiyen şeyh için ne kadar doğru ve güzel söylemişlerdir."

Siyâset nedir? "Emr-i bil Ma'ruf Nehy-i anil Münker" yani iyilikleri emir ederek kötülüklerden nehy eder. Şeyh, mürîd ile tenhâ bir yerde (hilvette) görüşür. Onun hâl ve zikrinden, râbitasından sorar. Müridin söyledikleri tarikat ve şeriata uygun ise tasdik eder, vazifesinin devamını söyler. Şayet tarikat ve şeriata uygun sözler söylemiyorsa onu, bu sözlerden ve gidişten men eder. Nasihatle hak ve iyi şeyi söyler. Zikirleri lisâniyle ta'lîm eder. Bu siyâset hırka ve zikir şeyhinin usûlüdür. Onun için her iki şeyh her ne kadar bâtında ve kalbde kuvvet sahibi iseler de hakiki şeyhin tasarrufu onlarda yoktur.

4-) Müridin isti'dâtını ve hangi mâkama kadar yükselebileceğini bilecektir ki, kalbine, kâbiliyet ve isti'dâtına göre teveccüh etsin. Bu vazife de iki usûl ile bilinir.

A) FERASET İLE: O da insanda manevi bir kuvvettir. Eşyanın hakikatini onunla idrak eder. Kuvveti de kalbdeki fazla nur iledir. Kalb nuru ne kadar fazla ise ferâset de o kadar tamam ve kâmil. Hz. Resûl'ün de hadis-i şerifte buyurduğu gibi: "Mü'minin ferasetinden sakınınız. Zirâ o Allah'ın nuru ile nazar eder." Bir gün camide vaaz veren Hz. Cüneydi Bağdadî (Kds)'nin karşısına müslüman kıyâfet ve görünüşüyle dikilen bir hıristiyan, "Allah'ın nuru ile nazar eden mü'minin ferâsetinden çekinin" hadisinin mânâsı nedir, diye sordu. Cüneyd, başını biraz kalbine doğru eğip kaldırdı ve dedi ki: "Müslüman ol! İslâm olma zamanın gelmiştir." Bu söz üzerine hıristiyan da müslüman oldu.

Bazı tasavvuf ehli "ferâset nedir?" diye sordular. Hz. Cüneyd dedi ki; "Bazı ruhlar melekûtta döner dolaşırlar. Gök ehli mahlûkların gayb esrarına ait konuşmaları işitirler. Sırları görürler. Onun için feraset ehlinin sözleri, zan olmayıp hakikattir.

ŞEYH-1 MECZÛB DER Kİ:

Bu gezici ruhlar, ma'nen nebilerin, resûllerin, hayatta veya geçmiş evlîyai mukarrebînin mukaddes ruhları vasıtasıyla, melekûtta kâinatın ruhları ile müşerref olurlar (tanışır). Bu mukaddes ruhlar, gezici ruhlara eşya ve hakikatleri hakkında haber verirler.

Feraset de iki kısımdır:

"Küllen Nümiddü hâ ulâi atâi Rabbike" (Bu ikisi de Rabbimin âtasıdır). (1)

Sorulursa: "Hadiste müminin denilmiştir, bütün müminler mi Allah'ın nuru ile nazar eder?

Eşyâyı da bu nur ile idrak eder? Bütün müminlerin buna dâhil olması icâb etmez mi?" (1)

İsra: 20

Hayır, deriz. Bundan maksat kâmil mümindir. Çünkü bir şeyin tayini yapılmamışsa o şeyden bahsedilen maksat dâima mümin-i kâmil anlaşılır.

Nur ile eşyâyı idrâk eden mümin de iki kısımdır:

- 1) Kalbindeki nur ile idrâk eden,
- 2) Kalbindeki nur ve ruhu ile idrâk eden.

Bu iki sınıftan, kalbi ve ruhu ile gören daha efdaldir, çünkü kalbi nur tuttuğu gibi ruhu da nurlanmıştır. Tamdır. Diğeri yalnız kalbinde nuru cem etmiştir.

Yine denilse ki: "Hadis-i şerîf; kalbin nuru üzerinde söylenmiştir. Ruhtan bahsedilmemiştir?" Ona deriz ki: "Mümin" sözünde bizatihi (kendiliğinden) her ikisine manâ vardır. Çünkü kâmil müminin, ruhu da kâmidir nur ve ruh her müminde olsa dahi kâmil müminin, kâmil ruhu ve nuru vardır.

İkinci sınıfın, yani hem kalbinin ve hem de ruhunun nuru ile eşyâyı idrak edenin efdaliyeti nedir? O nazar edince hem kalbin nuru ve hem de ruhu ile nazar eder. Yalnız bir nur ile bakanın görüşü o kadar doğru olmadığı aşikâr bir hakikattir.

Tasavuf ehli ittifak ettiler ki: Melekûtta ruhu dolaşmayan, arif ve kâmillerden değildir.

ŞEYH-1 MECZÛB DER Kİ:

Cenâb-ı Allah'ın (CC) Fadlı ve keremi ve şeyhimin bereketi ile bana verilen iki ferâsetle açıklıyorum.

B) İKİNCİ BİLME USÛLÜ KEŞİF İLEDİR:

Şeyh bu keşif ile de mürîdin hangi makâma yükseldiğini görür, istidât ve kabiliyetini öğrenir. Tasavvuf ehli yanında ferâset, keşiften daha kâmil, daha lâayık ve daha evlâdır. Çünkü keşif renk renk husûle gelir. Bazen yanlış gider.

Ferasette ise ekseriyetle isâbet eder, çok az yanılır.(10)

Hâce Ubeydullah Ahrâr (Kds) buyurdu ki:

"Mürîdine ilk nazar eden şeyh, mürîdin istidadını, zevk ve hâlinin ulaşılacağı son makama kadar bilmese, onun mürşîd olması caiz değildir."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Bu sözlerden maksat şeyh, mürîdin istidadına kuvvetine göre tasarruf edecektir. İrşâd yapan mütesarrıf şeyhin bu hususta kerâmet sahibi olması lâzımdır.

Kerâmetler de ikiye ayrılır:

- 1-) Bir kısmı Cenâbı Allah'ın mekrine yani gazabına sebep değildir. Geçmişteki şeylere vâkıf olmak gibi yalnız bir bilgi olup, âhirete faydası yoktur.

2-) Bir kısmı da ahiret için menfaâti olup, nefis onunla hidâyete gelir ve tehlikeye düşmemeye sebep olur. Allahu Teâlâ, bu keşif sahiplerini âfet ve benzerlerinden muhafaza etsin. Bu kerâmete, manevî kerâmet denir. Diğer kerâmetlere zahir kerâmet denir. Allahu Teâlâ, hayır vereceği kimseye manevî keramet verir.

3-) Şeyh, nazarında zengin, fakir mürîdleri ayırmadan terbiye ve nasihatte bir tutacaktır. Ne zaman tamahkârlık yahut makam gâyesiyle fark yaparsa o şeyhin çalışması çirkin ve hiçtir. Çünkü hepsinin gayesi Allah ve Resûl rızâsıdır. Fakat bazen mürîdin şeyhini çok kuvvet ve şiddetle sevmesi, yahut mürîdin üstün istidatlı olması sebebiyle şeyhin onları fazla sevmesinde mahzûr yoktur.

4-) Sohbetinden kimse nefret etmeyecek. Hz. Resûl'den (AS) hiç kimsenin hoşnutsuz olmadığı gibi. Şeyh hiç kimseden kendini men'et-meyerek sohbetlerinden de çekinmemelidir.

5-) Mürîdi ile sohbette, mürîdin malı ve mevkiine göre olmamalıdır. Öyle bir şey olursa neûzübillâh çalışması çirkindir.

6-) Mürîdine karşı güler yüzlü olacak. O şekilde ki, mürîdin kalbinden şeyhin mehâbetini gidermeyecektir.

7-) Şeyh genel olarak sükûtî olup ihtiyaç olmadan mürîdleriyle konuşmamalıdır. Hz. Resûl de (AS) ihtiyaç olmadan konuşmazdı. Hep sükûtta da olması doğru değildir. Eğer şeyh cezbe ehli ise fazla konuşmasında zarar yoktur. Çünkü ihtiyarı dışındadır.

8-) Mürîdlerini kendi sulbünden gelmiş öz evlâdı gibi sevecektir.

9-) Mürîdlerine Hz. Resûl'ün sünnetine tâbi olmalarını, tarikat vazifelerinde zikir ve diğer her işte devamlarını emir edecektir.

10-) Günâhlara giren mürîdlerini, kinaye ve işaretlerle ikâz edecek ve mütenebbih olacaktır. Tâ ki onlar, bundan çekinerek terbiyeye yanaşsınlar. Kusurlarını yüzüne vurmuyacaktır. Nasıl mürîdin yaptığı günahları şeyh bâtenin bildi ise, yine onu açıklamadan gizli olarak ikâz edecektir. Mürîd açık günahlara düşerse (meselâ ipek elbise giymek) yine onu lâtif ve ince nasihat ile (kırıcı olmadan) açıktan ikaz edebilecektir.

11-) Mürîde kuvvetinden fazla hâl geldiğinde, bu hâli-bâtınî olarak mürîdden alır, yahut kalbine kabz koyarak, hâli durdurur. Bu mürîdin isti'dâdının gücünün yetmediği zamanda olur, çünkü böyle bir halde mürîdin aklı gidebilir. Fakat mürîd, müsteid (kabiliyetli) ise şeyh yavaş yavaş bu vâridatı artırarak, onu tekâmüle götürür.

12-) Mürîdlerin az veyahut çok olmasına bakmamalıdır. Çokluğa mağrur olmuş şeyhere şeytânlar musallat ve muvaffak olurlar. Mürîdlerin azlığından mahzun olanlar da doğru yolda gitmeyenlerdir. Esas da'vâ nefsin islâhıdır; afet getirici şöhret değildir. Tarikat esrârına kâbiliyetli bir mürîd, onbinlerce kabiliyetsiz mürîdden daha faydalıdır. Mürîdlerin çokluğu ile iftihar eden çok şeyhleri gördüm. Fakat onlarda tarikat esrarını hâmil bir tanesi dahi yoktu. Sanki hepsi de "içi olmayan çürük cevizler" gibiydi.

Hakiki şeyh, mürîdler çok olunca da mağrur olmaz. Belki, Allah'a hamd ve şükürünü arttırır, onların ıslâhı için dua ve himmetini çoğaltır. Mürîdlerinden birini ehil ve kabiliyetli gördüğünde, Allah'ın nimetini açıklamak üzere "Mürîdim iyidir" diye meth edebilir.

(10) Seyyîd M. Kadri (Kds) sohbetlerinde açıkladılar:

a) "Ârifi Billâhın keşfi doğru ve haktır. Ancak, ârifi billâhın kalbinin büyüklüğünü de Allah bilir; zîrâ bütün semâvât, içinde kaybolacak kadar küçük kalır. Olay Ârifi Billâhın kalbinde görünür. Fakat kalbin bu muazzam büyüklüğünde olay bir zerre gibi kaldığından velî, olayın şeklini ve zamanını ta'yin etmekte yanılabilir. Yani hakikatte Haktan olan bu keşif doğrudur. Velî, şekil ve zamanın ta'yininde yanlışlık yapabilir. Keşfin yanlış gitmesi budur."

b) Yine sohbetlerinde açıkladılar ki: "Bazen birisi meclise gelirken, yahut mecliste otururken, onun durumunu açıklayacak bir âyeti kerîme, bir hadis-i şerîf yahut kibar sözlerden veya bir beyit, ma'nen şeyhe görünmek suretiyle, şeyh o kişi hakkında bu usûl ile de bilgi sahibi olur (iyi veya kötü)."

13-) Huzûrunda gıybeti menedecek ve başkalarından nahoşlukla bahsettirmeyecektir.

14-) Hâlislerinden başka kimseye sırrını söylemeyecektir.

15-) Sakalına, traşına hûlâsa sünneti s'eniyyeye göre temizliğine ve güzelliğine dikkat edecektir. "Allahu Teâlâ güzeldir, güzelliği sever." Bakımsız ve itinâsız bir görünüş mürîdlere de hoş gelmez. Bütün mürîdleri hakkında da güzel zan sahibi olacak. Bazen muhalefette kalsa bile yine af ile güzel zannını bozmayacaktır. Çünkü onun ıslâh olacağı emelindedir.

16-) Mürîd hâlinden yahut şeyhinin ona karşı fazla muhabbetinden gurur ve güvenliğe giderse, şeyh yüzünü ondan çevirip onu ikaz edecektir.

17-) Sohbet ve evrâdını terkeden mürîde şeyh, nasihatte bulunarak "evrâdını niçin terk ettiğini, sohbeta niçin gelmediğini" sorarak devamlarına çalışacaktır.

18-) Hasta ziyareti, ölüm ta'ziyesi ve diğer sünnete uygun zaruretler dışında zenginlerin evlerine gitmeyi terk edecektir.

19-) Şeyhin mühim vazifelerinden biri de kendisine mahsûs bir hilvet yeri olmalıdır. Hilvetine bazı fukahâ, yaşlı kimselerden başka kimse girmemelidir. Ayrıca ziyaretinden de kimseyi mahrûm etmeyerek herkese müsâade etmelidir.

20-) Bazı şer'i özürlerden başka şeyh dâima abdestli olmalıdır.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Şeyhin vazifelerinden bu kadarı kâfidir. Mürîd için de muhakkak vazifeler vardır. Bunları da mürîdin yapması lâzım gelir, onları da yazalım.

MÜRİDİN VAZİFELERİ

1-) Mürîd şeyhi hakkında tam muhabbet sahibi olmalıdır. Şeyh onun yanında evlâd-ı iyâl, anne, baba ve bütün akrabalarından, mal ve her şeyinden fazlaca üstün olmalıdır. Çünkü şeyh mürîdin hem basamağı (merdiveni) hem de yükselticisidir. Feyz menbai (kaynağı) ve ahiret sermayesidir. (11)

Muteber nakşî kitaplarında yazılmıştır ki: "iki asıllar aslı vardır. Allah (CC), bunları verdiği kimseye her şeyi de vermiştir.

Biricisi: Nebîyi Muhterem'e (SA) tam ittibâda kâmil olmak.

İkincisi: Kâmil şeyhin muhabbetine mazhar olmaktır. Lâkin bu muhabbette zorla olmaz, illâ kalbin doğru dürüst olması şarttır. Kendi kendine yapmacık muhabbet çirkindir, bid'attır."

(11) Şeyhim ve seyyîdim Seyyîd Muhammed Kadrî (Kds) sohbetlerinde mürîd ve kâmil şeyhe ait dinlediklerimden bir kaç olayı yazmakta fayda buldum:

A) Şeyhim Seyyîd Muhammed Kadrî (Kds) buyurdu ki: "Hac farızasını ifa ederken dahi Şeyhim Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin, bir saniye bile benden ayrılmamıştır. Bir gün Hz. İsmâil makâmında, ellerimi dua için açmış, parmaklarım Ka'be duvarına yapışık, ruhum ve kalbim ilâhî bir huzurda mest olarak dua ediyordum. Gördük ki yapışık parmaklarım ile Kâ'be arasında Hz. Şâh Ali Hisâmüddin zuhur etti ve sonra Kâ'be'nin asıl hakikati oldu. Bana dedi ki: "Evlâdım duânı dinledim. Herşeyden evvel bana duâ ettin, inşallah bütün duân Allahu Teâlâ tarafından kabul edildi."

B) "Medîne-i Münevvere'ye gelip Ravzâi Mutahhara'yı ziyaret ettiğimde ceddîm Hz. Resûl (SAV) ile müşerref oldum. Yanında Şeyhim Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin de hazırды. Hz. Resûl beni teftiş etti. Bir derece noksan buldu. Hemen Şah Ali'ye dönerek; "Sana teslim ettiğim evlâdıma, bu zamana kadar neden o derece verilmedi" diye sertçe baktı.

Hacdân sonra Bağekûn'a Hz. Şâhın ziyaretine geldiğimde hilvethânesinde beni çağırdı, karşısında oturmamı emir buyurdu ve dedi ki: "Beni şikayet mi ettin? (latife edersene)"
- "Ya Şâh, size her şey ma'lûmdur. Minnettarlığımı arz edemez iken nasıl şikayet edebilirim?"
- "Evet oğlum, biliyorum. Bu derece Nihâyetü'l Nihaye'dir. Makâmât sonlarının sonudur. Onu sana daha evvel de verecektim, Velâkin bir gaye için te'hir etmiştim. Sonra ikimizin gözleri de kapandı beş dakika ancak geçmişti ki Allah'ın lütfuyla o kamil nazar karşısında o da husûle geldi."

Şeyh hazretleri bu seferinden henüz Cizre'ye dönmemişken, sâdık ve temiz mürîdlerinden Seyyîd İsmâil bir gün şu açıklamayı yaptı: 'Gördüm ki; Hz. Şâh Ali'nin hücrelerinde. Şeyhimiz Muhammed Kadrî, Hz. Şah ile dizdize oturmuşlar:

Hz. Şâh diyor ki:

- "Ya evlâdım, ne istiyorsun?"

Seyyîd Kadrî diyor ki:
- "Aynen senin gibi olmak istiyorum."

Biraz sonra bakıyorum ki ikisi de Hz. Şâh olup aynı bir oluyorlar.

Seyyîd Kadrî hazretleri seferden döner dönmez. Seyyîd İsmâil işâretini söylüyor. Şeyh buyurdu ki: "Bir mürîdin, hayatta olan şeyhinin makâmını istemesi edebe muhalefettir. Fakat işâretin doğrudur. Benim istemem Hz. Şâh'in makâmı değildir. Lâkin onun keremi ve nazarı hesap ile değildir."

Şu noktaya dikkat edelim ki; Dereceye lââyık evlâdı cismen Ravzâi Mutahhara'ya gelip cedit Hz. Resûl ile müşerref oluyor. Hz. Resûl'ün teftişinde bulunduğu noksanı ikmâl etmeye her hususta üstün tasarrufa sahip iken, yine onu şeyhine havale ederek o ilâhî vâsıtayı sünnet ittihaz ediyor.

2-) Mürîd şeyhin izni olmadan sohbetinde hiç konuşmayacaktır. Mürîd izinle konuşsa bile yumuşak ve açık sözle, tevazu ve kırıklık ile konuşacaktır. Çünkü şeyhin yanında açık ve serbest sohbetten cür'et hasıl olduğundan şeyh sır denizi olsa bile mürîde fayda vermez.,

3-) Mürîd her ne kadar hâl sahibi ise de şeyhinin verdiği vazifeleri kat'iyyen red etmeyecektir. Bazı büyükler mürîdlerine karşı bazı çirkin işler ve sözler söylemişlerse de bunları kabul etmeleri tabii olmalıdır. Sonra görecektir ki bu sözler ve hareketler, hak ve hakikattir. Çünkü Şeyhte ferâset vardır. Şeyhin ferâseti mürîdin ferâsetinden daha hakiki ve daha sabittir. Şeyhi şeriat ve tarikat ârifidir. Şayet Şeyhi böyle olmayıp boş ise, o zaman mürîd şeyhin, şeriat-ı garraya uygun olmayan emirlerinden sakınmalıdır, ama şeyhi yalnız hakikat arifi ise yine emrine tâbi olması lâzımdır. Her ne kadar zahirinde mürîde göre, o emir hadis ve Kur'an-ı Kerîm'e uygun görülüyorsa da, hakikatte o emir şeriatın hakikati ile bağdaşır.

4-) Mürîd şeyhe katiyen sözde ve hareketlerinden itiraz etmeyecektir. Çünkü şeyh bir vâridedir. Belki şeyhin bu ef'aline Allah'tan başkası mutali değildir. Çok şeyhler bazen büyük bir maslâhâtın olması, yahût büyük işlerin zahir olması için, bazı vakitlerde bazı fiiller yaparlar. Bazı şeyhler vâcibi zuhûra getirmek için bazı hallerde sünneti terk ederler, razı olunmayan fiiller yaparlar. Hakikatte o harekât doğrudur. Çünkü bu haller şeyhin değilse o zaman mürîd Kur'an-ı Kerîm ve sünnete tâbi olmayan bu hareketlerden çekinmelidir.

5-) Mürîd hâlini hiç bir zaman şeyhinden saklamayacaktır. Şeyh mürîdden hâlini sorunca, mürîd ahvalini tam olarak beyân edecektir. Eğer saklarsa helake gitmesi muhtemel, belki de muhakkaktır. Gözümle bazı mürîdlerde gördüğüm gibi. Onun için mürîd, nefsi ile hakkı ve bâtılı ayırmadan üzerindeki hâli aynen şeyhe nakledecektir.

6-) Şeyhin sözünü keşfinden üstün tutacaktır. Mesalâ şeyh "Hâlin yolu budur" derse, mürîd "Keşfimdeki böyledir" derse doğru değildir. Çünkü bazen keşif değişir ve yanlış gidebilir. Şeyhin keşfi ve feraseti mürîdin her hâliinden daha doğru ve daha haklıdır. Hatta mürîdin keşfi, şeyhin keşfinden daha doğru ve isabetli olsa dahi, mürîdin, şeyhin yanlış keşfiyle amel etmesi daha doğru ve sevaptır. Çünkü Allah-ü Teâlâ (CC) şeyhi mürîde vâsıta yapmıştır ve şeyh bu vasıttan çıkmaz. Mürîd şeyhin nasihatini dinlemeyip kendi keşfine giderse helâk olacağı muhakkaktır. Gözümüzle gördüğümüz gibi bu tarikatte çok vaki olmuştur.

Tasavvuf ehli yanında her ne kadar keşif mu'teber ise de keşifte iki kısım vardır: Yanlış keşif, doğru keşif. Keşif sahipleri de müctehidler gibidir... Nasıl ki müctehide isabetli içtihadından

iki sevâb ve isabetsiz içtihadından da bir sevâb Allah tarafından veriliyorsa, yanlış ve doğru keşfin de durumu böyledir. Ancak bu keşfin de Kur'ân-ı Kerîm ve hadis-i şerîfe uygun olması şarttır. Kur'ân-ı Kerîm ve hadise uygun olmayan keşif, tasavvufta muteber değildir.

7-) Mürîdin kalbinden şeyhin muhabbet ve hayâsının çıkmaması için yanında yemeyecek ve içmeyecektir. Edebine hafiflik gelmemesi için de yanında uyumayacaktır. Şeyhin huzurunda dizleri üzerinde oturarak başı kalbine eğik, emrine intizârda (beklemekte) olup kalbinde şeyhin feyzinden kazanmaya çalışacaktır.

C) Bir gün Tavile'de halife ve mürîdlerden bir cemâat sohbet hâlinde iken Hz. Şâh Ali Hisâmüddin (Kds) hücrelerinden çıkarak meclise geldi. Hepsini sermest etmiş, kalpler hemen Hâk huzuruna irtikâl etmişlerdi. Hz. Şâh buyurdu:

- "Evladım Seyyîd Muhammed Kadrî ! iste, ne istersen iste. Bu anda Allahu Teâlâ isteyeceklerini kabul edecektir."

Hz. Seyyîd Kadrî Allah'a hamd getirdikten sonra: "Allahu Teâlâ size sıhhat, âfiyet ve ulvî dereceler ihsan etsin, nazarlarınızı üzerimde daim kılsın."

-"Ya evlâdım iste!.. Allahu Teâlâ kabul etmek üzere bekliyor."

Seyyîd Kadrî hazretleri aynı isteğini tekrar eder.

Yine Şâh hazretleri buyuruyor: "Ya evlâdım, dünya ve âhiretin için ne istersen iste !"
Seyyîd Kadrî aynı istediği tekrar eder.

O büyük kerem sahibi Şâh ellerini dua için kaldırır, inci gibi iki göz yaşı gül yanağını üstünden dökülür. "Elhamdülillah! Rabbil Âlemin" diyerek hücrelerine avdet eder. Cemaat hep hayrette kalmıştır. Çünkü henüz hiç kimseye böyle ilâhî bir yakın nasip olmamıştır. Allahu Teâlâ isteyeceğini bekliyor, diyen Şâhi fenâfillâh akılları hayrette bırakmaz mı?

Seyyîd Kadrîden sorarlar: 'Niçin dünya ve âhiret için bir şey istemedim?'

Hz. Şeyh buyurdu:

- 'Rızkımdan endişem yok ki rızık isteyeyim. Dünyaya hiç meylim yok ki dünya isteyeyim. Yanımda şeyhimden daha büyük ve daha sevgili bir vâsita olmadığına göre onun sıhhat ve afiyeti; Allahu Teâlâ'nın onun bana dâimi nazarından daha büyük bir istek olamaz."

Cemaat: "Evet bu ilâhî irfanınla lâyıksın" dediler. Allah'tan gelen hediyelerin mürîde intikali ve sâdık mürîdin şeyhine bağlılığına bu en güzel misaldir.

8-) Mürîd, Şeyhinin mürîdleri, Allah'a vâsıl edeceğini bilecektir.

9-) Mürîd, Şeyhin her sözünü iyice anlamak için dinleyecektir. Hatta dünya sözleri olsa dahi onları bir vaaz ve hikmet telâkkî edecektir. "Bu sözlerde kâmil işaretler vardır" diye kalbinden kabul edecektir.

10-) Şeyhin kendisine ta'lim ettiği zikir, ve evrâdı aynen yapmaya devam edecektir. Şeyhin izini olmadan başka zikir çeşidi ile değiştirmeyecektir. İllâ şeyhinin ruhâniyetinden sırahzedebilecek mürîde tasarruf sahibi şeyh, bâtından, başka zikir ve ezkâr ta'lim edebilecektir. O zaman diğer ezkâr ile de amel edebilecektir. Benimle Şeyhimin arasında olduğu gibi.

11-) Mürîd şeyhini, zamanın en mütekâmili olarak bilecektir.

12-) Her gün ikindiden sonra gününü, ömrünün son günü olarak bilerek muhasebe edecektir, bu gününü de günâh ile geçirdiğini bilerek Allahu Teâlâ'ya karşı bir nâsûh tövbe ile tövbe edecektir.

13-) Mürîd "Nazar ber Kadem" olup, Allah'ın zikrinden hiç gafil olmayacaktır. Hatta helada bile bu hâlini muhafaza edecektir. Mâsivânın, kalbinde yankılarına fırsat vermeyecek, sağa sola eşyaya fazla bakmayacaktır. Çünkü bunlarda, kalbdeki zikrin dağılmasına sebep olur.

14-) Bir şey yediğinde kalbinden gelen şükür ve hamd ile Allah'ı anacaktır. Çünkü bu zaman şükür zamanıdır. (12)

15-) Nefsini her hâkirden daha hâkir (aşağı) görecektir. Varlığının baştan başa günâhla dolu olduğunu bilecektir. Hz. Hâce Âlâüddîn Attâr (Kds) Şâh-ı Nakşibend'den naklettiler ki: "Tarikat büyüklerinin sözleri: nefsinin yüz kere firavununun nefsinden aşağı görmeyen tarikatte değildir."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Bundan maksat nefsinin, çok günahkâr ve günâh irtikâbında görmektir. Fakat küfür günâhı ile değil, çünkü küfür günâhı her günâhtan büyüktür.

16-) Mürîd her vakit abdestli olmalıdır. Bilhassa zikir zamanında, buna çok önem vermelidir, hatta uyurken bile abdestli olarak kıbleye karşı istiğfar ve huzûr ile zikir, yâhut râbitayla sağ taraf üzerine yatarak uykuya dolmalıdır.

17-) Mürîd oldukça sükût üzere olmalıdır. Çünkü fazla söz zikrin devamına engel olur ve kalbi gâflete sevk eder.

18-) Mürîd şeyhin sohbetinde hiç kimseyi kötülememelidir.

19-) Mürîd zikir edince, muradı Allah ve Resûl rızası olmalıdır. Zikirden sonra ani su içmemeledir. Soğuk su zikrin hararetini keser. Zikirden sonra hemen konuşmayıp, zikrin varidatlarından sonraya kadar susmalıdır. Çünkü ilâhi varidat zikirden sonra da geldiğinden hemen halkadan kalkmayacak, çok defa Allahû Teâlâ'dan ona hediyesi gelir.

20-) Vazifelerden en büyüğü Hz. Resûl'ün sünnetine uyarak, kâmil mürşîdin ef'âl, ahval ve muhabbetinde olacaktır.

Mahbûbi Sâmedânî Müceddid-i Elfisânî Hz. Şeyh Ahmed Fârûkî Serhendî buyurdu ki:

"Bu edeblerden birine riâyet etmek ve (isterse) kerâhet-i tenzîhiye olsun birinden kaçınmak, zikir, fikir, murâkebe ve teveccühten üstündür."

(12) Şeyhim ve Seyyîdim sohbetlerinde buyurdular: "Mürîd yerken ve içerken gerekli âdabları yapmakla beraber, râbîta yaparak yiyecek ve içecektir. Ben yemeğe teveccüh yaparak tamamen zararsız hale geldikten sonra yerim."

Buna alt bir hâlini anlattılar: 'Sülûkumun ilk zamanları idi. Yatsı namazından sonra eve geldim, yemeğimi getirdiler. Yemeden evvel rabıtaya başladım. Gözlerimin kapanmasıyla güzel bir huzur hemen hâsıl oldu. Arş-ı âlâdan bir direk nurun önüme kadar aktığını gördüm. Nur fazlaştı, içinden nurdan daha güzel bir zât tecellî etti. Kalbim sordu:

- "Kiminle müşerref oluyorum?"

- "Ceddin Aliyyü't Tâki"

- "Haseb ceddim mi, yoksa tarikatten mi beni evlât edinen ced?"

- "Hem haseb (esas baba ceddin) hem de tarikatte seni evlâd etmiş ceddin." diye cevapları yeşil bir nur ile yazılıyordu.

Sonra o nur tamamen üzerime düştü. Sabah namazı geç vaktine kadar öyle bîhoş kaldım."

Kalbi uyanık, usûl ile giden müride ne lütuflar vardır!

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Bu söz Allah'a vasıl olmuş ârifler hakkındadır. Müptedi Sâlikler ise sünnete tâbi olarak zikirde çok cehd etmelidirler. Çok ârif ve kâmil şeyhler bidayette mürîdlerini nevâfilden men ederek yalnız farz namazın edâsı ile emrederler; nafilâ kılmaya, Kur'ân-ı Kerîm ve Delâil-i Hayrât okumaya da müsaade etmezler. Çünkü içtihadlarına göre kalblerinin temizlenmesi. farzlardan sonra da fazla zikir, rabîta ve murakabe ile olur. Farzlardan sonra kalbin tasfiyesi vâcibtir. Şer'î kitablardan da bildirildiği, kalb-i selîmi olmayanın kalbini tasfiye etmesi vâcibtir. Bu hükme göre de kalbi temizleyen zikir ve evrâd vâcib olup, farzdan sonra gelir. Hatta geçmiş farzın kazası da nafilâyeye mukaddemdir. Vâcib borçlu iken sünnete giremez. Kalbi bu hastalıklardan temizleninceye kadar nafilâ için cevaz yoktur. Çünkü kalbin temizlenmesi vâcibtir. Sünnet nafilâdır. Farz ve vâcib sünnetten öncedir.

Bu hakikatı açıkladıktan sonra bazı şeyhlerin mürîdlerini sünnetten men etmelerine itiraz etmemelidir. Bütün maksad Allah'ın rızâsı olmalıdır. Muradı Dünya olmayacaktır.

21-) Fazla uyku zikirten gaflete sebep olduğundan, az uyumalıdır. Uyuyuncaya kadar da zikir ile meşgul olmalıdır.

Gülmek de kalbin kasvetine sebep olduğundan, az gülmelidir. Allahu Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'de "Çok ağlayınız az gülünüz" buyurmuştur. (Felyad hakû kelînen vel yebkû kesîra.) (1)

(1) Tevbe: 82

Mürîd her vakit Allah (CC)'den korkulu ve dâimi hüznü, yemesi içmesi ortalama olmalıdır. Fazla yemek ve içmek kalbe kasvet verir. Zikirten men eder. Fazla açlık ve susuzluğa da gitmemelidir.

Bürde kasîde'sinden bir beyt:
Açlık ve tokluk hilesinden kork.
Zehirden fena, çok açlık vardır!

22-) Mürîd şeyhini zem ve inkârda bulunan kimselerle sohbet etmeyecektir. Kalbe katılık verir.

Mürîd için saydığımız bu vazifeler ile de iktifa edelim, bu vazifeleri yerine getirebilecek mürîd zaten nadirdir.

Tarikat reisi Hz. Nakşibend (Kds) de bu evsafıta mürîdin çok az, olduğunu zamanında buyurmuşlardır. Yine buyurdu ki:

"Evden çıktığımda bir mürîdin başını kapı eşiğine koymuş olarak keşke görseydim ki, göremedim. Belki de hepsi nefislerinin hazzı ve hayalleri iledirler."

Büyük şeyhin o zamankiler için söylediği bu sözleri şimdikiler ile kıyas ediniz.

Allahu Teâlâ (CC) bize şeriaten, tarikaten istikâmet vererek, bizi anne ve babamızı, dost ve ahbâblarımızı hüsni-i hatime ile müyesser kılsın. Seyyîdi'l-Murselin (SA) hürmetine, amin.

FASIL 5

TARİKATTA KADEM VE SEYRÜ SÜLÛK BEYÂNI

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Tarikatta sâlik, illâ birisinin kademi üzerine seyrü sülûk eder onun için her vefî bir nebî kademi üzerindedir.

"Kadem" den murat, O seyrü sülûkteki nurlar, tecelliyât ve urûc ile muttassif olarak o Nebînin vasfıyledir. Meselâ: "Bu velî MÛSEVÎ dir" denildiğinde o velîye, Hz. Musa için nasıl envâr, fütuhât ve tecelliyât hâsıl oldu ise, o velînin seyrü sülûkû da bu evsaftadır. ÎSEVÎ olan bir velîde Hz. İsa'nın Allah'a seyrü sülûkû gibi zâhid, yalnızlık, ve seyahat gibi evsâfî hâizdir.

İmâm Şarânî, Şeyh-i Ekber'den nakleder ki:

"Hz. İsa, Resûllerin zahidi idi. Ekseriyetle fazla seyahat ederdi. Emânet muhafaza ederdi. Allah için olan hareketlerinden dolayı hiç bir itâbe önem vermezdi. Yahûdilerde bundan dolayı kendisine düşman oldular. Yine Muhyiddin A'râbî der ki: Hz. İsa ile görüştüğüm gibi hiç bir Resûl ile görüşmedim, her görüştüğümüzde dinde sabit ve kâim olmam için dua ederdi. Bu duayı yapmadan benden ayrılmazdı, ilk görüştüğümde bana dedi ki: "Yâ Mahbûbum! Zâhid ve mücerret ol."

Böylece her velîye bir nebî kendisini tanıtır ve tavsif eder.

Kutbu Rabbânî Es-Sultân Seyyîd Abdülkâdir Geylânî (Kds) der ki:

Ve küllü velîyyin lehu kademün ve inni

Alâ kademin-Nebîyyîl-Kemâli,

'Bütün veliler bir nebî kademi altındadır.

Ben. Kemâl Nebîsi (Hz. Muhammed Mustafa) kademi üzereyim."

Hülâsa Hz. Musa (AS) kademi üzerine olanlara Mûseviyyül-Makâm, Hz. İsa (AS) kademi üzere olanlara İseviyyül-Makâm, Hz. İbrahîm (AS) kademi üzere olanlara İbrâhimmiyyül-Makâm, Hz. Muhammed Mustafâ (AS) kademi üzere olanlar da Muhammediyyül-Meşreb vel Makâm, Hakikat Kademi üzerinde gidenler de Rabbâniyyül-Makâm denir.

Hepsi de haktır, ancak Hz. Muhammed Mustafâ (SA) kademi üzerinde gidenler en yüksektir. (13) Sonra Rabbânî makam olanlar gelir.

Ciğeri yakıcı tecellisiyle Makâm-ı Musevî çok zordur. Korku ve sâliki helak etmek bakımından da Makâm-ı Rabbânî en zordur. Çünkü tecellisi şekil ve suretler ile doludur. Bu makamın belirtisi, ilkinden cezbe ile başlar. Mürîd zahîrî suretler tecellisi bahrine düşer. Yani Allahu Teâlâ (şübhânehu) ona, şeyhi yahut Hz. Muhammed sureti üzerine tecellî eder. (Görünür). Mürîdin o halde akli tamamen gitmiştir. Mürîd, o görünen sureti Allah zanneder. Ancak hâl gidip, akıl avdet edince hâl olduğunu anlar. Eğer bu halde sâlike şeyhinden çok büyük himmet yetişmezse sâlik helak olur. Çünkü şekil ve suretlerden münezzeh Allahu-Teâlâyı suret şeklinde zanda kalır. Çok evliyâ bu suret hâlinin sarhoşluğundan şatahatlarını söylemişlerdir. (Hallâc-ı Mansûr, ve Bayezîd-i Bistâmî, (Kds) gibi). Sonra Allahu-Teâlâ, onları bu halden kurtararak, onlarda şerîat-i garâyya dönerler.

(13) Şeyhim Seyyîd Muhammed Kadrî Divanından:

Bele İSÂ'vu MÛSÂ'vu ZEBÎH'u bâ HALİLULLAH,
Hakikat ev gülün emmâ ne şüphe şâh-ıkubbâre.

Nazarbâzi dikî KADRÎ je gayrevî ne insâfe.

Dilu melâk ezeldâ hak je zülfâvî birîndâre.

"Gerçi Hz. İsa, ismail ve Halilullah (Hz. İbrahim) hakikatte Gül iseler de, lâkin O Kibarlar Şâhî (Hz. Muhammedin) benzeri değillerdir."

"Ey Kadrî ! Her ne kadar nazarımı gezdiriyorsan da ondan gayrisine gönül vermek insaf değildir. Çünkü gönül ve ciğer, ezelden haktan onun zülfü ile yaralıdır". **(1)**

(1) Dilberden istediğim kasidesinden.

Şeyh-i Ekber Hz. Muhyiddin A'râbî (Kds) kitabında buyurdu ki:

"Rabbimi feres (at) suretinde üzeride gördüm.". Hz. Resûl Muhammed Mustafâ'da (SA) "Rabbimi tüysüz bir genç suretinde gördüm" buyurmuştur. Sorulsa ki: "Bu halde, yani Rabbani suret üzere gören sâlik kâfir olur mu?" Asla olmaz hatta bizce günah bile değildir. Çünkü sâlikin bir zerre bile aklı başında olmayıp sağ ve solunu ayırt edemez. Ruhu her yedi tabakayı da delerek (geçerek) hicâbâ varmıştır. Sâlikin zannında mahbûb kim ise, Allahu-Teâlâ (Sübhânehû) o surette ona tecellî eder. Şeyhin yahut Rasûlüllah suretinde, sâlik, o suret tecellîsini Allah zanneder, hâl gidince aklı başına gelir, o suretin Allahu Teâlâ olmadığını, Allahu Teâlâ'nın suretlerden münezzehe olduğunu anlar.

Ben sâdâtlar hadimi fakir de üç ay bu halde kaldım.

Bir gün, tecelliyâtlardan, Rabbimi, şeyhim suretinde gördüm. Akıl ve şuurum katiyetle kalmamıştı. Bir gün yine fazla tecelliyâtle nefsimden fena oldum. Rabbimi Hz. Muhammed Mustafâ (AS) suretinde gördüm. Yine bir gün fazla tecelliyâtlardan nefsimden gaîb oldum. Rabbimi genç bir kız suretinde gördüm. Yine bir gün nefsimden fena buldum; nefsimi, O olarak gördüm. Zâtın hakikatini, nefsimin zâtında sabit olduğunu gördüm. "ENE'L-HAK" diye şâhâhatlar söylediğimi kendime geldiğimde anladım. Yine bir zaman Nebî sıfatıyla kendimi Allah'ın peygamberi olarak gördüm.

Bu mühlik (helâka götüreren, tehlikeli) hallerin hepsi de, ilk şeyhim Mustafâ Seblâğî (Kds) zamanında oldu. **(14)**

Vaktâki büyük şeyhim Kutbu'z-Zamân, eş-Şâh Muhammed Ali Hisâmül-Hakkı ve'd-Din (Kds) beni ma'nen cezbederek sohbetine dâhil etti. Bu hâlden beni kurtararak bütün Makamlardan geçirdi. Sahvu bekâ makâmına erdirdi. Kademi üzerinden beni yükseltti. Ve yine Hz. Muhammed Mustafa'nın (SA) kademi üzerine atarak daha da yükseltti. Hz. Resûl'ün bereketi ile de Makâm-ı Şuhûd-ı Zâtî ve Makâm-ı Hayrete erdirdi.

Bunu mürîdlere ta'lim ve ayrıca da seyrü sülûkün kolay yahut hiç olduğunu söyleyenlere karşı açıkladım.

Bu tehlikeli haller ekseriyetle aşk ve muhabbetten husûle gelir. Aşkîma şehâdet eden Taiyye Kasîdemîn bir kısmını yazıyorum.

Sevâkî havâlî ve leylâ bi hilvetî

Felne Rasûlallâhi Şeyhî ve Kıdvetî

Sakatnî bihamrin ve hunne melihâtün
Sekertü tufeylen feyatuyile vusletî

Ahaztü ke'sel-hamri min hîni lestihâ

Şcriptü bifahrin vehye sâkin bi şerbeti

Fezurtü Tufeylen vehye nâcin bilestiha

Fegâlet lenâ ifrah ve ente habîbetî

Essâkî udnu kad dühiştü hiçtu bi hüsnihâ

Tecellet bizâtizzâti cellet beşâretî

Havâliyyel sâkın ve hunne zarîfetun

Fehuttu buhurel ışkî fallâhu vahdetî

Halevtü bileylâ vennebîyyûne sâhilî

Tecellâ nuruhâ Sadî Feyâ kurbe kurbetî

TERCÜMESİ:

Sakilerim etrafımda, leylâ da hilvetimdedir.

Öncüm ve Şeyhim Hz. Rasûlullâh 'tır.

O güzel sâkilerin bana sundukları hakiki mey ile çocuk gibi sarhoş oldum. Şükürler olsun ki, ne acâib bir daimi vuslâtım vardır.

Elestten hakiki şarâbın kâsesini elime almışım. Onların da iftiharla bana verdikleri şerbeti içtim. Elestten münâcat eden bazı çocukları ziyaret ettim. Bana dediler ki: "Ferahlan sen sevdiğimizsin."

Yaklaşan sâkinin güzelliğinden bî-huş oldum. Zâtım zâtında müjde ile te'cili etti.

Etrafımda sakiler gayet zarif. Ben aşk denizlerine daldım. Allahu Teâlâ yalnızlığımla beraber.

Leylâ ile hilvet ettim. Nebîler sahilimizde kaldı. O'nun nuru tecelli etti. Ey Said! Ne acâib yakınlar yakınından yakınlığım var.

Tarikatte kadem ve seyrû sülûk bahsinin hakikatini bu kadar tafsilatıyla açıklayan Hz. Şeyh-i Meczûb, ilâhi ma'rifet denizinden aldığı ilhâm-i Rabbânî ve doğru keşif ile açıkladığı bu bâtnî içtihadı, ziyadeleşen yeni ilim ilahî bir dalgasıdır.

(14) Şeyhim, Seyyîd Muhammed Kadrî Hazretleri sohbetlerinde açıkladılar:

"Şeyhim Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin (Kds) hanekâhında bu hâl bende zuhur etmişti. On birinci gün sabır ve tahammülüm kalmamıştı. Hz. Şâh'a gidip: "Benden el çek, benden ne istiyorsun? Ben mürîdlik ve şeyhlik istemiyorum.

Evime gidip ümmî gibi namaz kılabiliriz duruma geleyim bu bana kâfi" demek üzere hücremden çıktım. Şâh'ın hücresi kapısına geldiğinde, hücreyi bekleyen nöbetçi mürîd, Hz. Şâh'ın meşgul olup kimseyi kabul etmeyeceğini emir buyurdular, demesiyle, ben bahçeye doğru gittimse de, sabırsızlığımdan dayanamayıp geri döndüm. Bana tekrar emri bildirince, gitmedim. Hz. Şâh içeriden seslendi, bırak gelsin buyurdular. Huzuruna girince buyurdular ki:

"Tu def haberî, ne dest hançerî, (Ağzında söz var, fakat elinde hançerin yok.) Hz. Mevlânâ Hâlid Hazretleri'nin bir halifesi bu hâle düşünce hançeri çekip Hz. Mevlânâ'ya hücum etti. Senin elinde hançer yok, fakat benden el çek diye ağzında sözün var. Otur oğlum" buyurdu.

"Bu makâmın sülûkünde bu haller mutlaka olacaktır. Şu zat üç ay, şu zat 2 ay, şu zat bu kadar zaman bu halde kalmış, ben 13 gün bu hâli yaşadım, senin bu 11. gün oluyor." Demesiyle beş dakika sürmeyen bu sohbetle o hâlden beni yükselterek, daha yüksek makamlardan geçirdi.

Elhamdülillâh, hakikaten işte şeyh, işte kâmil mürşîd Şâh Ali Hisâmüddin (Kds. Aziz).

MESNEVİ'DEN :

Yek dem-i sohbet be merdân-i Hüdâ
Bihtereset sât sal bûden der tukâ

MANASI:

Allah'ın merdiyle bir dem sohbet etmek
Yüz sene takva üzre olmaktan daha iyidir.

Taberâni'de zikredilen bu hadis-i şerîfin Hz. Mevlânâ Celâleddin Rûmî (Kds)'den manâsını sorduklarında: "Bu Şeyhim Şems-i Tebrîzî'nin halidir" buyurmuştur.

Şeyh Medyen Hazretleri, garib hadislerin izahını yaparken bu hadis-i şerîf için de: "Hz. Resûl, uyku ile uyanıklık arasında bir rüya gibi görmüştür" demektedir.

Hasan Basrî Çantay'ın Tefsiri, cilt 2, sahife 565, Tâhâ suresi'nin 10. âyetinin açıklamasında:

a) Hz. Musa, Tuvâ vadisinde, kışın soğuk, karanlık bir Cuma gecesi, yolunu kaybetmiş, davarları dağılmış ve bir oğlan çocuk ile doğum yapan eşi için en büyük ihtiyaç ateş olduğundan, Cenab-ı Hak, Musa'ya kendisine yönelsin diye isteği (ateş) içinde tecelli buyurdu (göründü) (Beyzâvîve Celâleyn tefsirlerinden).

b) İbni Arabi, Fusûsû'l-Hikem'de: "Hakk'a yakın olanlara Hak, kul farkında olmayarak, onun isteği içinde tecellî eder" buyurmuştur.

FASIL 6

SÂLİKİN ÇEŞİTLERİ

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Tarikatta sâlik iki sınıftan başka olamaz.

- 1- Essâlikü'l-Meczûb (cezbeli sâlik)
- 2- Elmezcûbü's-sâlik (cezbedilmiş sâlik)

Birinci sınıf: Essâlikü'l-Meczûb, evvelâ eser ve mesnûâti (Sun'i İlâhîyi) gördükten sonra zâtı görür. Yani Allahu Teâlâ'nın sıfatlarının nuru husule gelince kalbinde usûl hâsıl olur, zât'a varır.

İkinci sınıf: Elmezcûbü's-sâlik ise birden bire usûl hâsıl olur, zât'a varır. Sonra Zât ismi'nin nuru kalbine te'sir ederek eser ve mesnûâti görür.

Birincisi Allah'a, evvelâ sıfatlarının nuru ile vâsıl olur. İkinci mezcûb ise, zât'ın nuru ile vusul hâsıl olarak erer. Her ikisinin de sülûkte zikirleri birdir.

İkinci sâlikin vusûlü daha kısa ve üstündür. Çünkü zât'ın nuru ile zât'a eriyor. Birincisi sıfatların nuru ile zât'a vâsıl oluyor, her ikisi de fenâdan sonra bekâya ererler. Lâkin ikincisinin bekâsı daha tam, daha üstün ve daha efdaldir. Çünkü istidadı öyledir, istidat ne kadar tam ise vusûl da daha tamdır. Malumdur ki; ikincisinin istidadı çok korkunç ve büyük varidata duçar olduğunu bildiğimizden üstün sayıyoruz.

ALLAH'A ULAŞTIRICI VÂSİTALAR

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Nakşibendi Tarikat'ında sâliki Allah'a vâsıl edecek üç ulaştırıcı vardır. Sâlik bunlardan birine de devam etse, şüphesiz vâsıl ve kâmillerden olur.

1) Kâmil ve mükemmel şeyhin rabitasına devam etmektir. Bu kâmil ve mükemmel şeyh, (daha evvel açıkladığımız gibi) kalbi bütün mâsivâdan temizlenmiş, dâima Alahu Teâlâ ile huzurda ŞEYH-İ YÂDİDÂŞT'tır. (Yâd-Dâşt Şeyhi)

2) Zikrullah.

3) Murâkabetullah ve tefekkür.

Bu her üçü de Kur'ân-ı Kerîm ve hadis-i şerîf ile sâbittir.

İnşallah delillerini de söyleyeyim. Bunların da en faydalısı ve yolu kısa olan sıra ile rabîta, zikir ve murâkabedir.

1. ULAŞTIRICI: RÂBITA:

Râbitanın en faydalı ve en kısa yol olduğuna iki delil vardır. Birincisi delil-i aklîdir. İkincisi Kur'ân-ı Kerîm ile ka'tiyyetle sâbittir.

Akfi delil nedir? Hizmetçileri bulunan şânı çok büyük haşmet, vikar, heybet, şevket ve saltanat sâhibi bir pâdişaha, muhtaç olan birisi doğrudan doğruya varamaz, illâ ona yakın hizmetçilerinden birinin vâsıtasıyla varılabilir. İşte Allahu Teâlâ'nın huzuruna da gidebilmek için öyle bir vâsıtaya tevessül etmek lâzımdır. Kalbte hâtıralar, evlâd dünya mal ve muhabbeti mevcut ise Allahu Teâlâ'nın huzuru hâsıl olmaz, illâ kalbin bunlardan tam temizlenmesi şarttır. Bu temizliği ve vâsıtayı yapacak Allahu Teâlâ'nın ricalleri, huddamları ve dergâhının kapıcıları olan kirâm şeyhler'dir. Allah'ın dergâhında Allah'ın emrinde dâima âmâde, menâhiden uzak güzel amel sâhibidirlere. Sâlik, bunlardan birisine temessük. edip, râbitasını ahz ederse, şeyh sâlikin iyi olmayan ahlâkını yer ve yerine ahlâk-i hamîdeyi kor. Allahu Teâlâ'dan Hz. Resûl'e ve Hz. Resûl'den Şeyhe gelen hediyeli kudsî nefeslerle kalbi temizler. Hz. Resûlün nuru vâsıtasıyla sâlike o şeyhin ruhâniyetinin huzuru hâsıl olur. Onun ruhu ile de melekût ve ceberûta urûc eder. O şeyh ile Hz. Resûl'ün huzuru hâsıl olur. Hz. Resûl de onu Allahu Teâlâ'nın huzuruna götürür. Sonra onun için şühûd, gayb ve ilham ile Rabbilcelîl huzuru hâsıl olur. Bu aklî delildir. Aklî delilde, esas delillerdendir. Bunda da ibâdet ve zikir mevcûd olup, usûldendir. Çünkü isnanın Allah'a yakınlığı ve huzûru çok büyük bir şeydir.

Delili kafi ise: Kur'ân-ı Kerîm ve Hadis-i Şerîflerdir.

Geçmiş şeyhler, sâdâtlar, ârifler, âlimler istihraç ettiler ki:

VEBTEĞÜ İLEYHİ'L-VESÎLETE: (Vesile ile Allah'a yakınlık isteyiniz.) (1)

(1) Maide: 35

Âyeti Kerime'deki "vesîle" den murâd râbitadır, demişlerdir. Her ne kadar vesîle, zikir ve murâkebeyle uymakla beraber, hakikatte kâmil ve mükemmel şeyhin râbitasından şüphe edilmemelidir.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Yine kati delil hadis-i şerifi de:

Lâ Yezâdülabdi yetekarrabu ileyye binnevâfili. Hattâ ahbebtühü feizâ ahbebtühü küntü sem'ahülezzî yes'meu bihî..." (Kulum bana nâfilelerle yaklaşmaya öyle devam eder ki, artık onu severim. Onu sevdiğim zaman da işittiği kulağı, gördüğü gözü, tuttuğu eli olurum)

Buradaki "nâfile" den maksad evliya ve kâmil şeyhlerdir. Bunların rabitasına bağlananlara, o büyük makam rabita ile hâsıl olunca, râbitadan daha faydalı ve yakın bir şey olamayacağı anlaşılır.

Yine delili katidir ki, Buhârî-i Şerîfte:

Hazreti Ebû Bekir (RA) helâda dahi Efendimizden ayrılmak istemediğini beyân etti. Efendimiz (SA) Allah (CC) ve Resûl'ünden gafil olmamak için bu talepte bulunan Hz. Ebû Bekir'e: "Bütün vakitlerinizde ruhaniyetimi ahzediniz." buyurmuştur.

Bazılarına göre de; Râbitanın Hazreti Ebûbekir üzerinde dâimi olması dolayısıyla, helâdaki durumundan mahcûbiyet duyarak hâlini Hazreti Resûl'e (SA) arzetmesi üzerine. Efendimiz

(SA) "Bütün vakitlerinizde Ruhâniyetimi ahzediniz" buyurmak suretiyle durumun yerinde olduğunu bildirmiştir. (15)

Artık bu kitapta sâdâtlardan da beyân edeceğimiz gibi râbîta kendisinden başka her şeyden faydalı ve yakındır. Çünkü kalbdeki kötü hâvâtır ve gafleti defeder, yakın ve uzaklıkta dahi mürîd ve şeyh arasında muhabbet hâsıl eder. ister yakın ister uzak olsun, feyzi Râbbânî gelir.

(15) Şeyhim, seyidim Seyyîd Kadrî Hazretlerinin sohbetlerinde râbîta hakkında dinlediklerimden parçalar:

a) Tarikatımızda râbîta esastır. Râbîta ile yetişen mürîd her zaman yeşilliğini, tazeliğini, muhâfaza eden kökü derinlerde olan bitki gibidir. Zikirş ile yetişen mürîd ise zikrin devamı ile tâzedir. Zikir olmadığı zaman suyu kesilmiş solgun çiçeğe döner.

b) Bir mecliste ne kadar ehil zikir mevcutsa da, hakiki râbîta sahibi bunların bütün bereketlerini cezbederek onları kuru bir halde bırakabilir.

c) Râbîtanın özelliği ve Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin Hazretlerinin büyüklüğü hakkında sohbetlerinde yine şeyhim açıkladı:

"Bir gün imâm olarak namaza giriş tekbirini aldığımında, belki kimsenin dayanamayacağı, kalbimi de parçalayacak ve vücudumu eritecek azîm ve nur üzerime aktı. Namaza henüz dâhil olmamla beraber hemen şâhım Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin'i isteyerek râbîtasına girdim. O muazzam nurla Nakşî ve Kâdîrî her iki mûbârek silsilenin bütün pîrânlarının güneşten parlak nurlu, kudsî ruhları üzerime akmıştı. Şeyhim Şâh Hisâmüddin'in büyük kuvvetinden ve râbîtanın husûsiyetinden bunlar kalbe dâhil olarak sağ ve solumda her iki pîrân-ı izâm halkaları teşekkül etti. Namazı bile bozmak durumuna düşürmeden kalbe mâl oldu. Bundan sonrada iki ay kadar mest olarak iki halka benimle beraberdi.

d) Sâlikin, râbîtaya lâyık kâmil şeyhinin rabîtasında tam fenâ olmasına "Râbîtay- Kül" denir. Emma Râbîtay-ı "Küll-i Kül", tarikatte çok nadir olduğu için herkes bilmez. Şâhım Muhammed Ali Hisâmüddin'in hânekâhında olduğum bir sabah; Hazreti Şâh hücrelerinden çıkararak Meczûb Şeyh Tepesi denen tepeciğin üstüne gittiler. Beklenilmeyen bu vakitsiz çıkışlarını da yalnız ben görerek tâkip ettim. Ve tepeciğin alt kısmında gözlerimi yumarak istediğim râbîtasına acâib bir şekilde tutuldum. Gark olmamla berâber yine de dâima Hazreti Şâh'ı talep etmekteyim. Gördüm ki güneşten çok parlak bir güneş gibi nur ruhâniyet Hazreti Şâh'ın sağ omuzuna geldi. Sonra çok az farklı bir nur güneşi daha sol omuzuna gelerek "İmâmeyn'leri teşkil etti. Sonra dört güneş daha göğsü üzerine nazil oldu. Böylelikle Kutb-i Ferd Dâresi'nde vazifeli bütün evliyâ-i kiramın ruhları Hazreti Şâh'ın mübarek vücûdu üzerinde bir mükemmeliyetle yerleşti. Hazreti Şâh'ın mübarek vücûdu üzerinde bir mükemmeliyetle yerleşti. Hazreti Şâh'ın başı üstünde sınırsız büyüklükte ilâhî sarı nur denizi mevcûd olup, Hazreti Şâh'ın o sarı nur denizden doğulara, batılara tasarruf ederek gönderdiği nurlar yeşil renkle değişmektedir. Bu hâil seyretmemle beraber Hazreti Şâh'ın râbîtasına şiddetle devam etmekteyim; işte o Kerîm Şâh'tan ne göreyim ki? Bizzat kendisi ve beraberindeki bütün güneşler ile, o sarı tecallâ nur denizi, hepsi birden üzerime döküldü. Yine rabîtasının kuvvetiyle yerimde o kadar sabit ve sakin oldum ki, şâyet dünyadaki bütün kuvvetler beni çekseler dahi kımıldatamazlardı. Ancak Hazreti Şâh, hücrelerine gittikten sonra kendime gelerek hareket edebildim. Fakat bir zerre dahi şuûrum kalmamıştı, ihtiyarım dışındaki hareketle hücreme gittim. Hücrenin kapısını açınca o sarı nur deryasıyla karşılaştım.

Onda tekrar fena oldum. Kapıyı kapatarak geriledim. O da kalbe dâhil oldu. Biraz sonra biraz ayıldım, hücrenin kapısını açıp girmek istedim, yeşil nur denizi ile karşılaştım, tesirinden giremeyip kapıyı kapadım ve fenâlaşarak bekledim. O da kalbe dâhil oldu. Yine biraz kendime gelerek kapıyı araladım. Kâbe'yi gördüm ve ben bizzat Hazreti Şâh ile Hisâmüddin olmuşum. Bütün âlemin tasarrufu bir sultanlıkta bendedir, işte o zaman büsbütün başkalaştım, artık her şey emrimde, her şey bana bağlı! Her şeye istediğim gibi tasarruf etmek sultanlığı ile, hânekâhın büyük terasına (salonuna) girdim. Senelerden beri hizmet ederek murâkebeye varmış Hazreti Şâh'ın halifelerinden ve yol arkadaşlarımdan Halife Şeyh Muhammed Halil'e rastladım. Benim bu acâib şekildeki gelişime o da hayretle bakmakta idi. Ona dedim ki:

- "Nedir uzun zamandan beri bu uzun yola gider gelirsin? Beni tanı ki seni bir nazarda sultân yapayım."

Maalesef ki bu sözümün fırsatını bilemedi, bilakis endişelendi. Çünkü Hazreti Şâh'ın hânekâhında böyle bir söz sarfetmek ne demektir? Benim kötü bir âkibete duçar olacağımı zannederek hemen Hazreti Şâh'ın hücresinin kapısına gidip ağlamaya başladı. Hazreti Şâh, ona görününce, yalvararak söyledi ki:

- "Bugün Seyyîd Kadrî'den çok endişelendim. Azîz Şâhımızın ona merhametli ve mukayyet olmasını ricâyâ geldim." Hazreti Şâh buyurdu (kalbini göstererek) : Seyyîd Kadrî kalbimin içindedir. Hiç endişelenme."

Şeyhim sohbete devam etti. "Eğer şeyh Muhammed Halil bilseydi, ve benden isteseydi, ona çok büyük bir derece verecektim. Çünkü, o an için her tasarrufa sahiptim. Ve tasarrufum da haktı. Fakat maalesef fırsatı kaybetti.

Ve başka nisbeti defeder. Râbîta hâsıl olunca, manevî meleke, zikir ve murakabe de husûle gelir. Onun için râbîta diğer iki ulaştırıcı olan zikir ve murâkebeye de câmidir.

Ey Sâlik! Asla râbîtayı inkâr edenlerden olma! Çünkü nefesine büyük zülûm yapmış olursun. Kur'ân-ı Kerîm ve hadis-i şerîf ile tarikatın mevcûdiyeti sabittir. Ehlini de inkâr etme!

2. ULAŞTIRICI : ZİKRULLAH:

Zikrin de sâlik için murâkebeden kolay ve efdâl olduğuna dâir ayet-i kerime:

FEZKURÛNÎ EZKÛRÛM. (Beni zikir ediniz, sizi zikredeyim.) (1)

(1) Bakara: 152

Sâlik zikre devam ederse kalbinde tesir, feyiz ve bereket hâsıl olur, hâvâtır ve gaflet yok eder. Kalbi münevverleşir. Zikre devamla Fenâ fi'l-Kalb olur. Nefsinden kayıp olur. Sonra ona urûc hâsıl olur. Sonra Fenâ fiş-Şeyh olur. Sonra Fenâ fi'r-Resûl, sonra Fenâ fillâh, sonra Nâkıs istiğrak olur. Allah'ın huzûr ve şuhûduna erer ki nasıldır bilinmez. Belki hayret ve bihuşluktur. O zaman sâlike Bâkîbillâh demeye lâyıktır.

Hadisi Buhârrede: Hazreti Resûl'den (SA) Ebû Hureyre (RA) rivayet eder ki:

"Ene inde zannı abdî bî" (Kulumun zannettiği gibiyim.)

"Ve ene meahu iza zekereni fein zekereni fi nefsihi zekertehu fi nefsi, ve in zekereni fi melein, zekertehu fi melein, hayrun minhu..."

(Kulum beni nefsinde zikir edince, ben de onu nefsimde zikir ederim. Beni cemiyette zikir ederse, bende onu daha hayırlı bir cemiyette zikir ederim (Melâike içinde)).

"Ve in tekarrebe ileyye bi şibrin, Tekarrebütü ileyhi zirâen ve in takarrabe ileyye zirâen, takarrebütü ileyhi, bâen..."

(Bana bir karış gelene, ben bir zirâ ile yaklaşıyorum. Bana bir zirâ yaklaşıyorsa, ben bir kol kadar yaklaşıyorum. Bana adımlayarak gelene, koşarak giderim.)

Bu hadiste zikir için ne büyük müjde vardır? Kalbini mâsîvâdan temizleyenin kâdir, şeref ve Allah'a yakınlık saâdeti ne büyüktür?

3. ULAŞTIRICI: MURAKABE:

Murakâbe; sâlikin Allah'ın azamet ve celâletini tefekkür ederek, cemâline kalbini yönelterek, mukaddes, mutahhar zâtından, sanki onu görüyormuş gibi feyz talep etmesidir. "İhsan" yolu üzerinde olduğu gibi, zaten Allahu Teâlâ O'nu görüyor.

Murakâbe, râbita ve zikirden daha zordur. Çünkü insan için evvelâ murakabe hâsıl olmaz. Kalbte siyahlık, hâvâtır, dünya meşgalesinin akisleri oldukça, ne kadar Allah'a yönelmek istenirse dahi bunlar mani olur.

Murakâbenin husule gelebilmesi için kalbin tamamen temizlenmesi, tenhâ yerde çok devam edilmesi, ve yine mürşîd-i kâmilin istimdadı şarttır. Bu murâkabe ise tarikat makamlarının sonudur. Buna "Makam-ı İhsân" denir.

Cibril, Hazreti Resûl'den (SA): "İhsân nedir?" diye sordu. Hazreti Resûl: "Allah'ı görürcesine ibâdet etmektir. Gerçi sen onu görmüyorsun, lâkin o seni görüyor." buyurdu.

Tarikatın son makâmını olan bu ihsân makâmı nasıl zahmetsiz ve yakından husûle gelebilecektir? Bundan da anlaşılıyor ki, geçmiş sâdâtların da kabul ettikleri gibi râbita murâkabeden de daha faydalı ve daha yakındır.

(Not: 11. Fasılda murâkebe çeşitleri genişçe açıklanacaktır.)

İşte Râbita-yı Küll-i Kül, budur ki: Kutbu'l-ferd olan şeyhimin yanında cismen de hazırdım. Hem şeyhimin ve hem de vazifeli bütün kutbu'l-ferd dâiresinin mukaddes ruhları ve Allahu Teâlâ'nın âleme rahmet deryâsı ile hepsinde tam fenâ olmak saâdeti râbitay-ı küll-i kül'dür.' Ve dünyada bunun ne kadar ender olacağını tahmin edersiniz. Şeyh Hazretleri buyurdu ki: 'Tarikat sülûkümde hiç bir vakit bu kadar kendimi kaybetmemiştim.'

FASIL 7

TÂLİPLERE TARİKAT ÂDÂBININ BEYÂNIDIR

Tarikat-ı Osmâniye'de Kutbu'zzaman, Şeyhimiz, Cenâb-ı Hz. Muhammed Mustafâ ahlâklı, Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin'in meşrebinden aldıklarımı, Allahu Teâlâ bizim üzerimizde müyeser etsin. Evlâdının bekâsını bütün zamanlardan mürîdânlar üzerinde devam ettirsin. Âmîn. Bî hürmeti Seyyidi'l Mürselin.

Ey Sâlik! Osmânî tarikatında, mürîd şeyhten tarikat almayı istediğinde: (16)

Bu büyük devlet ile müşerref olacak mürîdi şeyhin kontrol etmesi lâzımdır. Şeyh, mürîdin Fatiha ve teşehhüdünün düzgün olup olmadığını kontrol eder. Bir yanlışlık varsa evvelâ bunları düzeltir. Sonra tarikatı vererek, âdabı ta'lîm eder. Her ikisinin de ağıyardan hâli ve abdestli olmaları lazımdır. Dizleri üzerinde, sağ ayak sol ayağın altına verilerek, gözler yumulu, mürîdin sağ eli, şeyhin sağ elinde olacaktır. Mürîd şeyh ile beraber: 5, 15, yâhut 25 defâ istiğfar edecektir. Sonra bir Fatihâ ile üç İhlâs-ı Şerîf okuyarak sevabını Hz. Resûl'e (AS) âl ve ashabına hediye edecektir... Sonra hâsıl olan sevabın mislini de beş tarikattaki bütün şeyhlerin ruhlarına toplu şekilde olarak (Nakşibendi, Kâdrî, Kübrevî. Sühreverdi, Çeştî) (Kds) diye hediye edecektir, sonra tafsilen de: Husûsen,

İlâ Ruh-i Pîr-i Pîrân Şâh-i Müşkûlküşâ Eşşâh Muhammed Buhârîyi Üveysi Maruf Bi Sahi Nakşibend (Kds)

İlâ Ruh-i Gavs-i Sekaleyn, Sultanü'l-Evliyâ. Şâh-i Bağdâd, Eş-Şeyh, Abdülkâdir Geylânî (Kds)

Ve ilâ Ruh-i nuri'l-Meşrikayn ve Diyâe'l-Hafikayn, EI-Gavs-ı'l-Mâcid Ve'l Kutbu'l-Vâcid, Diyâeddin Mevlânâ Zülcenâheyn, Eş-Şeyh Hâlid Şehrezûrî (Kds)

Ve ilâ Ruh-i Hz.el-Mu'rid an Menası-bi'l-Evliyâ, li Kemâli'l ikbâl, ve'l-irtikâ, ilâ Makâmil'l-Kurbi ve'r-Ridâ, Şeyhi'l Meşâyih Eş-Şeyh Osman el-Mulakkabi bi-Sirâcüddin (Kds)

Ve ilâ Ruh-i Kutbü'l-Erşed, ve'l-Gavsi'l-Emced Mahbubi Hz. Meliki's- Samed, Sâni Bahâeddîn Eş-Şeyh Muhammed (Kds)

Ve ilâ Ruh-i Şeyhinâ ve Mürşidinâ, EI-Müteahallıkı bi Ahlâki'l-Mustafâviyye, EI-Mütehalli bi Hil'eti Vilâyeti'l-Osmâniyeti ve'l-Bahâiyye, Sâhibi'n-Nefsi'l-Kudsîyye, Ve'l-Ahlâki'l-Merdiyye Şâh Muhammed Ali El-Mulakkabi Bi Hisâmüddîn (Kds) hazerâtına hediye edecektir.

Bundan daha kısa bir şekil isterse; Hz Resûl ve âline ve eshâbına hediye ettikten sonra; beş tarikat pîrlere ve husûsen Hz. Şâhi Nakşibend (Kds), Şeyh Abdülkâdir Geylânî (Kds) ve Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin (Kds)'e hediye edecektir. Bu, kabiliyeti olmayanlar içindir. Ama lââyık olup da güzelce verildiği takdirde Hz. Resûl ve bütün silsile zikir edilmek suretiyle verilir.

Şeyh bunu verirken, kalbiyle mürîdin kalbine teveccüh eder. Evrâdlarının ta'liminde de ölüm düşüncesini, şeyhin râbitasını, zikiri, kalbin yerini ve şeklini tarif eder. Bu, her mürîde aynen söylenir. Mürîd tarikat hallerine istidatlı ise kalbin safiyet ve fethinden sonra şeyhin nefyü isbât talim etmesi lâzımdır. Her beş letâifin yerlerini açıklayarak zikri onlardan nasıl geçireceğini, murakabenin nasıl yapılacağını ta'lim eder.

BÜYÜK HAYIR MEVCÛD OLAN BU EVRÂD ÜÇ MERTEBE ÜZEREDİR.

1-İstiğfar. Allahu Teâlâ buyurdu ki:

"...Vestağfirhu innehû Kâne tevvâbâ"

(istiğfar ediniz, Allah tövbeleri çok kabul edendir.) (1)

2- Acâib sırlarla dolu Fâtiha'yi okumaktır. Açıklaması bu küçük kitaba sığmaz.

3- İhlâs-ı Şerîf'dir ki: Bunların hepsi de Allah'ın kelâmı ve kitabındandır. Tevhidin hepsine şâmil olup, Allahu Teâlâ'yı noksandan tenzih eder.

(1) Nasr: 3

Sır ve hikmeti de evvelâ Hz. Resûl'e hediye edilmesidir. Çünkü onsuza olamaz. Meşâyihin ruhuna da hediye edilmesindeki gaye; mürid, tarikat ve sülükte o isimleri anmasıyla münebbih olsun. Sâlihlerin zikri ile de rahmet nüzûl ettiğinden, mürid rahmete mazhar olur. Bunları anarken de mezkûr tertibe riâyet edecektir.

(16) Şeyhim ve Seyyidim Muhammed Kadrî sohbetinde açıkladılar:

I- 'Tarikat tövbesi, ilâhî bir âkittir. Mûridi. şeyhten tövbe almasıyla mûridin ruhu ister nurlu ister nursuz olsa da ruhu, şeyhin nurlu ruhuna bağlanır, şeyhin nurlu ruhu da Allah'ın Arş'ına bağlıdır. Şeyhin ruhu oradan mûridin kalbine nur döker. Hakiki teveccüh de Arş-ı A'lâ'da olur. Şeyh mûriden ayrılıncaya kadar ruhu, şeyhin nurlu ruhundan ayrılmaz. Ruhunun ayrılması ise şu sebeplerden olur:

1- Mûrid küfür söylese, derhâl ruhu şeyhin nur kandilinden ayrılır. Tarikattan tard olur.

(Allah bizleri muhafaza etsin.)

2- Mûrid büyük günah işlese yine ruhu şeyhin nurlu ruhundan ayrılır, ilk büyük günâh işleyip pişmanlık duyar, tövbe ederse, tarikatın yüksek şanından af edilir, fakat günahın tekrarına giderse, şeyhi onu af etmeyebilir ve tarikattan çıkartabilir. Emma bu da selâhiyet ve şeyhin derecesiyle mütenâsıptir. Şeyhim buyurdu ki: "Allah'ın bana verdiği fazla merhametten ben mûridlerimi hiç terk etmem."

3- Bir mûrid dese ki: 'Ben evvelce kabul ettiğim şeyhin mûridliğini kabul etmiyorum, Onun mûridliğinden çıkıyorum' yine onun ruhu, şeyhin nurlu ruhundan ayrılır.

II- Hadis-i Kudsi'de: "İki sadık dostun ben üçüncüsüyüm" buyuran Allahu Teâlâ Hazretleri,.. Hz. Şeyh bu iki sâdik kişiyi, Şeyh ve mûrid üzerine yorarak "Böyle hakiki sadâkattan mûrid de Allah'a vâsıl olacaktır." buyurdu. Şeyhim Seyyid Muhammed Kadrî Hazretlerinin bir kaç kere sohbetlerinde aynen şu sözlerine şahit oldum:

(İki elinin içerisini göstererek ve yemin ederek) buyurdu ki: "Bu el, Hz. Muhammed Mustafâ'nın elidir. Elini elime koyan, elini Hz, Muhammed Mustafâ'nın eline koydum diye yemin edebilir. Tövbeyi alınca da anasından doğmuş gibi bütün günâhlarının af edilmiş olduğuna yemin edebilir"

ÖLÜM DÜŞÜNCESİ

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Sâlik, "her lezzeti unutturan ölüm'ü hatırlasın. Muhakkak olan, ölüm sekerâtında (ölüm anı sarhoşluğu) imiş gibi, ölümü kendine yakın bilsin. Bu düşüncenin devâmıyla mezara kadar götürüldüğünü, ve mes'uliyeti mücib günahlarını hatırlasın. Mezarın karanlık ve dehşetinden yalnızlığını düşünsün, her gün sabah ve akşam evradında bunu tefekkür eden mürîde kuvvetli bir tesir husule gelerek kalbi incelik, dünya ve içindekilerin fânî olduğuna uyanıklık hâsıl olur.

Geçmişler daima bu korkunç ölüm düşüncesini hatırdan çıkarmayarak, kalplerinde ALLAH korkusu da hâsıl olduğundan dünyayı arkada bırakmışlardır. Mağaralarda, hilvetlerde, çöl ve sahralarda şiddetli, kuvvetli, ibadetlere düşmüşlerdir. Yemeyi, içmeyi, uykuyu oldukça terketmişler, bazıları da Râbiatü'l-Adeviye gibi kefenlerini karşılıklarına koymuşlardır. Hakikaten "Öğüt almak için ölüm kâfidir" diyenler, ne güzel söylemişlerdir.

RÂBITANIN KEYFİYETİNE (Nasıl olduğuna) GELİNCE:

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Ey Sâlik! Yâdidâştın kalbine bağlamaktır. Mürîd tam hulûs ile karşısında hazır olarak bildiği o şeyhe, kalbini dünya ve âhiretin şey'inden boşaltılmış olarak yöneltip, feyz talep edecektir.

Mürîdin mürşîdi görmüş yahut görmemiş, mürşîdin hayatta yahut mematta olması, uzak yahut yakın olması, hazır yahut gaybına bulunması hallerinde dahi aynı feyz talebini yapacaktır. Bununla beraber sağ olan kâmil mürşîdin rabıtası, öbür dünyaya intikâl etmiş mürşîdin rabıtasından daha faydalıdır. "Canlı kedi, ölü aslandan daha iyidir", demişlerdir.

Mürîdin râbitaya teveccühü (niyeti) bile iyi faydaya sebeptir.

RÂBITAYI AHZETMEDE BİR KAÇ ÇEŞİT VARDIR:

1- Mürîd, râbita şeyhinin nurlu suretini alnında, yani nefis latifesi olan iki kaşının bir parmak üstünde tahayyül eder.

Bir fakirin bir sultandan tazarru ve kırıklık ile hacetini ister gibi feyz ister. Feyzin isteğinde, kalbine zikir, râbita, fikir gibi ne gelirse onunla meşgul olur.

2- Mürîd şeyhin nurlu suretini, nefsinin karşısında bilerek, nefsin letâifine akacak daimî bir feyz talep eder. Zikrin husule gelebilmesi için, gaflet ve hâvâtır membaî ve yeri olan nefsin temizlenmesi lâzımdır.

3- Şeyhin nurlu suretini, kalbinin karşısında hazır ve mevcut bilerek, o hayalden feyz ister. Ondandır bir nur şulesi alıp, kalbinin içinde dolaştırır. Kalbini de bir tas gibi döndürerek, o nurun akışına hazırlar. O surette feyz ister, gelen varide göre hareket eder; kalpte ferahlık ve genişleme oluncaya kadar devam eder. O nurânî suret ve hayâli tasarruf ile kalbe dahil olur. Ve kalbinde istediği tasarrufu yapar. Mürîd için bu usûl en kolay ve en faydalıdır.

4- Şeyhin nurlu hayâlini, kalbin içinde (ortasında) hazır olduğunu tahayyül ederek, kalbine ondan feyz ister.

5- Kalbinin karşısında şeyhini, geniş bir nur denizi olarak tahayyül eder, ondan kalbine feyz akmasını ister.

6- Şeyhi, kalbinin içinde bir nur denizi olarak tahayyül eder. O nur vasıtasıyla Allahu Teâlâ'yı zikreder. (Bu iki deniz tahayyülü usûlü ile rabitanın yapılması daha zordur.)

Ey Sâlik! Bu usûller ile bilhassa mürîde kolay gelen 3.şık (abdestli olarak kıbleye karşı, sağ ayak sol ayak altına verilerek) şeyhten râbita ve feyz isteyene, fuyûdât-ı rabbânîve esrâr-ı rahmânî gelecektir. Kalbi nefsin ve beşeriyetin bulaşığından kurtularak hâlis olacaktır.

Fazla feyze sebep olan râbitayı tarikat, esas kabul etmiştir. Osmâni meşrebimizde de RÂBITA asıl ve esastır. Husûsen ben fakirin de bütün esrarı râbitamdadır. Mürîd ve şeyh indinde adım "Râbita Mürîdi" idi.

Râbitaya devam edenler, Rabbânî meleke husule gelinceye kadar bütün fenaları da geçirir, O râbita kalbte acâyib şekilde tasarruf edince, mürîd bunun Hakkın tasarrufu olduğunu anlar, yani Allahu Teâlâ râbitaya ve râbitası hiç bir mekâna (yere) bağlı değildir. Ve her zaman ve mekân da (her yere) hazır olduğuna itikad edecektir. Sanki bir yere bağlı olmayarak mekansız gibidir. Çünkü râbita şeyhinin tasarrufu Hakk'ın tasarrufudur.

Mürîde Hâk huzuru hâsıl olunca, o zaman Allahu Teâlâ'ya teveccüh etmesi lâzımdır. Huzura varınca râbitayı terk etmeyenden de Allahu Teâlâ gücenir. Ancak Allahu Teâlâ'ya tam teveccüh etmekle beraber şeyhinin muhabbetine de hâvî olacaktır. Şeyhinden de tamamen kesilirse, hoşnutsuzluk ve azaba dûçar olur. Çünkü bu makam ve huzura ermesine şeyhi sebep olmuştur, çok kere mürîdin kalbine şeyhinin kalbi vasıtasıyla ilhâm-ı rabbânî gelir. Çünkü şeyhin kalbi, ALLAH ve mürîdin kalbi arasında bir oluk gibidir. Onun için şeyhinden kafi alâkasını kesen mürîdin, bu ilham-ı rabbânî mecrâsı (oluğu) da kesildiği gibi, mürîd Allah'tan kesilir. Onun için mürîd ne kadar yüksek makama, huzura ve yakınlığa erse dahi yine şeyhinin muhabbetini, hukukunu ve nisbetini terk etmeyecektir. Nereye varsa da, şeyhi, hem aynası ve hem de merdivenidir. Mürîd, ancak o aynada Allah'ın sırrını ve huzurunu bulur. O merdivenle makâmata ve Allah'a yükselir. Aynayı terk ederse gördüklerinden kör olur. Merdiveni terk ederse urûc ve huzura gitmesi kesilir. Nüzûle düşer. Allahu Teâlâ bizi, kendisine, Hz. Resûl ve Enbiyâsı ile şeyhimize muhabbetle dâim kılsın. Âmin. Bi Hürmeti Seyyidi'l-murselîn.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Sorulsa ki: Râbita yapmakta sevâb var mıdır? Râbita zikir ve ibâdet nev'inden olmadığına göre, sevâb olduğuna ne gibi delil vardır? Çünkü taat ve zikir olmayan zem edilmiş (kötülenmiş) ve bid'a sayılmıştır.

Cevap: Râbita da sayılamayacak büyük sevâb vardır. Mürîd için de ondan faydalısı yoktur. Çünkü insanı Allah'a götürecek en kısa yoldur, işte insanı çok büyük sevaba götürmeye sebep olan râbita da en büyük sevâb olur. Allahu Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'de:

İskender'in Âb-ı Hayat'a kadar gidebilmesi için sebep ata ettiğini bildirmektedir.

"VE ÂTEYNÂHU MİN KÜLLİ ŞEYİN SEBABÂ" buyurmuştur.

'Biz ona herşeyden bir sebep (yol) verdik."

İşte o büyük sebep de sevâbtır. (hayırlıdır).

Sülûk erbabı bütün kâmiller, âlimler ve âriflerce malûmdur ki; Râbita mürîdi gafletten, hâvâtırdan, vesveseden ve nefsin şerrinden kurtararak, kalbi hafî zikir ile Allah'a bağlar. O hafî zikir ki hafaza melekleri bile yazamaz, ibni Hacer Heytemî Mekkî, "Fetavay-ı Hadîsiyye" kitabında Beyhakî'den naklettiği bir hadis-i şerifte; "HAFAZANIN İŞİTMEDİĞİ ZİKİR.İŞİTİLEN ZİKİRDEN 70 DEFA DAHA EFDÂLDİR" buyurulmuştur.

Râbitanın sebep olduğu büyük sevâblardan biri de faziletleri sayılamayacak iki büyük nimete sebep olmasıdır.

Bir; Fenâfirrasûl ve fenâfillâh makamları ki Fena fişşeyhten sonra olur. Fenâfişşeyh ise ancak râbıtanın ahzından sonra olur. Hâcegân aktâbınca (kutublarınca) malûm olduğu gibi.

İkinci; büyük nimet ise: Ebediyyen yok olmayan, iki cihanın saadetinden de üstün olan ezeli saadet kendisine verilir. O da; Cenâb-ı Allah'ın şuhûd ve celâdetinin tefekkürüdür. Bu da insanda iman kuvvetinin kemâline delâlettir. Bu tefekkürler beğenilen ahlâkta basiretinin saflığının kemâline, Esrâr-ı Süphâniye'yi ma'rifette kemâle, Allah'a yakınlıktaki saadet ve kemâle, Cenâb-ı Allah'ın Resûlünün ve melâikenin yanında mâhbubiyetinin kemâline ve Envâr-ı Samedânî ve Tecelliyât-ı Rabbânî ile muttasıl olmanın kemâline erer.

Hadis-i şerîf (SAV) Efendimiz buyurdular ki:
"Bir saat tefekkür 60 sene ibâdetten efdâldir."

İşte bu büyük işlere sebep olan râbıtabır. Başka şey değildir. Gerçi bazen zikir ve murakabe de bunlara sebep olursa da, amma bu büyük işte sebep râbıtabır. Zikir ve murakabe yolu uzun, devam isteyen, nâdirâttan yetiştiren bir yoldur.

Rabıtanın Kötülenmiş ve Bid'a Olmadığına Delil:

Asıl ve temeli Kur'ân-ı Kerîm ve sünneti seniyye olan rabıtaya işaret eden bazı ayet-i kerîme ve hadis-i şerîfler:

Allahu Teâlâ (CC) Kur'ân-ı Kerîm'de buyurur ki:

"Vekûnû Meassâdikkîn" (Sadıklarla beraber olunuz) (1)

Sâdık ise Allah'ın zikrinden ve huzurundan hiç gafil olmayan, hâlinin kabiliyeti ile başkasını da hallendirendir. Yine,

Allahu Teâlâ buyurur:

"Vebteğû ileyhil vesîlete" (Vesile ile Allah'a yakınlık isteyiniz) (2)

Daha evvel söylediğimiz gibi bu vesile râbıtabır,

"İza yurevne zekerallahu" (Onları görünce kalb Allah'ı zikreder)

Allah'ın bu ricalleri için zâhir olarak açıkladığı sabit delillerden sonra da inkâr edenlere başka delile lüzum kalmamıştır. Bid'attır diyenlerin sözlerine de, mürîd ve muhîblerin delillerimiz ile iktifa etmeleri lâzımdır, inatçı münkirin, binlerce delil de olsa inat ve dargınlıklarını söndüremez. Onun için tarikat ehlinin münkirler ile mücâdeleyi terk etmeleri, yahut yumuşak münâsib sözle işi kapatmaları icâb eder.

Allahu Teâlâ'nın buyurduğu gibi:

"Ve iza hâtebe hümül câhilûne kâlû selâma" (Cahillerin hitabına selâm ile karşılırlar.) (3)

(1) Tevbe: 119, (2) Mâide: 35, (3) Furkan: 63

FASIL 8

ZIKRİN HAYIR VE FAZİLETİ HAKKINDA

İmâm-ı Nevevî, Ezkâr ismindeki kitabında: "Zikir kalb yâhut lisânen olur. Efdali kalb ve lisân ile beraber olanıdır. İkisinden biri sorulsa, riya zannı olmasın diye kalb ile yapılan zikir daha efdâldir. Lisânen ve kalben ayrı ayrı yapılan zikirten geçerek kalb ve lisânen beraber yapılan zikirten de maksâd Allah'ın veçhi olmalıdır" diyor.

Allahu Teâlâ Kur'ân-ı Kerîm'de:

"Fezkurûni Ez Kûrkûm" (Beni zikir ediniz, sizi zikredeyim) (1)

"Ya eyyühellezine amenû uzkurullahe zikren kesira, ve sebbihuhü bûkreten ve esila" (Ey! iman edenler, Allah'ı çok zikir ediniz, sabah ve akşam onu teşbih ve tenzih ediniz.) (2)

(1) Ahzâp: 41-42, (2) Bakara: 152

Zikrin fazilet ve sevabı hakkında çok âyet-i kerîme ve hadis-i şerîfler vardır. Zikri terk edenler için de kat'i ceza olduğu da bildirilmiştir. Bazılarını yazalım:

Allahu Teâlâ buyuruyor:

"Ve lâ tuti'men eġfelnâ kalbehû" (Kalbi Allah'ın zikrinden gafil olanlara itaat etmeyin). (3)

"Ve men ya'se anzikrîrrühmani nukayyidlehû şeytânen fehuve lehû karînun" (Rahman'm zikrinden yüz çevirene şeytanları musallat kılarız ki ona yakın olurlar) (4)

(3) Kehf: 28, (4) Zuhruf: 26

Hadis-i Şerîflerden bazıları:

"Ene inde zanni abdi" (Kulumun Yanında zannettiği gibiyim)

"Ve ene meahû izâ zekerenî" (Kul beni zikredince onunlayım. Kulum beni nefsinde zikir edince, ben de onu nefsimde zikir ederim. Beni cemiyette zikir edince, ben de onu daha hayırlı bir cemiyette zikir ederim. Bana bir karış gelene, ben bir zira ile yaklaşırım. Bana bir zira ile yaklaşına, ben bir kol kadar yaklaşırım. Bana adımlayarak gelene de bende koşarak giderim.)

Yine Buhârî hadiste Hz. Resûl buyurdu ki (AS):

"Meselüllezî yezkuru rabbehû, vellezî lâyezkûru, mesulü hayyi vel meyyiti" (Rabbini zikir edenle etmiyen, canlı ve ölü misâli gibidir.)

Yine Tecrîd-i Sarîh kitabının hadislerinden:

EBÛ HUREYRE'den rivayet edildi ki:

"Yâ Rasûlallah, kıyâmette insanlardan şefaâtinle kim daha çok me'sûd olacaktır."

Hz. Resûl buyurdu ki:

"Senden evvel bu hadis-i benden soran olmadı. Nefsinde ve kalbinde hâlis olarak en çok la ilâhe illâlâh diyen kıyâmette şefaâtimle me'sûd olacaktır."

İbni Hâceri Heytemî, Fetavay-ı Hadisiyye kitabında Hz. Enes'ten ve Beyhakî'den rivayet etti:
Hz. Resûl buyurdu:

"Sabah namazından sonra güneş çıkıncaya kadar bir kavimle zikir edersem, dünya ve dünya içindeki her şeyden bana daha tatlıdır." Yine: "İkindiden sonra gün batıncaya kadar bir kavimle Allah'ı zikir edersem dünya ve içindeki her şeyden bana daha tatlıdır."

Ebû Dâvûd Hz. Ebûbekir Sıddîk'tan, o da Hz. Resûl'den nakleder ki:

"Sabah namazından güneş doğuncaya kadar bir kavim ile zikir edersem, Hz. İsmâil neslinde dört köleyi (kişiyi) azâd etmekten evlâdır".

Yine hadis-i şerifte:

"İkindi namazından akşam namazına kadar bir kavimle zikir edersem Hz. İsmail neslinden dört kişiyi azat etmekten evlâdır."

Ebû Nuaym'den rivayet edildi ki:

"Zikir meclisinde sükûnet ve vikâr nazil olur. Melâike de etraflarında halka olur. Rahmeti ilâhiye onları kaplar, Allahu Teâlâ (CC) onları zikir eder (Rahmetiyle anar.)"

Ahmed ve Müslim'den rivayet edildi ki:

Hz. Resûl (AS) buyurdu ki:

"Allah'ı zikir eden hiç bir kavim yoktur ki, illâ melaike onları kuşatır, ve rahmet onları kaplar, onlara sekinet verir. Allahu Teâlâ da onu melaike içinde anar."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Denilse ki bu hadis-i şerîfler açık (Aleni) zikir için büyütülmüştür. Neden Nakşî sâdâtları hafî (gizli) zikri tercih ettiler? Sünnet ve Kitaptan acaba ayrı bir yola mı gittiler?

Deriz ki: Allâme-i Şahâb Fetavây-ı Hadisiyye kitabında:

"Yâr-i gâr, efdal-i eimme-i alettehkîk, Hz. Ebû Bekir Sıddîk'tan (RA) Hz. Resûlün (AS) şu hadis-i şerîfi rivayet edildi ki: Hz. Ömer sesini kaldırarak zikir ederdi. Hz. Ebû Bekir ise zikrini gizli yapardı. Hz. Resûl'den sorulduğunda: Hz. Resûl her ikisini de doğrudur."

Yüksek sesle zikir vesveseyi defeder. Nefsin isteklerine engel olur. Gafil kalbi uyarır. Fakat ameli de tamamen açıklar. Bazıları da gizli zikir ederek mücâhede-i nefis ve nefsin gaye edilen yolda ihlâs ile gitmesini talim için uğraşırlar.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Hz. Ebû Bekir'in gizli zikri, murâd edilen illâ kalbî zikre delâlet etmez. Belki Ebû Bekir'in lisânen yaptığı zikre, gizli denilmesi, kendi nefsinin duyup cemâatin duymaması sebebine binâendir.

Deriz ki: Kalben teemmül ile (düşünerek) yapılan gizli zikirdeki esrârdan murad hafaza meleklerinin duymadığı bu zikrin, duyulandan 70 defa efdal olmasıdır. Delilimiz bunu bildiren hadis-i şeriftir. Sadece Allahu Teâlâ'nın muttali olduğu bu zikir hafî (Gizli) zikirdir.

İkinci delil ise: Tarikat pîri Hz. Şah-ı Nakşibend Muhammed Bahâeddin'e, Kutbu Rabbani, Gavsı Samedânî, Elcâmiil-ilmî'z-zâhir v'el-Bâtın, EşŞeyh Abdülhâlık Gücdevânî (Kds) hafî zikri verdi. O emir, ervah ve melekût âleminde verilmiş; hakkında (Ve Allemnâhu Min Ledünnâ ilmâ) buyrulan Hızır (AS) tarafından getirilmiştir.

Hz. Şah da kalbî olan zikri hafî ile me'mur edilmiştir.

Yine deriz ki İmâmı Nevevî, Ezkâr denilen kitabında: "Zikir, kalben ve lisânen de olur. Efdali hem kalben, hem de lisânen beraberce yapılanıdır, ikisinden birisi tercih edilmesi lâzım gelirse kalbi zikir efdaldır" demektedir.

Yine deriz ki: Hafî zikir riyadan uzak olduğundan huzûr ve şuhûde vesile olur (17)

Hadikâ denen kitapta Hz. Âişe'den (RA) rivayet edildi ki: "Hafî zikir, cehrî zikirden yetmiş defa daha efdâldir. Kıyamet gününde kullar hesaba çekildiğinde hafaza melekleri yazdıklarını getirirler. Allahu Teâlâ: "Bakın geride bir şey kaldı mı?" diye soracaktır. Hafaza melekleri derler ki: "Bildiğimizden her şeyi yazdık." Allahu Teâlâ buyurur ki: "Yanımda mevcûd bir gizlenmiş vereyim. O da hafazanın işitmediği, kulumun yaptığı hafî zikirdir."

Hülâsa: Nakşi tarikatının pîri ve reisi Hz. Şah-ı Muhammed Bahâeddin ve sonraki pîrlerin hepsi de zahir ve bâtın ilimlerde tam kemâle ermişler, Hz. Resûl'ün sahih hadislerini incelemişler, bu yolun mütehasısı olarak, sâliklere, kalpte hafî zikri talim etmişlerdir. Bunların en doğru yol üzere olduklarından hiç şüphe yoktur.

Hafî zikrin aslini ve sevabini inkâr edenlerin âkibetlerinden korkulur. Bu husus üzerinde ittifak eden sâdât-i izâm ve ricâl-i kirâma itiraz etmekten Allah'a siginiriz.

Bu kadari, zikr-i hafî nin mevcudiyetine ve sevâbına kâfi gelmekle beraber; sahih kesfi Rabbânî'de anladığım bir şeyi de açıklayacağım.

(17) Şeyhim Seyyîd Muhammed Kadrî Hazretlerinin sohbetlerinde zikir hakkında dinlediğim, ve divânından parçalar:

a) "Hafî zikir ile meşgûl olan mürîd, kalbinde gizil bir Hazîne bulmuş gibidir."

b) "Mürîdimin husûsiyeti şudur ki: Kalbi zikirden ayrılmaz. Hatta helaya gitmek zamanlarında bile zikrinin hafiflemesi bekler, şeyhten muhafazasını ister. Eşiyle sevişirken yine kalbi Allah'ın zikirindedir."

c) Seyyîdim Muhammed Kadrî buyurdu: "Bir zamanlar kalbim ve ruhum ne kadar acâib bir zikirde idi? Bir gün Abdest aldıktan sonra INNÂ ENZELNÂHU suresi'ni okuyorum. Zikrin tesiriyle fenaya girdim. Vücûdumun baştan başa Kur'ân-ı Kerîm olduğunu; Kur'ân-ı Kerîm'in tamamının bana vücûd olmuş olduğunu gördüm. Başımdan alınımaya eğilmiş bir kılın üzerinde üç çeşit nur ile ALLAHU NURUSSEMÂVÂTI VELARD ayeti yazılı olup, aynen müşahede ediyorum. Karşımda da bir nur hasıl olmuş ve o nurun içinde bir huri şekli görünüyordu. Umumiyetle tarikatte kadın şeklinin görünmesi şeytanî, yahut zararlı bir şey olacağı düşüncesiyle onu yok etmek için teveccüh ettim. Fakat teveccühümle o nur daha tam aydınlandı ve belirdi: Bir huri olduğunu gördüm. Bana: "Dur, beni yakacak mısın? Ben rahmaniyim" diyerek Nur suresini okumaya başladı. Kur'ân-ı Kerîm'i okuyunca rahmanî olduğundan şüphem kalmadı. Âyeti kerimenin şu kısımlarına gelince: "Allah'ın öyle ricalleri vardır ki, onların ticâreti, alışverişleri Allah'ın zikrinin arasına girmez. Allah onların bu

işlediklerini en güzeli ile mükâfatlandıracaktır. Fazlından onlara daha ziyadesini de verecektir" (Nur: 37-38)

İşte bu zikrinin karşılığını "ve yezîdehum min fadlıhı" (Allahu Teâlâ. fadlından ziyadesiyle verecektir.) Bu senin için şimdi bu fadıldır ki daha dünya hayatında iken, Rabbimiz Allahu Teâlâ'nın emriyle, ben senin Cennetteki hurilerinden biriyim. Bu dünyaya gelip seni müjdeliyorum. Hâlen bu zikrin de Rabbimiz Allahu Teâlâ yanında makbul olmuştur. Ben senin cennet kısmetlerindenim. Ve göğsünü bana açarak üzerinde adımın yazılı olduğunu gördüm, isminin de Fâdile olduğunu söyledi.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Bil ki: Zikir üç çeşittir. Lisân ile, kalb ile ve ruh ile zikirdir.

- 1 - Lisân ile zikri avam-ı nâs yapar. Bu, zikrin çokluğu hâlinde kalbe de sirayet eder. Kalbi karışıklık ve gafletten haberdâr eder.
- 2 - Kalb ile zikri haslara sâliklere mahsûstur. Çünkü sâlik bu zikir ile fena ve gaybe doğru terakkî ederek yol alır.
- 3- Ruh ile zikir ise hasların hasına, kâmil evliyaya mahsustur. Kalbî zikri geçtikten sonra hâsıl olur. Odur ki, zâkiri huzur, şuhûd ve istiğrâka terakkî ettirir. Mürîd. huzur ve şuhûda erdiğinde zikri de keser. Çünkü, Allahu Teâlâ ile huzur hâsıl olmuştur. Bu, ihsan ve tefekkür makâmıdır. Bu makâm için ihsân hadis-i şerîfi rivayet edilmiştir. Hz. Resûl (AS) buyurdu ki: "O'nu görürcesine ibâdet edeceksin, sen O'nu görmüyorsan da O seni görüyor."

Ve yine buyurdu ki: "Bir saat tefekkür altmış yıl ibâdetten hayırlıdır."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Çok hadis-i şerîflerde "**Lâ ilâhe illâllah**" zikrin efdâl olduğu halde bazı hâcegân kutubları, müptedî (henüz başlamış) olan mürîdlerine "**Allah**" zikrinin yapılmasını ta'lim ederler. Nitekim Fetavây-ı Hadisiyye kitabında:

- 1- Tirmîzî ve Nesâî'de zikredilen hadis-i şerîfle: "Zikrin efdâli Lâ ilâhe illâllah'dır"
- 2- Buhârî'deki hadiste de: "Halis kalb ile Lâ ilâhe illâllah diyen şefâatimle daha mesûddur" buyurmuştur.
- 3- Deylemî'nin de naklettiği hadis-i şerîfte: "Zikrin efdâli Lâ ilâhe illâllah'dır."
- 4- Hadis-i Ebû Y'âlâ ve İbnü Adî: "Lâ ilâhe illâllah şehâdetini çok ediniz ki sizinle onun arasına perde girmesin. Öleceklerinize bunu telkin ediniz."
- 5- Yine Buhârî ve Müslim'de rivayet edildi ki: "Allah'a (CC) teveccüh ederek La ilahe illallah diyenlere ateş haram kılındı."
- 6- Yine hadis-i Taberânî'de: "Günde 100 kere Lâ ilâhe illâllah diyen kulu, Allahu Teâlâ kıyamette yüzünü ayın ondördü gibi halk eder. O gün onun amelinden daha yüksek kimsede bir amel yoktur, illâ ondan fazla Lâ ilâhe illâllah söyleyenler müstesna."
- 7- Hadis-i Ahmed ve Hâkim'den: "Siz imânınızı Lâ ilâhe illâllah ile yenileştirin."
- 8- Hadis-i ibni Asâkir'den Hz. Resûl (AS) buyurdu: "Cibril bana dedi ki, Hak Teâlâ buyurdu: "Lâ ilâhe illâllah benim kalemdir. Buna dahil olan azabımdan emin olur."
- 9- İbnü Ebiddünya ve Beyhâkiden rivayet edildi ki: "Melekülmevt (Hz. Azrâil) bir adamın yanında hazır olup her organımı açtı. İçinde hiç bir hayırlı amel görmedi, illâ her iki çenesini

açınca dilinin damağında yapışık olarak Lâ ilâhe illâllah demişti. Onu gördü. Bu kelime için Allahu Teâlâ o kulunu affetti."

10- Hadis-i Ahmed ve Hâkim'den: "Son kelimesi Lâ ilâhe illâllah olan cennete dâhil olur."

11- Hadis-i İbni Mâce'den: "Lâ ilâhe illâllah'ı hiç bir amel geçemez ve hiç bir günâhı bırakmaz."

12- Hadis-i İbni Adî'den: "Cennetin hakkı yani karşılığı Lâ ilâhe illâllah'tır. Lâ ilâhe illâllah ile istiğfara devam ediniz. Şeytân: Ben insanları helake götürdüm. Lâ ilâhe illâllah ile istiğfara devam edenler de beni helâke götürdüler. Ben de onları nefisleri ile kandırdım, der."

Derim ki: Müştedî sâliklerin kalbi henüz hâvâtır ve ağyar ile dolu olduğu için (Lâ ilâhe illâllah) zikri onlar için nefyü isbât olamaz. Bunlar yok olduktan sonra bu zikri yapabilirler. Kalb ağyar ve mâsivâdan kurtulduktan sonra fena hâsıl olunca nefyü isbât yapabilecekler. Sâdâtlar bunun için öyle emir buyurmuşlardır ki; "Allah" ismi isbâtdadır. Müptediler evvelâ "Allah" (CC) isminin zikrine, fenaya düşünceye kadar devam ile, Vâcibü'l-Vücut isbâtı hâsıl olur. Basiret aydınlanarak kalbin tefrika ve hâtıraları geçer. O zaman sâlike (Lâ ilâhe illâllah) zikri için emir verilir. O halde mürîd için her şey yok olup, Allah isbât edilir. Basiret nuru olmadan, hâvâtır ve vesvese bu hale gelmeyen mürîdin küfrüne sebep olabilmesi de mümkündür. Bundan anlaşılıyor ki evvelâ "Allah" zikri talimini emreden Nakşi Tarikatının başlangıcı, diğer tarikatların nihayetidir. Külli fenaya varıncaya kadar "Allah" zikri devamlı yapılır. Tam fena hâsıl olunca, Vacibü'l-Vücut'un isbâtı için öyle manevi yakınlık husûle gelir ki, salık, ruhu ve kalbi ile Allahu Teâlâ'nın huzurunu hisseder.

Hülâsa bu konuda Kur'ân-ı Kerîm ve sünnete hakkıyla tâbi sâdâtlara itirazdan Allah bizi muhafaza etsin. Çünkü her şeyin delili ve sahibi vardır. Bu sâdâtların hepsi de mürîdlerin dertlerini bilip deva eden mütehasıs bâtinî hekimlerdir. Tarikata itiraz edenlere yazıklar olsun ki onlar şeytânın oyuncakları olmuştur.

Allah ve Resûl rızâsının, bütün sâdât ve evliya hakkında ihlasın bize, anne ve babamıza mahsub ve muhiblerimize ve bütün mü'minlere nasib ve müyesser olmasını Seyyidü'l Mürselin hürmetine Allah (CC) den dileriz.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Sorulsa ki: Zikri Celâl (Allah) yahût Lâ ilâhe illâllah hangisi efdâldir?

Deriz ki: Geçmiş hadis-i şerîflerde önemle belirtilmiş olduğu veçhile Lâ ilâhe illâllah daha efdâldir. Fakat çok meşâyih ve ulemânın beyânına göre (İmam-ı Nevevî hariç) Allah ismi; İsmi A'zâm'dır.

Nevevî'ye göre İsm-i A'zâm (Hayyun, Kayyûm) dur. Kutbu'r-Rabbânî Şeyh Abdülkadîr Geylânî (Kds) de açıklamasında İsm-i A'zâm "ALLAH" ismidir.

Acâib özellikleri olan bu isme hilvette devam eden, yani "ALLAH" yahut "YÂ ALLAH" zikrine devam edeni büyük bir nur kaplar ve melekût âleminin acaibliklerini seyredir. Allah'ın izni ile, ne dese olur. Kalbte hiç bir şey olmadan "ALLAH" diyen için her şey hâsıl olur.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Fâide: Zikrin safâ vermesi ve kalbi temizleyerek tesiri için, mezûn bir şeyhten izin alınması lâzımdır, izin alınmadan yapılan zikrin kalbe tesiri olmayacağı gibi kalp hastalıklarını da

gidermez. Ve Allah'a kavuşma usûlü peyda edilmez. Ancak ona zikrin sevabı vardır. Onun için Hz. Resûl'e kadar giden bu kavimden izin alınması lâzımdır.

d)

Nure der şusel can bedra cihan bin te dive

Le dere hanel Hak zikre HUVALLAH tu biki suphu mesi

Zikre HAK derdile dilde ta neki Kadrî vete

Kristâl bedende cihânı aydınlatan bedir nurunu canda bulmak istersen,

Hâne-i hakta (gönülde) HUVALLAH zikrini gece gündüz yap

Ey Kadrî! Hakk'ın zikrini o şekilde yapmazsan, canının lezzetine ve Sevgiliye kavuşamazsın.(1)

(1) Gönül Kuşu kasidesinden

FASIL 9

KALBİN SURETİ, KEYFİYETİ VE YERİ

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Bana vuku bulan keşifte; Kalb, sol memenin iki parmak aşağısında ve iki parmak sol koltuğa meyilli, karnı bulunan, piramid şeklinde bir et parçasıdır. Alt kısmı daha dar ve küttür. Baş tarafı ise genişcedir. Baş tarafında bir delik mevcûd olup iki kalın damar ile bitişik ve bu iki damar da arkaya bağlıdır. Kalbin içinde siyah nokta gibi bir et parçası vardır ki, ona "SÜVEYDÂ" denir. Etrafindan siyah bir nur vardır. O Siyah nokta şeytân hattı olup, şeytanî vesvese oraya gelir, insanın fesadı ve islahı kalbi iledir. İşte insanın islahında Allah'ın zikir ve mürşidinin oraya attığı nur ile o siyah nokta beyazlaşınca şeytânın vesvese ve havâtırı yok olur.

Seyyidül-Beşer Hz. Peygamber Muhammed Mustafâ (AS) buyurdular ki: "Vücutta bir et parçası vardır ki, onun islâh olmasıyla bütün vücûd islâh olur. Onun fesâdiyle bütün vücûd fesada uğrar. Biliniz ki o kalbtir.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Zikrin yeri kalbtir. Allahu Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri: "Elâ bi zikril-lâhi Tatmeinnülkülûb". (Kalpler ancak Allah'ın zikriyle doyar, huzuruna kavuşur)(1). Kalpten sonra zikir, letâife de geçer.

(1) Ra'd: 28

ZİKRİN USULÜ

Mez'ûn bir şeyhten izin alan mürîd, abdestli olarak kıbleye karşı, sağ ayak sol ayak altına verilerek, baş kalbe eğik. gözler yumulu, dil damağa yapışık ve kalp bütün mâsivâdan boşaltılmış durumda. "ALLAH" ismini şeddesiyle kalbin üstündeki delik hizasından zikir eder. Hiç bir organı ve başı dahi sallanmayacaktır Nefesini de zikre uydurarak zaman zaman tutar, "ALLAH, ALLAH" der ve nefesini hafif bırakır. Nefesini derin ve uzun tutanlar, bu işi bilmeyenlerdir. Çünkü o zaman kalb, nefesin tutulma şiddetinden zikir etmez, kalpte sıkıntı ve çarpıntı olur. Bu şekilde nefis, zulmetten başka birşey elde etmez. Hatta senelerce devam etse bile kalbinde zikir husule gelmez. Bu söylediklerimiz bir hâkikattir. Mürîdin kalbinin zikir etmesi için şöyle talim edilmesi lâzımdır.

Mürîd "ALLAH" deyince manâsını da doğru şekilde düşünmeli. (Ey Hüdây-ı Bî Çûn ve Zâtı Bî misil tenhast u ALLAHU Vâhidun.) Yani: (Eşi-benzeri olmayan, misalsiz ve Tek Allah...)

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Osmânî tarikatında sayı ile zikir konu (mevzu) olmamıştır. Sultânü'l-Evliyâ Halifet-i Seyyidi'l-Enbiyâ, Şâh Muhammed Ali Hisâmü'l-Hakkı v'edDîn'in emirleri:

"Sâlik, Lafzâ-i Celâl zikrini tesbihsiz ve adetsiz olarak yapacak, zikirten halavet ve neş'e husule gelinceye kadar devam edecek. Bu suretle kalpte ğaybet ve fena hâsıl olunca, Allahu Teâlâ'ya (CC) teveccüh ederek, gelecek olan ilahî varidatı bekleyecek ve onunla meşgul olacaktır. Çünkü bu zaman, onunla iştigâl vaktidir.

Şeyhin ruhâniyet ve râbitası görünse bile onu terk edecek ve onunla meşgul olmayacaktır.

Sâlik yürürken de görüş ve diğer hislerle kalbinin tefrikaya (ayrılık ve bölünme) düşmemesi için, gözü ile ayağının önüne bakacak (nazar ber kadem) ve kalbinde zikri mülâhaza edecektir.

Şeyhimin hânekâhında emirle "Allah" zikrini yapıyordum. Bu hâl bana zuhur etti. Şeyhimin ruhâniyeti zahir oldu. Kaybolarak fenâfilkalb oldum. Şeyhim göründü. Muhabbetimden ve râbitaya olan aşkımdan hazır olan şeyhime teveccüh etmek istedim. Şeyhimin ruhâniyeti hâl lisânı ile bana dedi ki: "Oğlum, râbitamı da zikrini de bırak. Cenâb-ı Allahu Teâlâ'dan geleceğe yönelerek bekle. Yani gayb ve fenâ halinde Allahu Teâlâ'ya müteveccih ol. Bu Allah ile iştigâl vaktidir" buyurdu.

Sonra bir kitapta: Hz. Şah-ı Nakşibend ile bir mürîdi arasında bu olayın oluşunu okudum. Hz. Şâhın meclisinde gayb ve fenâyâ düşen mürîd, gaybı terk ederek şeyhin suretine teveccüh etti. Hâlini keşfeden Hz. Şâh; mürîde "Beni bırak, gaybe teveccüh et" buyurdu.

Bu kavmin istilâhâtında: Bu gaybte; Allah'tan gayri her şey kaybolmuştur, ki buna teveccüh, visâl ve şuhûd zamanı denir.

Sâlike gayb hazır olunca, ona yönelecek, bu arada letâiflerin zikir yapmaları da caizdir.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Letâif beştir. Sır, ruh, hafî, ehfâ ve nefsi nâtık.

1- **SİR LATİFESİ:** Nurani bir latife olup, et değildir. Bir parmak sol memenin üstünde, iki kaburga kemiğinin arasında bir nurdur.

2- **RUH LATİFESİ:** İki parmak sağ meme altında ve iki parmak sağ koltuk altına doğru yerde nurâni bir latifedir.

3- **HAFÎ LATİFESİ:** Bir parmak kadar sağ meme üstünde, iki kaburga kemiği arasında latif bir nurdur.

4- **EHFÂ LATİFESİ:** O da nuranî bir latife olup, her iki meme arasında, göğüs içindedir.

5- **NEFS-İ NATİKA LATİFESİ:** Alında iki kaş ortasında, kaşlardan iki parmak üsttedir. Bu da diğerler gibi nuranî bir latifedir. Nefis latifesinde acâib ve garip esrar vardır. (ALLAH)'ı Zikr-i Celâli, şedde ile uzatarak, mânasını düşünerek zikreder.

Kalb, zikir ile şafak verdikten sonra, bu letâiflerin nuru da kalbin nurundandır, kanalları da kalbe bağlıdır.

Letâtifin Zikri Şöyle Olur:

Kalb açılıp ferah olunca, zikir sırası ruha gelir, ruh zikir eder. Ruh da aydınlanıp ferah olunca, Hafî'ye geçer. Hafî'den sonra da Ahfâ'ya geçer. Ahfâ'dan sonra da sırra geçer ve sonra Nefis latifesine geçer. Artık kalb ve letâif bu zikre devam edeler. Ta ki sâlikte SULTÂN-1 ZİKİR hâsıl olur. Sultân-ı Zikir odur ki; kalb ve letâif, bütün organların ve hatta her kılın zikir etmesidir. Sâlik, kalbi yahut bir lâtifesiyle zikre başlayınca, bütün organların da beraberce Allah'ı zikrettiğini görür. O zaman zikrin zevki ve hulkiyeti her şeyden tatlıdır.

Sâlikin durumuna gelince:

1- Eğer mürîd cezbeli sâlik (Essâlikü'l-meczûb) ise Sultân-ı Zikirden sonra mürşîdi ona nefiy ve isbat (Lâ ilâhe illâllah) zikrini talim eder.

2- Eğer mürîd cezbedilmiş sâlik (Meczubu's-sâlik) ise Sultân-ı Zikirden sonra mürşîdi ona murâkebeyi talim eder. Çünkü bu hal çok şiddetlidir. Allahu Teâlâ onu sür'atle çekmekte; urûc ve terakkî durumundadır. Esasında, şiddetli cezbesi olan bu sâlik, nefiy ve isbâtın da şiddetine dayanamayacağı için, kendisine, halîm (yumuşak) hâl olan murâkebe uygun gelir. Ve mürîdi yükseltir. Cezbeli sâlike de nefiy ve isbâttan sonra murâkebe talim edilir.

FASIL 10

NEFÎ VE İSBÂT VE YAPILIŞ ŞEKLİ

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Sâlik, "LÂ" kelimesini kalbin karnından, latîf olan nefs-i nâtıkaya kadar "Yoktur" düşüncesiyle çeker.

"İLÂHE" kelimesini "LÂ" ile birleştirerek, nefs-i nâtıkanın içinde ruha indirir.

Ehfâ latifesinde, hiç bir ilâh olmadığını düşünür. Hemen de; istisnayı ifade eden "illâ" kelimesini, sırrın içinden alarak ve ahfâdan geçirerek "ALLAH" zât ismini kalbe indirir. Allah'ın mevcudiyetini düşünerek isbât eder. Mânâsı düşünülerek, nefes tutularak bu şekilde 3, 4 yahut 10 defa zikir yapılır.

Zikrin kolaylaşması için sâlik, her zikirde mürşidinin ruhaniyetinden istimdat eder. Vusule delil olan gayb ve fenâ hâsıl oluncaya kadar sâlik zikre devam eder. Gayb ve fenâda sâlik, Allahu Teâlâ'dan gelecek varidata intizar eder. Fenâda "Muhammedün Resûllüllâh'ı" zikrederek, Hazreti Resûl'ün mübarek, temiz ve nezih kudsî ruhundan istimdat eder ki fenâfî'r Resûl olsun. Şeyhe ve Hazreti Resûl'e olan bu fenâ, fenây-ı mecazî olup henüz istiğrakın başlangıcıdır. Mecazî fenâda, manevi ruh ile zikir edilir. Târikat istilâhâtında buna TIFL-I MEÂNÎ denir. Eğer Tıfl-ı meânî olmamışsa, lisân-ı hâl ile zikir etmeli. Lisân-ı hâl de odur ki; herşeyin Allahu Teâlâ'yı zikir ettiğini bilerek, âlem-i mânâda bu zikirleri duyduğunu ve gördüğünü hisseder.

Ruhun zikri ise bunların hepsinden üstün ve efdâldir. İleride beyân edileceği gibi bu, en üstün zikirdir. Sâlikin bu zikri ile, az bir istiğrak hâsıl olur. Bundan sonra sâlike murakabe caizdir. Murâkabeden sonra da sâlik, kudsî ruhlardan zikir çeşitlerini almaya kabiliyetli ise, o mukaddes ruhlardan sayısız, çok zikir çeşitlerini alır.

Murâkabeye ulaşan mürîd, hâlinin daha iptidasındadır. Onun için kemâli buluncaya kadar zikir ve murakabeye usanmadan devam etmelidir. Nefsinin bağlarından da tam kurtulunca kendisine irşâd için izin verilir. Sâlik ve mürîdleriyle sohbeti caizdir.

Bazen sâlik makamlara düşerek bu yüksek makamların onun olduğunu zanneder. Eğer zikir ve murakabeden tembellik ederse kalbine gaflet ve zulmet düşerek geriler. Onun için zikir ve murakabeye devamını Bekâbillah ve sahva (uyanıklığa) erişinceye kadar bırakmayacaktır. Bekâbillâh ve tam uyanıklığa erişince artık geri dönemez, belki gittikçe yükselecektir.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Târikatte **Nûrânî Zulmet** diye bir makam vardır. Sâlik bu nurânî zulmet makâmını geçmeyinceye kadar bekâ ve uyanıklık hâsıl olmaz. Mürîdin (kendi kendine) nefsiyle bu makamı geçmesi mümkün değildir. İllâ kâmil mürşidin kâmil nazarıyla bu makam geçilir. Bu makam da simsiyah bir nurdur. Sâlikin ruhunu, melekût ve şuhûda yükselmekten alıkoyar. Bu makam, sâlikin ruhuna dağlar kadar ağırdır. Sanki sâlik gökten yere düşmüş gibidir.

FASIL 11

MURÂKABE HAKKINDA

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Tasavvuf ehlinin istilâhında "murâkabe" demek; sâlik, mürşîd vasıtasıyla Allah'0'a teveccüh ederek ihsân ve lütuf denizinden feyz talebiyle sanki Allah huzurunda, Allah'a yönelmesidir (Geçmişte anlatılan ihsan hadis-i şerîfnde; sanki Allah'ı görürcesine gibi).

1- MAİYYET (BERABERLİK) MURÂKABESİ:

Sâlik her vaktinde ve her an Allahu Teâlâ'nın (CC) zâtı ile beraber mevcûd olduğunu düşünür. Ancak bu beraberlik bir hulûl yani geçme, suyun ağaçta mevcûd oluşu veya iki kişinin beraberliği gibi düşüncede olmayacaktır. Çünkü Alahu Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri böyle düşünölmekten münezzehtir.

Sâlikin Allahu Teâlâ'nın huzuru ile en büyük gaye olan ünsiyeti kesbetmesi için. Allahu Teâlâ'nın azamet ve celâdetine layık, sıfatlarına uygun bir maiyyeti düşünür.

Bu murakabede özel bir zikir vardır. Bu zikir evvelâ kalb ile yapılır. Sonra ruha intikal eder. "ALLAHU MAANÂ" (Allah bizimledir) Bu murakabe ve zikir ile sâlike mükemmel bir ünsiyet ve beraberlik hâsıl olur. Sanki Allahu Teâlâ dâima ona merhamet ve şefkatle nazar etmektedir, bu makâmda açık tecelliler, büyük ve acâyib istiğraklar, garip ve halîm nurlar vardır ki. kalb bunlarla tamamen doyar. Bu tecelliyât ve istiğrakta sâlik, Allahu Teâlâ'nın maiyyetinden (Yukarıdaki anlatılan şekilde yakınlığından) başka bir şey görmez. Öyle ki sâlik, nefsi ve zâtıyla Hak Teâlâ'nın zâtına lâayık şekilde bildiği maiyyetinin, yemekte, içmekte, uyumakta, uyanıklıkta ve bütün hallerinde kendisinden hiç ayrılmadığını müşahade ve idrâk eder.

2- EHADİYET ("TEK" LİK) MURAKABESİ:

Bu murâkabe sâlik, kalbinde ve nefsinde Allahu Teâlâ'yı zâtında ve sıfatlarında ve yarattıklarında "EHAD" tek, bir olarak düşünecektir. Yaradılışın hepsi de ona muhtaçtır. "VE HUVALLÂHU EHAD"

Kalbi ile zikir ederek Allah'ın zâtı ve sıfatlarında, yarattıklarında birliğini düşünür.

Bunda Allahu Teâlâ'nın ferdiyet ve ehadiyetini ihbâr eden büyük tecelliler vardır. Bu murakabe ve zikir ile sâlike, melekûte, ğayb ve şuhûd alemlerine büyük bir yükseliş (urûc) husûle gelir. Sâlike, Allah'ın (CC) ehadiyetinde iz'ân, kemâl ve yakınlık hâsıl olur.

3- VÂHİDİYET ("BİR" LİK) MURAKABESİ:

Zât, sıfat ve yarattıklarında bir olan Allahu Teâlâ'nın hiç bir veziri, müşîri ve yardımcısı olmadığını, zâlimlerin dediklerinden (iftiralarından) münezzehtir olarak düşünen sâlik, kalbinde "VEHUVALLÂHU VÂHİDUN" zikrini yapar. Bu mânâ ve zikir ile sâlike urûc hasıl olur. Huzur ve şuhûda erer ki, Allah'ın birliğini keyfiyetsiz bir huzurla müşahade eder. Bu

makamda Allahu Teâlâ'nın azamet ve vahdâniyetini ihbar eden tecelliyât vardır. Büyük nurlar hâsıl olur. Sâlik, nefsin bütün kötü sıfatlarından ve düşüncelerinden geçerek büyük makâma erer, huzur hâsıl olur. Allahu Teâlâ (CC) ona, vâhidîyet sıfatıyla tecellî eder Allahu Teâlâ'nın zât ve sıfatlarında vâhid olduğu konusunda sâlike yakın ve iz'ân husule gelir.

4- AKREBIYET (YAKINLIK) MURAKABESİ:

Sâlik, Alahu Teâlâ'yı, şah damarlarından, nefsinden ruhundan, vücûdundan ve her organından daha yakın düşünecektir. "VEHUVALLÂHU AKRABU İLEYNA" (Allah bize daha yakındır) Sâlik kalbinde ve ruhunda bu zikri yapar. Ve o mânâyı düşünerek manevi yakınlık ve huzur hasıl olur. Hayret, dehşet, baht, hâlislik makamına urûc eder. Gördüğü herşeyden Allahu Teâlâ'yı kendine daha yakın görür. Bu makâmda çok büyük nurlar ve tecelliyât sâlikin ruhunu, kalbini ve cesedini kaplar, beşeriyetin bütün çirkin ahlâkından geçer. Bütün organlarıyla Allah'a yakınlık duyar. Hatta Allah ile görür, işitir, yer, içer, hareket eder.

Hız. Resûl'ün kudsi hadis-i şerifinde: "Kulum bana o kadar yakınlaşır ki onun işiten kulağı, gören gözü, söyleyen dili, tutan eli olurum" buyurulmaktadır. Bu, tarikatte sâlikin nihayet makâmıdır, illâ bu yakınlıkta da himmet ve kendisine göre az yahut çok oluşu vardır. Bazı yakîn ehli kalbleriyle, uzuvlarıyla, ve ilhâmlarıyla göz açıp kapanması kadar (yâni bir saniye kadar) da Allah'tan gafil olmazlar. Bazıları ilhâmlarıyla, keşifleriyle isabete ererler. Sâlike bu makâmda kemâl-i ubudiyet husûle gelir. Bu makâmda seyr Allah ile olur. Gayri ile değildir. En üstün vasıf ile vasıflanır. Allah'ın şuhûduna keyfiyetsiz düşer. Tehayyür ve hayrette kalır. Kendisini de görmez, nereye dönerse keyfiyetsiz şuhûdu görür. Nereye dönerse Allahu Teâlâ Sübhânehu ona tecellî eder. Rabbânî bir ilham ile (gizli, ses ve harf olmayan) Allahu Teâlâ ile münâcaat eder. Bu makâmda sâlik'in ilhamı doğru ve dürüsttür. Hakiki "İhsan Makamı" budur. (Geçmişte bahsedilen)

Bu makâma eren şeyhin nefesi, mürîdi Allah'a ulaştırmaya kafidir. Feyzi, hasta göğüslere şifadır. Sohbeti, din ve tarikat için mürîde kâfidir. Kullara irşadı haktır. Nasihati, âlemin kalbinde tesirlidir. Manevî nazarı ile kalbten şeytânı ve nefsin bütün düşüncelerini götürür. Manevî bereketi doğu ve batıya şamildir. Kalbi, Allah'ın korkusu, manevî ma'rifet nuru ile doludur. Kalbi hak ile, sözü halk ile olur. Onu sevmek murada ermektir. Hoşlanmamak ta helaktır. Düşmanlığı hüsrana düşmenin delilidir. (18)

Alti Letaifin Renklerinin Açıklanması:

<u>Kalb latifesi</u>	Sarı
<u>Ruh latifesi</u>	Siyah
<u>Hafî latifesi</u>	Akik kırmızısı
<u>Ahfâ latifesi</u>	Çok beyaz
<u>Sır latifesi</u>	Yeşil
<u>Nefsi natikanın nuru</u>	Bunların birleşimidir.

Bunlar da sâlikin isti'datına, kuvvetine ve basiretine göre görünür. Yani çeşitleri ve renkleri basiretinin isti'datına göre dir.

(18) Bu makâmda olan zâtın özellikleri hakkında Seyyid Muhammed Kadrî Hz.nln bazı sohbetlerinde açıklamaları:

1- "Üç fenâdan sonra bekâyaya eren şeyhin, artık vücudunun dahi her zerresi nur (olmuştur) kaplanmıştır. Bütün hareket ve sükûnetinde, uyurken dahi bir saniye Allahu Teâlâ'nın huzurundan gafil olmaz. Bütün beşeri hallerinde hatta tuvalette olsa dahi, ruhu alemde tasarruf eder. Onlar için tam muhafaza ve emniyet hasıl olmuştur. Gaflete düşmek yahut derece tenziline uğramak yoktur." Hz. Şeyh buyurdu M. "Ben ne kadar istesem dahi ve bütün imkânlarımı da kullansam yine bir zerre masivâyı bir saniye daha kalbimden geçiremem."

2- "Bu ulvî zât o kadar fena fillâh olmuştur ki, çok kere kul olduğunu unuttur."

3- "Hakiki kul olmuş bu zâtın namazı ruhen tam Mirâc'tır. 2 rek'ât sünnetine Allahu Teâlâ'nın ona vereceği, bütün mahsûblarına mûrîdanına, sevdiklerine, istediğine kâfidir."

4- "Bu zâtın dünyanın değişmesi yani (maddi ölümü) arzusu alınmadan olmaz. Hele beşeriyete dönmeden bu büyük tecellide iken ruhunu hiç kimse alamaz." Başka bir sohbetlerinde: "Hz. Şâh-ı Nakşibend Muhammed Bahâüddin (Kds) son deminde Hz. Azrâil güzel bir surette sağ taraf ve baş ucundan geldiğinde, Hz. Şâh kalbindeki nur ile o büyük meleşte teveccüh edince, Hz. Azrâil yavaşladı ve nurunun şiddetinden uzaklaştı. Sol taraftan, ayak tarafından, yukarıdan hülâsa hangi cihetten geldiyse Hz. Şâh'a yavaşladı. Allahu Teâlâ'ya müracaat ederek "Ya Rabbi! Bu kulunu ne kadar sevmiş ve ne kadar kudsî nur ile ikram etmişsin. Vazifeyi yapmaktan âciz kaldım."

Hz. Azrâil'e bildirildi ki:

"O benim çok aşkımdır. Cennete var. Bir gül al. O gülün üzerine ismimi (Allah) diye yaz ve arş'ı âlâdan ona karşı tut." Hz. Azrâil böyle yapınca, Hz. Şâh'in kudsî ruhu cennet gülünün üzerine yazılmış (Allah) ismine uçtu. Onun için Hatme-i Şerifteki bir ismi de Aşık-ı Nâm-ı Hüda) diye zikredilmektedir."

5- Yine buyurdular ki: "Bu ulvî zâtın nazarı her hastalığa şifadır. İster kendi bedeninde, ister başka insandaki herhangi en ağır bir hastalığı nazarı ile yok edebileceği gibi, bu hastalığı vücudun bir noktasında zararsız bir 'ben' halinde toplayarak sahibini o dertten kurtarır."

FASIL 12

HÂCE ABDULHÂLIK GUCDEVÂNÎ'NİN TARİKAT HAKKINDAKİ SÖZLERİ

Hâce-i Hâcegân, Câmii Kemâlât-ı İnsân, Kutbu'r-Rabbânî. Gavsü's-Samedânî, Eşşeyh Abdulhâlik Gucevânî Hazretlerinin tarikate ait söylediği bazı kelimelerin açıklanması:

1- HÛŞ-DERDEM:

Hûş-Akıl. Der-İçinde, Dem-Nefes, demektir.

Yânî, sâlikin nefeslerini Allah'ın zikrinde muhafaza etmek ve Allah'tan gafil olmamak için her nefesinde Allah'ı zikretmesidir. Nefsini Allah'ın zikrine hapseden, dünya ve âhirette en hayırlı iş olduğunu yakinen bilir. Sâlik, kalben yahut ruhen Allah'ı zikir eder. Kalp zikri ile düşünceler def edilir. Ma'nen de zikre teveccüh ederek ve lisânen zikrini açıklamayarak gelen varidatı da muhafaza eder. Fazla varidata tahammül edemeyeceği takdirde lisânen de zikir etmesinde mahzur yoktur. Cezbesinin şiddetinden "Allah, Allah" diyebilir.

2- NAZAR BER KADEM:

Bakış ayak önüne demektir. Sağa, sola, öne bakmadan daima bakışı önünde olacaktır ki, zikri kalbinde muhafaza edebilsin. Böylelikle Allah zikrini daima hatta helada bile gafil olmadan yapar. Sebeb ve hikmeti ise, yeni sâlikin kalbi Allah'ın zikrinde tesir bularak irâdesi dışında dahi zikre devam edebilsin. Gözünün sağa sola kayması, kalbine aksedecek ihsaslarla fikrini ve zikrini dağıtacağından nazarının önünde olması lâzımdır. Çünkü gözden kalbe bağlar vardır. Maşukuna bakan âşıkın kalbine sevgi dolduğu gibi.

3- SEFER DER VATAN:

Vatanda sefer etmek demektir. Hakiki manâsı: kavmin istilâhâtında, maneviyâta sâlikin gayb, murakabe ve keşifte kalben yahut ruhen seyretmesidir. Sâlik, bu seyrinde hatta Arş'ın tabakalarında bile urûc eder. Sonra Enbiyâ, Evliya, Şehitler ve Sâlihlerin mukaddes ruhlariyle seyrederek. Sonra Allah'ın şuhûdu ile seyrederek. Sâlik kalbinin basireti, yahut ruhu ile sefer eder ki zaten vatandan maksat da kalptir. Günahlardan temizlenmiş, zulmet perdesi kalkmış, çok zikir ve mürşidin rabitası ile ilâhî varidat ve keşfe sahip olmuştur. Kalpte bir parça et vardır ki, o. hudutsuz - sâhilsiz bir bahr-i ummandır. Herşeyden büyük olan bu kalbe, dünya ve her yedi kat semâ atılsa, sanki koca bir çöle bir halka atılmış gibidir.

Mürîd ruhu ile nereye isterse gider. Belki bir adımda yedi kat semâyı geçer. Buna "ma'nevî tay" denir. Bu, Nakşibendî haslarına ve kâmil evliyaya mahsustur. Hatta bazı evliya zahir ve bâtında da tay ederler. Doğu ve batıyı bir adımda geçebilirler.

Allahu Teâlâ bize Hüsn-i Hitâm nasîp etsin, Seyyidü'l -Mürselîn hatırıma.

4- HALVET DER ENCÜMEN :

Manası, insan topluluğu içinde yalnız olmak. Hakiki manâsı: sâlik halk meclisinde, sohbetinde olmakla aynı zamanda Allah'ın zikrinde ve beraberinde olacaktır. Çarşı ve pazarlarda bile halk ile konuşma ve oturmasında, kalbi HAK ile olacaktır.

Bundan şu manâ da çıkar ki: Yâni Allahu Teâlâ'nın yahut şeyhinin nisbetinden gayri her nisbetten arî (boş) olacaktır. Ve onun şeyhinin terbiyesiyle onlardan başka kalb, kimsenin nisbetine tevessül etmeyecektir. Çünkü kalbte başka nisbet olursa usûl hâsıl olmaz. Bunun içindir ki, zamanımızda kâmiller ve vâsıllar azdır.

Hız. Şah-ı Nakşibend'e: "Tarikatınızın temeli ne üzerine kurulmuştur" diye sorulduğunda, "Halvet Der Encümen üzere, yâni zahirde halk ile bâtında Hak (Süphânehû ve Teâlâ) ile" buyurmuştur.

ŞİİR:

Bi kalbike sâhipnâ ve cânib bi zahiri
Ve zesseyri Fiddünyâ kalîlün nazâiri
(Kalbinle bizimle sohbet et. Zahire de kendini uzak tut. Dünya seyrü sülûkünde benzerin olmayacaktır.)

Kur'ân-ı Kerîm'de Allahu Teâlâ (CC) buna işaretle: "Ricâlün La Tülhînim Ticâretün Velâ Bey'un Anzîkrillâh" (Onlar öyle erkeklerdir ki ne ticâret, ne alışveriş onları Allah'ın zikrinden alıkoyamaz.) (1)

(1) Nur: 37

Yine Hız. Şah-ı Nakşibend buyurdu:

"Tarikatımızda, muhtelif kimselerin topluluğu içinde (cemiyette) muayyen usûl ve kalb cemiyeti ile kazanılan bâtînî nisbet, halvette kazanılandan daha fazladır."

"Tarikatımız sohbet üzerine kurulmuştur. Sohbet (cemiyette) toplulukta olur. Bütün hayır cemiyettedir. O, şartla ki, cemiyetteki sohbet neticesi "fenâ-i kül" hâsıl olmalıdır. Halvette ise şöhrat, şöhratte de âfet vardır."

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Hız. Şâh'ın bu sözü çok derin ve manâlıdır. Yani sohbetteki fenası o suretle olacak ki kalbi Allah ile olduğu halde, hiç kimse Allah ile bu cemiyetini bilmeyecektir.

Cemiyette iken sohbette fena olmasının mânâsı: Sâlik her ne kadar cemiyetle arkadaş olsa dahi, kalbi tamamen Allah ile olacaktır.

Hız. Abdülhâlik Guçdevânî Halifesi Hâce Evliyây-ı Kebîr buyurdu ki:

"Zâhirden Hilvette olmak şu demektir ki:

Çarşıdan, pazardan geçtiği halde zikir, sâlikin kalbini o kadar kaplamış ve zikir o kadar istiğraktır ki, hiç bir ses işitmeyecektir."

5- YÂD-KERD:

Kalbte "Lâ ilâhe illâllah. Muhammedün Rasûlülâh" kelime-i tayyibesini tekrarlayarak zikretmektir.

(Geçmişte izah edildiği gibi)

6- BÂZİ-GEŞT:

Tekrar dönmek mânâsına gelen bu kelimenin tasavvuftaki mânâsı: Defalarca yapılan, "Allah" yahut "Lâ ilâhe illâllah" zikrinden sonra "ilâhî ente maksûdî ve ridâke matlûbî" kalben söyleyerek, zikre tekrar devam etmektir, bunda sâlik, Allah için yapılmayan her işin boş olduğunu, yegâne maksadının Allah, ve isteğinin de rızâsı olduğunu hatırlamak ve söylemekle sülûkun gayesinden ayrılmamış, hâvâtırını def ederek aşk ve şevkle zikre yeniden canla başla başlayarak devamını temin etmiş olur.

REŞAHÂT sahibi der ki:

"Bazı büyükler dediler ki: Şeyhimiz evvelâ bize (ilâhî ente maksûdî ve ridâke matlûbî) zikrini verdi. Biz bu zikri yaparken Allah ile sadâkatimiz tam olmadığından kendimizi yalancı adderek utanma hissine kapıldık,".

Mevlânâ Sadettin Kaşgârî eshâbından Şeyh Alâüddin der ki: "Bir gün bu düşüncede kaldım. Sabahleyin Şeyhimi ziyaret ettiğimde, "Gel Şeyh Bahâüddin Ömer'e gidelim" dedi. Beraber gidip meclisinde oturunca Şeyh Bahâüddin Ömer dedi ki: "Şeyh Rûkneddin Alâüddevle buyurdu ki: Sâlik her ne kadar bidayette Allah ile sadâkatini tam göre-mezse de yine "ilâhî ente maksûdî ve ridâke matlûbî" zikrini yapacak ve hakiki sadâkat tamamlanıncaya kadar devam edecektir."

Biz meclisten çıkınca şeyhim dedi ki: "Şeyh Bahâüddin Ömer cezbe ehlidir. Kavmin istilâhını bilmez. "Ben bu sözün mânâsını uzun zaman anlamadım. Sonra bana açıklandı ki Şeyh Ömer, Sülûk yolu ile değil. Cezbe yolu ile terbiye görmüştür, irşâd yolunu bilmez."

Diğer bir mânâsı da: Sâlikin gevşekliğe düşmemesi için zikrin tekrarına sebep olur.

7- NİGÂH-DAŞT:

Nigâh-zihin ile düşünüş, Daşt-Alma. Yâni Sâlik "Lâ ilâhe illâllah" zikrini yaparken, kendisine mânâsında, meleke oluncaya kadar düşünecektir, bu mânâda meleke ve kuvvet hâsıl olunca artık her ne his ederse onu yok ve fânî ve ancak Allah için beka görür. O zaman Sâlike Allah'tan başka bütün nisbetler fena (yok) olur. Zât-ı ahadiyetin huzur ve şuhûdu makamı tahakkuk eder.

Başka bir mânâsı da: Kalbini zikirde bütün ağyar ve mâsivâdan muhafaza ederek, Allah'ın zikrini ahzetmesidir.

8-YÂDİ DÂŞT:

Yâd-Anma (hatır), Dâşt-Alma

Yâni dâima Allah ile huzur manasınadır. Yâdi dâşt, sâlikin son makamıdır. Ekseriyet yahut dâim Allah ile huzurdur. Cibril, Hz. Resûl'e: "İhsan nedir?" diye sorunca; Sallalâhu Aleyhi ve sellem buyurdu ki: "Allah'ı görürcesine ibâdet edeceksin. Sen onu görmüyorsan da. o seni görüyor." Lâkin makâm-ı yâdidâştta da her ricalin kendisine göre değişikliği vardır.

Nakşî tarikatının esâsını teşkil eden bu sekiz maddeyi Hz. Abdülhâlik Gucdevânî söylemiştir. Sonra yine bu kavmin istihâhâtına 3 madde daha (başlangıcına) ilâve etmişlerdir. Bunları da açıklayacağız. Bunlardan başka ilâve, zan ve vehimdir.

1- VUKÛF-İ ADEDÎ:

Zâkirin binlerce zikirde kaç tane yaptığını bilmesidir. Allah'ın zikrini noksan yaptığında üzülecek, zikirsiz geçen vaktinden pişman olacaktır. O zaman gece gündüz zikir yapma arzusuna sahip olarak zikre devam edecektir. Bu vükûf-i adedî, bizim Osmânî meşrebimizde yoktur. O kazanç evinde esasen teşbih yok ki adedi de belirsin. Bu, teşbihin şart olduğu tariklere mahsustur. Hz. Mevlânâ Hâlid el-Bağdâdi bazı halifelerine bunu söylemiştir.

2-VUKÛF-I ZAMÂNÎ:

Sâlikin ne kadar zikrullah, zikirde hapsinefes (nefesi hapsettiğini) yaptığını, huzurunu, iştiğâlini ve taatini bilmesidir. Neticesinde hayır ve şerle geçen zamanları meydana çıkar. Bunun üzerine durup düşünür. Cenâb-ı Hakk'a kusurlu olduğunu, tembellik ve zikirsiz olarak geçen zamanlarındaki ziyanlarını anlar. Nedamet ve teessüf duyarak tekrar zikrullah ve murakabeye hızla girişir.

3- VUKÛF-İ KALBÎ:

Sâlikin zikri sebebiyle zikri müteakip husul bulan fenâyı kalb ve gaybet neticesi gelen vârid-i Rabbânî üzerinde durmasıdır. O zaman zikir yapılmayacak, varidata teveccüh ve intizâr edilecektir. Bu, zikirde hayırlıdır. Zikrin çokluğundan maksat da fenâ, gayp ve huzurda husule gelecek vârid-i ilâhîdir. Vârid-i ilâhî, vuslata götürecektir. Vârid-i ilâhî, vuslata götürecektir. Zikre devam ederse vuslat ve maksûtan kesilir, daha güzel meyve almak için, ağaçların fazla dallarını kesmek suretiyle terbiye edildiği gibi.

Ey sâlik! Zikir ve râbîta sebebiyle vârid-i Rabbânî ne vakit gelirse, en büyük maksada ermen için vâsîta olan bu varidat üzerinde durman lâzımdır. Vârid-i ilâhî, evrâddan hayırlı ve daha iyidir.

FASIL 13

HÂVÂTIR VE GAFLETİN SEBEPLERİ

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Hâvâtır: (Düşünceler) ve gafletin de sebepleri vardır. Mürîdi bunlara düşer eden bazı sebepleri yazalım:

1- Haram ve şüpheli yemek: Zakirin münevver kalbi, zıddı ile bağdaşamaz. Haram ve şüphe, nurun zıddı olan zulmettir. Bunları yiyen mürîdin kalbinde zulmet husule gelir. Zulmet ise hâvâtır ve gaflet hâsıl eder.

2- Kalb, münkirlerin (inkarcıların) sohbetinden de akis alarak gaflet ve hâvâtıra düşer. Onun için tarikatı yahut şeyhini inkâr edenlerle mürîd asla sohbet yapmayacaktır.

3- Mürîd ağyar ile de çok konuşsa kalbe hâvâtır ve gaflet gelir. Onun için az konuşmalıdır.

Hadis-i Şerifte de:

"Mâlâya'nîyi (Dün ve dünyaya faydası olmayan maksada aykırı şeyleri) terk etmek insanın islâmlığının güzelliğindedir"

buyurulmuştur.

4- Etrafa ve eşyaya çok bakarsa, yine kalbe tesir ederek gaflet ve hâvâtır husule gelir.

5- Mürîd Allah'ın zikrinden gafil, çok düşünceli insanlar ile de arkadaşlık yaparsa, bundan gelen akisler ile de kalbte hâvâtır husule gelir. Çünkü münevver kalb, gafil, hâvâtırlı kalbe tahammül etmez. Zâkir kalb, temizlikte ve güzellikte billur kristal gibidir. Hâvâtırlı kalb ise siyah demir gibi kasvetli ve karanlıktır. Onun için bu kalb sahipleriyle fazla sohbet ve arkadaşlık eden mürîdin kalbine bu siyahlık ve hâvâtır akis eder. Sanki karanlığa karşı tutulmuş kristalin şeffâfiyeti kalmayıp karanlıkla dolduğu gibi.

FASIL 14

İLHÂM HAKKINDA

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

İlhâm, kalbe gelen şeydir, bu da Rabbânî veya şeytanî olmak üzere iki çeşittir.

İLHAM-İ RABBÂNÎ: Bu da dört çeşittir.

1- Makâm-ı Yâdidâştta olan kâmil mürşîdden gelen ilhâmdır. Huzur ve ruhâniyetinden istifâde etmek üzere mürîd kalbini yâdidâşt şeyhin kalbine bağlayınca aralarında manevî münâcaat hasıl olur. Sessiz ve harfsiz ilhâm mürîdin kalbine gelir. Doğu ve batı kadar uzakta olsalar bile mürşîdin işaretini alır. Bu ilhâm şeriata uygun ise, mürîdin onunla işlem yapması lâzımdır. Çünkü bundan evvel de söylediğimiz gibi, hakiki kâmil mürşîdin işareti ALLAH'ın tasarrufu iledir.

Eğer bu ilhâm şeriata uymuyorsa, mürîdin bundan bir şey anlamadığını kabullenerek, saklaması ve işlem yapmaması lâzımdır. Bu ilhâmı da asla şeytân'dan zannetmesin. Çünkü şeytân'ın mürşîd-i kâmil suretine giremeyeceği ittifâken sabittir. Sonra olay bu ilhama uyarıya, buna da sahih keşif denir. Bu da, iki sevâb kazanan içtihadı doğru müçtehid gibidir. Buna da yanlış keşif denir.

2- Resûllerden gelen ilhâmdır. Bunun hükmü de kâmil mürşîdden gelen ilhâm gibidir.

3- Âlem-i Melekûtta melâike tarafından gelen ilhâmdır. Bu her iki ilhâm da yukarıda bahsettiğimiz gibidir. Resûller, enbiyâ ve melâike işareti diye anılan HAK ilhâmlarıdır.

4- ALLAHU TEÂLÂ tarafından gelen ilhâmdır. Bu ilhâmın husûlü için ALLAH'ın huzur ve şuhûd bahrinde istiğrak husûlündeki ilhâmdır. Buna ilhâm-i Rebbânî denir. Bilinmesi de: Mürîdin kalbinde huzur, şuhûd ve makâm-ı ihсанın oluşu, her taraftan, fakat nereden geldiği bilinmeyen, harf ve sestem teşekkül etmemiş, ancak şuûr, evvelce anlatıldığı gibidir. Akıl ve irâdenin alamayacağı çok büyük makâmdır. Ancak Mukarrebûn (Allaha çok yakın olanların) makâmıdır. "Zâlike Fadlullâhi Yu'tîhi Menyeşâ". (Allah istediğine bu fadlı verir.)

Yine Allahu Teâlâ buyurdu:

"İnne Rahmetallahi Karîbün Minel Muhsinîn."

(Şüphesiz Allah'ın rahmeti muhsinlere daha yakındır.) (1)

(1) A'raf: 56

ŞEYTANÎ İLHAMLAR

Allah bizleri, anne ve babamızı ve bütün mü'minleri bundan muhafazasına alsın.

Menşei: Kalbin ortasından, yâhut dibinden peydâ olur. Umûmiyetle bâtıla dâvet ve günaha meyleder. Bâtil yola ilhâmı; Bir kulağa seslendiği gibi istikâmeti belli olup, işitilen ses gibidir. Belirtisi de: insan şiddetli bir kasvete düşer. Şeytanî ilhâma tutulmuş birini büyükler gördüklerinde sanki ciltleri kabarcak gibi nefret duyarlar. Bunu herkes anlayamaz. Ancak

Hak ile bâtilı tefrik edebilecek basîretli Allah velilerine ma'lûm olur. Buna şeytanî ilhâm denir ve buna tutulana da "medhûlûş şeytân" (Şeytanın dahil olduğu) denir.

Mürîde bu şeytanî ilham gelmesinin sebebi ve hikmeti: Mürîd, Yâdidâşt şeyhin râbitasını yapmazsa, yahut râbitasını yaptığı şeyh bu makâmda olmazsa şeytân ona yaklaşır, gayr-i kâmil şeyhi suretinde görünür. Kendi ilhâmını atar ve kalbine girer. Mürîd bu ilhâmı mürşîdinin ruhâniyetinden zannederek ona tâbi olur. Şeytan mürîdin kalbinde istediği tasarrufu yaparak mürîdi HAK yoldan çıkartır, aklını başından alır. Bu şeytân ilhâmıdır. Onun için makâm-ı Yâdidâştta olmayan şeyh, mürîde râbitasını verirse haramdır. Hatta şeytân, kâmil olmayan şeyhin râbitasıyla kalbe dâhil olunca ilhâmlarını RABBÂNÎ ilhâma benzetir. Mürîd de ilâhi ilhâm zannederek sapıtır.

Sorulsa ki: Kalbte, ilhâmını, Rabbânî ilhâma benzetmekte şeytânın böyle bir kuvveti var mıdır? "Evet" deriz. Hadis-i şerîfte Efendimiz (AS); mecralarda (kan damarlarında) şeytânın gezip dolaştığını haber veriyor. Tâ ki suret, temsil ve emsalden münezzehe olan Allahu Teâlâ'yı mürîdin bilip bu halden sakınması gerekir. Laîn, münafık şeytân suret üzere olmadan bağırır. Belki bu bağırmasında da hak ile bâtilı ayıramayacak bir şekil iledir, işte o zaman mürîd sapıtır. Yine ancak o zaman mürîdi, yâdidâşt şeyhin nazarı kurtarabilir. Yahut Allahu Teâlâ fadlından şeytânı def eder. Yahut sâlik şeriat ilminde deniz gibi olup âyeti kerimelerin allâmesi ise kuvvetli ince bir idrâkle bunu ayırabilir. Nitekim: Gavsu's-Samedânî, vel-Kutbu'r-Rabbânî; Sâhibu Sırrı'l-Meânî, Şeyhü'l cinni vel-ins, Ebû Muhammed Esşeyh Abdulkâdir Geylânî (Kds) bazı envalinden söyledi ki:

"Küçük odamda zikir ile meşgul iken, basîretimde keşif hâsıl oldu. Gökler yarıldı. Siyah bir nur gördüm. Gizliden bana seslendi: "BEN RABBİNİM. Sana her haramı helâl kıldım." Ben buna hayret ettim. Çünkü Allahu Teâlâ böyle söylemez diye... Gizli sesler arka arkaya gelmeye başladı. Ben Kur'ân-ı Azîm'in âyetlerini düşünmeye başladım. ...Kalbime şu ayet vâki odu. "İNNALLAHE YE'MURU BİL ADLİ VEL İHSANİ VE İTÂİZİL KURBÂ VE YENHÂ ANİL FAHŞAİ VEL MÜNKER. (...Allahu Teâlâ sizi fahşâ ve munkerden nehyeder). "Defol yâ mel'ûn!" dedim. Sonra o siyahlık beyaz nur oldu. Lâ'netlik : "Sen ilminle benden kurtuldun. Bu makâmda ben çok sâlikleri saptırdım" dedi.

Allahu Teâlâ Hz. Gavs'ın bereketini, envârını ve iyiliğini üzerimize indirsin, âmîn.

Şeytanî ilhamın sebeplerinden biri de, mürîdin mürşîdini dinlemeyerek, itaatsizliğinden ALLAH'ın gazabına uğramasıdır. Allahu Teâlâ o mürîdin üzerine şeytânları gazâben gönderir. Onun için mürîdin her halinde mürşîdinin emrine tâbi olması lâzımdır. Bilhassa mürşîd-i kâmilin emrine tâbi olan mürîde ne mutlu?

Bazen de mürîd şüphe ve haramlara dalmıştır. Allahu Teâlâ da büyük belâ olan şeytanî ilhamı verir.

Allahu Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri bizi sâdâtların emrine tâbi kılarak, şeytânın şerrinden, şüpheli ve haramlardan muhafaza etsin. Amîn.

Yahut mürîd ahvaliyle ve emmâre nefsinin hileleriyle sapıtır. Şeytân da ona girmede zafer bulur. Nefsin şerrinden Allah'a sığınırız.

Mürîd hallere ve cezbelere duçar olur. Bu halde mürîdin aklı varidat sebebiyle zail olabilir. Şeytan fırsat bularak onun kalbine girebilir ve saptırabilir. Lâkin bu son şeklin ıslâhı hafif ve

kolaydır. Mürîd şeyhe yakınlığını arttırırsa, şeyh mürîdin kalbine olan teveccühünü keserek varidatlarını da kesmiş olur. Varidatlar kesilince mürîdin akli başına gelir ve hâl de geçer. Bunlardan ayrı bir şey daha vardır ki, o da NEFSİN İLHÂMI dır. Buna nefsin hevacisi ve hatıratı denir. Nefs-i natıka nur ile keşif olunca ondan kalbe ilhâmlar gelir. Mürîd bunun nefsin ilhâmları olduğunu idrâk edemez. Hevacisinden mağrûr olur. Sülûke kabiliyetli olmayanlar, kuvvetli mürşîdi olmayan çok sâlikler buna duçar olurlar.

FASIL 15

RÜYADA HAZRETİ FAHR-İ KÂİNÂT EFENDİMİZİN SURETİNE ŞEYTANIN GİRMESİ MÜMKÜN MÜDÜR?

Hayır, mümkün değildir. Sahih hadis-şerîfte: "Rüyada beni gören, beni görmüş gibidir. Çünkü şeytân temsilen suretime giremez" buyurulmuştur.

Kutbu'r Rabbânî Şeyh Abdulvehhâb Şa'rânî, el-Yevakıt ve'l Cevâhir adlı kitabında şeytânın, Hz. Resûl suretine giremeyeceğinin sebebini şöyle izah etmiştir.

Yukarıdaki hadis-i şerîfi te'yid etmekle beraber, rivayete göre, Hz. Resûl'ün doğuşunda şeytân ve askerleri MEKKE'ye girdiler. Mekke'de semâya yükselmiş bir nur gördüler. O nura yaklaşan bütün şeytânlar yandı. O günden beri bütün şeytânlar Hz. Resûl'ün suretinden korkarlar. Hatta, "Benim şeytânım müslüman oldu" hadis-i şerîfi bundan gelmektedir.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Sorulsa ki: Sâlikin murakabesinde şeytân. Hz. Resûl'ün suretinde görülebilir mi? **Hayır**. Çünkü rüyada olmayan bu keyfiyet murakabede de hiç mümkün değildir. Şeytân bundan men edilmiştir.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Dâim huzurda olan şeyh-i Kâmil (Şeyh-i Yâdidâşt) suretinde şeytân sâlike kendisini gösterebilir mi? Cevap: Kat'iyyen olamaz. Abdulvehhâb Şa'rânî'nin el-Yevakıt ve'l Cevahir adlı kitabından: "Çok âlimler ittifâk ettiler ki: Nebiler için mucize olan veliler için de keramet olması caizdir. (İlla Kur'ân-ı Kerîm mucizesi velîlere verilmemiştir.)

Şeyh Ebû İshâk Esferânî ile mu'tezile buna muhâfelet etmişlerdir. Onlara göre nebiler için husule gelen mu'cizeler gibi, velîlere kerametın izhâr olması, her şeyde değildir. Kerametın mevcudiyeti; duaların kabul olması, çölde susuz kalmış birisine su verilmesi gibi harikulâde şeylerdedir.

Şeyh Muhyiddin A'râbî Futûhâti Mekkiye'nin 187. babında: "Ebû İshâk'ın dediği bizce doğrudur. Ancak üstâd bir şart söylememiştir. O şartı da biz söyleyelim: Nebilerdeki mucizeler gibi velilerde kerametın olabilmesi için, velî bu kerameti nefesine mal etmemesi, O Nebîye ithaf etmesi lâzımdır. Yine, o nebînin de "Hayatımda yahut şu zamana kadar bu mucizeme karşılık kimseye keramet verilmesin" diye bir hudut ta'yîn etmemiş olması şarttır. Bu şartlar olduğu takdirde nebînin mucizesinin aynısı velî için de keramet olabileceği cihetle Ebû İshâk'ın dediğine iltifata gerek yoktur."

Şa'rânî bu kitabında der ki: "Nebiler için mucize ve velîler için kerametın vuku bulması, Kur'ân-ı Kerîm ve hadis-i şerîf ile sabittir. Ancak Kur'ân-ı Kerîm'in velîlere verilmesi bahis konusu değildir. Çünkü o zaman velî ile nebî arasında fark kalmaz.

İbni Hacer Allâme Şehâb Fetavây-ı Hadisiyye kitabında: "Bazı kerâmetın mucize cinsinden ve mucize kadar büyük olduğu; imamların üzerinde durduğu bir konu olup, mucize ile kerâmeti birbirinden ayırmakta demişler ki: Mucize Nebînin, kerâmet velînin iddiasına göre

husule gelir. Yani nebînin peygamberliğinin iddiasının isbâtında mucize hasıl olur. Hz. Cenâb-ı Muhammed Mustafa (AS) ve diğer peygamberlerde olduğu gibi.

Kerâmetle de velâyetin dâvası için husule geldiği gibi, ekseriyetle dâvasız ve iddiasız da husule gelir."

Büyük imâmlardan Furek oğlu Ebû Bekir, İrşâd adındaki kitapta der ki:
"Mucizeler doğruluğun delilidir, (isbâtıdır) O, mucize sahibinin dâvasını doğrular. Kişi yaptığı mucize ile velilik dâvasında bulunuyorsa ona KERÂMET denir. (Her ne kadar mucize cinsinden ise de)". Yine kitabının sonunda "Her harikulade şeylerin velîler için de husule geldiği, hakikat ehline kabul edilmiştir" demektedir.

NETİCE:

Şeyhlerden ve âlimlerden bu konuyu açıkladıktan sonra, şeytânın Hz. Resûl yahut râbîta şeyhi olan Şeyh-i Yâdidâşt suretine giremeyeceği anlaşılır. Tamamen Hz. Resûl'e tâbi bu ârif-i billâh velilerin, Allahu Teâlâ'nın büyük fadlına mazhar oldukları ve şeytânın onların suretine giremeyeceği kerâmetinin de verildiği bedîhîdir. Hattâ Allahu Teâlâ (CC) onlara bundan daha büyük keramet ve fadıl vermiştir.

Ahmet Heytemî Fetavây-ı Hadisiyye kitabında: Eyyed bin Hudayr, Kur'ân-ı Kerîm okurken melâikenin Kur'ân-ı Kerîm'i dinlemek üzere indiklerini nakletmektedir."

Ebû Derdâ ile Selmâni Fârisî (RA) yemek yedikleri tabağın ve yemeğin tesbih ettiklerini işittiler.

Yine demiş ki: Velînin ölüyü de dirilmesi caizdir. Fakat Ebu'l-Kasım Kuşeyrî, velînin ölüyü diriltmesini caiz görmemiştir. Bu ihtilâfa karşı Zerkeşi ve çok ulemâ Ebu'l-Kâsım'a muhâfelet ederek, onu hafif görmüşlerdir. Hatta oğlu Ebû Nâdir yazdığı Mürşîd isimindeki kitabında babasına muhalefet ederek, "Veliler için bütün harikuladelerin husule gelmesi caizdir" demiştir.

Fetavây-ı Hadisiyyede "Hülâsa Velilerin kerâmetleri, nebilerin mucizelerinin kısımlarındandır" diye yazılmaktadır.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Velî için her ne kerâmet varsa, hakikatte o, Hz. Resûl'ün mucizelerindedir. Şeytan asla bu ârif-i billâhların suretine giremez.

FASIL 16

UYANIK İKEN HAZRETİ RESÛL GÖRÜLEBİLİR Mİ?

Sorulsa: Rüyada görüldüğü gibi. uyanık iken de Hz. Resûl'ü görerek sözle konuşmak mümkün müdür?

Evet, mümkündür, deriz.

Şeyh Şa'rânî, El-Yevakit ve'l Cevahir adlı kitabında: "Bu zamanda Hz. Resûlü zahir olarak gördüm, diyen tasdik edilir mi? Evet tasdik olunur" demektedir.

Sâlik şeyhlerden Şeyh Atiyetül Ebnâsî ve Şeyh Kâsımil Mağribî (İmâm Şafii yanında medfün) Kâdî Zekeriyâ Şafii'den işittiler ki: Şeyh Celâlüddin Süyûtî(Kds) dedi ki: "Uyanık iken de yetmiş defadan fazla Hz. Resûl'ü gördüm. Bir keresinde:

- "Yâ Rasûlallah! Cennetlik miyim?
- Evet, buyurdular.
- Azap görmeden mi?
- Evet senin için de öyle (Yani azap görmeden)"

Yine Şeyh Atiye dediler ki: "Uyanık iken de Hz. Resûl ile konuşabilirim. Lâkin bu arada perdelenme olursa, dayanamayıp öleceğimden korkarım."

Yine Şeyh Atiye der ki: "Uyanık iken Hz. Resûl'ü görmek ekseriyetle kalb iledir. Sonra terakkî ederek göz ile de görmek mümkün olur. Ancak onun görünüşü başka görüşlere benzemez. Hayallerimiz onun görüşü üzerinde vicdani bir emir ile toplanır. Hakikatini da ancak onunla görüşen anlar."

Şeyh Celâlüddini Siyûtî, Tenvîrül-Halek adındaki kitabında: "Uyanık olarak Hz. Resûl, yahut melâike ile görüştü diyen Eshâb, Evliya, Ulemâ ki dosdoğru kişilerdir. Nefislerinden hiç bir şey hatırlamadan vuku bulmuştur. Söyledikleri doğrudur.

Şeyh Muhammed Mağribî (Kds) der ki: "Kişinin Uyanık iken de Hz. Resûl'ü görebilmesi için mevcûd makâmından 247.999 makâmı daha geçmesi lazımdır." Yine der ki: "Ben ashâb gibi Hz. Resûl'ü gördüm, dese doğru değildir. Uyanık kalbimle gördüm dese doğrudur. Çok temiz ve nur ile parlamış kalb ile, Hilâf-i Evlâdan da çıkarak, Allah'ın Mahbûbu olan kimseyi, Allah tarafından da sevilince, rüyada bile kalbinin fazla nurundan uyanık gibi görür. O zaman dahi Hz. Resûl'ün kudsî mübarek ruhunu cesed şeklinde görür. Yâni ona görünen cesed değil, ruhtur. Çünkü mübarek cesedi oraya nâkil olmamıştır. O müteşekkilen görünen kudsî-mübarek ruhu berzah âleminde. Bununla beraber onun ruhaniyeti bütün âlemi kaplamıştır. Bir lütuf ve keramet olarak o kişiye müteşekkilen görünmüştür. Doğrusu ve açık olanı da budur.

İmâm Şa'rânîde: "Anlaşıyor ki. Hz. Resûl'ü uyanık iken görenler, gözle değil, uyanık kalb ile görmüşlerdir" der.

Fetavây-ı Hadisiyye kitabı müellifi İbni Hâcer Mekkîden soruldu ki: "Hz. Resûl'ü uyanık iken de görmek mümkün müdür? Bazıları hayır demişlerse de hakikatte evet diyenler daha doğru söylemişlerdir. Çünkü evet diyenler çok büyük doğru sâlihlerdir." Hadis-i Buhârî'den de delil getirerek:

Hz. Resûl (AS) buyurdu ki:

"Beni rüyada gören baş gözü ile de açık görecektir." Bu hadis-i şerifte, maksad uyanık göz (baş gözü) dür. Uyanık kalb gözü demek değildir. Hadis-i şerifte (Feseyerânifilya Kazeti) "uyanık" kelimesi kullanılmıştır. Onun için bu görüşün, kıyamete mahsus olamayacağı anlaşılır. Kıyamette ise onu rüyada gören ve görmeyen bütün ümmeti göreceğinden, bu görüş saadetinin dünyada iken de vuku bulacağı delildir.

İbni Ebî Cemre: "Bu hadis-i şerif umûmî olup, sünnete tâbi olan ve olmayan dahi Hz. Resûl'ü rüyasında gören, onu bir daha açıkça görecektir. Bazıları hatta kendilerine hususiyet arzederek sünnete tâbi olmayı şart koşmuşlarsa da hakikatte hadis-i şerifin manasından uzaklaşmışlardır. Bunu inkar edenler, sâdıkların yani doğruların sözünü kabul etmemekle hatâyâ düşerler. Ve Allahu Teâlâ'nın da kudretini bilmiyorlar. Sabit delil ile belirli evliyanın kerametini de inkâr etmiş olurlar."

ÖZET OLARAK:

Hadis-i şerifin genel hükmü: "Beni rüyada gören beni aşikâr olarak ta görecektir. "Bu va'di şerif hak olup, değişmez. Bazıları da açık görmeyi son nefeste kabul ederek" O da mü'minin sünnete kabiliyet derecesine göre az yahut çok olacaktır" demişlerdir. Çünkü sünnete muhalefet görüşe çok etki yapmaktadır.

SAHİH-İ MÜSLİM'DE:

İmrân İbnü Husayn'dan (RA) rivayet edildi ki: "Basur hastalığımda melâike bana selâmı verirdi. Sünnete aykırı olan dağlamayı yaptığımda melâike selâmı kesti. Dağlamayı terk ettiğimde yine melaikenin selâmına mazhar oldum. Ve hastalığımın şiddetine razı olup, Allah'a teslim, tevekkül ve sabır da sebat ettim.

İmrân ibnü Husayn ile melaikenin musâfaha bile ettikleri, fakat dağlanınca musâhafanın kesildiği, Beyhakî'den rivayet edilmiştir.

Hüccetü'l-İslâm İmâm Gazâlî, El-Munkızu Mineddalâl kitabında; halkın hayırlısı olan sofileri övdükten sonra, sûfilerin uyanık iken de melâike ve enbiyâ ruhlarını müşahede ederek çok faydalar ahzettiklerini, sonra müşahede suretinden de yükselerek, eriştikleri dereceleri ifâde etmeye imkân olmadığını söyler.

Ebû Bekir ibnü'l-Arabîyil Mâlikî der ki:

"Melaikenin, enbiyânın ruhlarının görünmesi ve konuşmalarının duyulması, mü'minler için keramet ve kâfirler için de azap olarak mümkündür."

İbnü'l-Haccî'l-Maliki, Medhâl adlı kitabında:

"Uyanıkken Hz. Resûl'ü görmek çok zor ve nâdirattandır. Bu görenler, ancak zamanın azizleridir. Belki de çok azalmıştır. Fakat çok az olmasına rağmen bu büyükleri inkâr etmiyoruz. Bazı zahîrî ulemâ: "Fânî göz, bâkî'yi göremez. Yani, biz fena yurdu olan dünyada olup Hz. Resûl Darülbekâdadır" diye söylemişlerdir.

En doğrusu; Hz. Resûl'ü aşikâre görmeye mümkün değildir diyenler deliller göstererek kabul etmiyorlarsa da, yine bazı ulemâ, "mümin ölünce, ölmeyen Allah'ı görür" delili ile red etmişlerdir. "Çünkü öyle Allah velileri vardır ki, onlar her gün kim bilir kaç kez ölüyorlar."

Beyhakî'nin: Hz. Resûl'ün miraçta enbiyâdan bir cemâat gördüğünü nakletmekle, henüz dünyada olan Hz. Resûl'ün bekada bulunan enbiyâyı görmesi olayı. "Fânî göz bakıyı göremez" sözünü red etmiştir.

Hz. Resûl'ü vefatından sonra sağ ve âşikâr olarak gördük diyen zamanımızın bazı büyük evliyalari, kendilerinden evvel bunu söyleyenleri de doğrulamışlardır. Hz. İmâm Yâfi ve başkaları büyük Şeyh Abdullah Kureşî hakkında şu meseleyi nakil etmişlerdir.

"Bir zaman Mısır'da büyük bir kıtlık oldu. Halk belânın kalkması için duaya başladı. Şeyh Abdullah Kureşî'ye gizli ses gelerek Allahu Teâlâ'nın (CC) bunların duasını kabul etmeyeceğini bildirdi. Bunun üzerine Şeyh, Şam tarafına sefer ederek Hz. İbrahim Halîl Peygamberin kabrine gider. Şeyh Kureşî diyor: "Kabre yaklaştığımda Hz. İbrahim beni karşıladı. Dedim ki:

- "Yâ Nebîyyallâh! Mısır Halkına dua etmeniz için size misafir geldim." O da dua etti ve Allahu Teâlâ o belayı kaldırdı." (19) İmâm Yafî der ki: "Şeyh Abdullah'ın, "Hz. İbrahim beni karşıladı" demesi doğrudur. Çünkü yer ve gökteki melâikenin de efâl ve hareketi böyledir. Ancak bunu inkâr edenler, bilmeyenlerdir." Mi'râcta Hz. Resûl'ün bir enbiyâ cemaatini görüp, sözlerini işitmesi olayını delîl getirerek: Enbiyâ için mucize olarak caiz olan şeyler, veliler için de keramet olarak caizdir" der.

Tabakâtü'l-Evliyâ'da İbnü'l-Mülakkın demiştir ki:

Şeyh Abdülkâdir Geylânî (Kds) buyurdu ki: "Öğleden evvel Hz. Resûl'ü gördüm.

- "Oğlum niçin vaaz vermiyorsun?" buyurdu.

- "Baba ben acemiyim. Bağdad fasihlerinin karşısında nasıl konuşayım?"

- "Ağzını aç" diyerek yedi defa ağzıma üfledi, "İnsanların Allah yolunda gitmeleri için hikmet ve güzel vaaz ile söyle"

buyurdu.

Öğle namazından sonra oturdum. Etrafıma çok halk toplandı. Karşımda İmâm Ali'nin ayakta durmakta olduğunu gördüm.

- "Oğlum niçin konuşmuyorsun?"

- "Heyecandan tutuldum."

- "Ağzını aç"" diyerek ağzıma altı sefer üfledi. Ben:

- "Niçin yediyi tamamlamadınız?" deyince,

- "Hz. Resûl'e edeben az olsun diye" buyurarak kayboldu ve ben vaaza başladım.

Başka kitaplarda da Hz. Gavs'ın rüyada ve aşikâr olarak Hz. Resûl'ü gördüğü yazılmıştır.

Tacuddîn Atâullah Arif ve Kâmil Şeyh Ebû'l Abbâs el-Mürsi'den rivayet ediyor: "Ben elimin içi ile Hz. Resûl (AS) ile musâfaha ettim."

İbnü'l-Fâris, Seyyîd Ali-Vefâ'dan rivayet etti ki: "Henüz beş yaşımda, Şeyh Yakub adlı birinin yanında Kur'ân-ı Kerîm dersi okuyordum. Bir gün derse geldiğimde, daha evvel rüyamda beyaz bir pamuklu gömlekle gördüğüm Hz. Resûl'ü aşikâr olarak gördüm; ve bana "Oku" dedi. Vedduhâ ve Elem Neşrahleke surelerini okudum. Kayboldular. 21 yaşına vardığımda

Karafe'de bir sabah namazına durduğum sırada Hz. Resûl karşımda göründü. Elini boynuma atarak "Ve Emmâ Bi Nimeti Rabbike Fehaddis" âyetini okudu. Ben bu güne kadar o şîve üzere okuyorum."

NETİCE:

Hz. Resûl'ü uyanık iken de gören evliyanın hikâyeleri çoktur. Bunu mahrûm ve inatçılardan başka kimse inkâr etmez.

Kadı Ebu Bekir İbni ARÂBÎ'den rivayet edildi ki:

Hz. Resûl (AS) evvelâ kalb ile görünür. Sonra göz ile de görünmesi olabilir. Lâkin bu görünüş aslı gibi değildir. Âlemde bir taife onu görecektir. Bu görüş, perde kalkarak, onu mezarında sağ-sâlim olarak görmektir, bu mümkündür. Umumiyetle diğer görüşler onu temsilen kudsi ruhu olup, mübarek cismi değildir. Bunun üzerine Gazâlî'nin dediği gibi cismini yahut mübarek ruhunu görmek gaye değildir, belki misâlini görmektir. O misâl de zâtını görmeye vâsıtaadır. O vâsıta hakikat yahut hayaldir. Çünkü Hz. Resûl'ün nefsi de hayâlden başkadır. Onun için görünen onun şahsı ve ruhu değildir, bir timsâldir. Allahu Teâlâ'yı rüyada görmeye benzer, Allahu Teâlâ'nın zâtı, şekil ve suretten münezzehtir. Lâkin kulun onu tanınması için misal ile, nur ile yahut gayri şey ile görünmesidir. Bu misal de Hak tarafından olduğundan HAK'tır. Gören de "rüyamda gördüm" der. Fakat "Allahu Teâlâ'nın (CC) zâtını gördüm" diyemez. Çünkü o bizim görüşümüz gibi değildir.

Yine İbni Arâbî: "Hz. Rasûl'ü ruhen de ceseden de görmek mümkündür'der. "Çünkü, bütün peygamberlerin ruhları yine onlara iade edilmiştir. Sağdırlar. Kabirlerinden çıkıp melekutte, ulvî ve süflide tasarruf ederler. Onlar güneş gibi olup her yere girebilirler. Aynı vakitte çok yerlerde görünmelerine mâni yoktur."

Et-Tâc İbnü Atâullah der ki: "Gönül bütün kâinatı kapladığı zaman, Hz. Resûl'ü görmeye ne engel kalır ki? Ancak görenin de sahâbî olması icâb etmez. Çünkü sahâbî olmanın şartı. Mülk âleminde zâhir olarak yapılan sohbettir. Bu görüş ise melekût âleminde olur Eshâb olmak fayda vermez. Eğer bu görüş melekût âleminde olmasaydı onu her gören sahâbî olurdu. Esasen âlem-i melekûtta Hz. Resûl'e bütün ümmeti gösterilmiş ve bütün ümmeti de onu görmüştür." (Fetavây-ı Hadisiyye kitabından)

Hemziyye şerhinde Şihabuddin İbnu Hacer:

"Keşke onu uyanıklığımda görebilseydim" demekte mümkün olduğunu beyân etmiştir. Bu da İbni Ebi Cemre, Bârizî, Yâfîî gibilerini doğrulayarak rüyada gördükten sonra uyanırken de görmenin mümkün olduğunu söylemiştir. Gaybten sorular sorulmuş, cevap alınmış ve öyle de çıkmıştır. İbni Ebi Cemre bunu, velînin kerametlerinden saymıştır. Onun için bu görüşü inkâr edenler kerameti de inkâr etmek helakine düşmüşlerdir.

Munkız'de İmâm Gazâlî der ki: "Kalb sahipleri uyanıklığında melekleri, nebilerin ruhlarını görür onlardan sesler de işiterek fayda sağlarlar" der.

Bedruddîn Hasen el-Ehdel der ki: "Bu görüş, evliyâ için çok çeşit ve ihtilâflı olmuştur. Çokça söylenen bu sözlerin hakikati şudur ki: Uyanırken de görmek mümkündür. Fakat sahâbî olunmaz. Sahâbî olmak saadeti Hz. Resûl'ün vefâtıyla son bulmuştur. Nitekim Hz. Resûl'ün gömülmeden evvel mübarek cismini öpenler bile sahâbî olamamışlardır. Çünkü sohbet etmemişlerdir."

Fethü'l Bârî'nin ifâdesine göre bu tâbir, müşkülü hâletmemiştir.

Büyük Şeyh Ebu'l-Hasan Şâzilî (Kds) dedi ki: "Eğer bir lahza (Göz açıp kapayınca kadar) Hz. Resûl gözümün önünden kaybolursa kendimi müslümanlardan saymam."

İbnu Hâcer der ki: "Pederim ve Şeyhim Ebu'l-Hamâil oğlu Muhammed Şems, Hz. Resûl (AS)'ı çok kere aşikâr olarak görürdü. Bazen kendisinden sorulan sorular için "Durun, Hz. Resûl'den sorayım" diyerek murakabeye varır, sonra başını kaldırarak: "Hz. Resûl böyle söyledi" diye cevap verir. Ve söylediği de aynen çıkardı.

Artık bu görüşün inkârından sakınınız; inkârı öldürücü zehirdir!

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Allahu Teâlâ'nın (CC) bana olan nimetinden konuşayım: Hz. Resûl'ü uyanık iken de çok gördüm. Her ne zaman kalbimi ona teveccüh ettimse, o saadetle müşerref oldum. Umumiyetle din ve dünya işlerimi ona arz etmeden yapmazdım, yap dediklerini yapar, yapma dediklerini yapmazdım. Kendime geldiğimde de yine kalbim onunla sohbet ve arkadaşlık ederdi. Uykuya varıncaya kadar en ufak işlerimi bile ona arz etmeden ve cevabını almadan hareket etmezdim. Hatta oturmak istesem, yatağım hakkında bile izin alırdım. Bir şeyin helâl yahut haram olduğunu sorarak ona göre yerdim. Hac fârizesinî edadan sonra Medine-i Münevvere'ye gelip Ravzâ-i Şerîf'te Vechi Münevveri ile müşerref oldum. Çocuklarımın küçük yaşta öldüklerini, halen de eşimin hamile olduğunu arz ettim: Doğacak kız ise Ümmügülsüm, erkekse Muhammed Osman isminin konulmasını buyurdular. Kız doğunca Ümmügülsüm koydum. (Şeyh hazretlerinin sonra Muhammed Osman diye bir oğlu da oldu.) Bu görüş mümkünse de bu çok haslara mahsus olup, aşikâr gördüm diyenlerin çoğu da kalb gözü ile görmüşlerdir. Benim kalb gözü, mübarek ruhunun görüşünden hiç ayrılmaz.

Bu görüş saadetimi de, Gavsü'l-Câmi, Kutbü'l-Ferd Şeyhimki, El-Mütehâlikî Bi Ahlâkî'l-Mustafaviyye, Sâhibu'n-Nefsîl Kudsiyye, Vel Ahlâkîl Merdiyye, Sultân'ül-Evliyâ, Halifetü Seyyîd'il-Enbiya, Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin (Kds) Azîz'in, dâim Hz. Resûl'ün huzur ve şuhudunda oluşundan elde ettim. (20)

Bir gün müşahâde ettim ki: Melekûtta Hz. Resûl (AS) Şâhim Muhammed Ali Hisâmüddin (Kds)'e buyurdu ki: "Sen ve senden salavât isteyenler vitir namazından sonra bin kere "Sallallahu Alennebîyyi ve Âlihî" salavâtı şerîfesini okusunlar". Bir kaç gün sonra yine sohbetlerini müşahâde ettim. Hz. Şâh Hisâmüddin, mürîdlerin bu zamanda başka meşguliyetleri de olduğundan, bu salavât miktarının azaltılmasını ricâ etti. Hz. Resûl (AS) buyurdular ki: "100 kere okusunlar. 1000 kere okumuş gibi kabul ederim."

Bir gece sohbe Şeyhim Şâh Hisâmüddin halifelerinden biri bana sordu:

-"Senin akrabalarından Hz. İmâm Hüseyin neslinden kimse var mıdır?" Dedim ki:

-"Annem Seyyîddir. Pederimi de zâiren âmî bilirim. Bâtında ise Allah bilir." Halife dedi ki:

-"Seni rahmânî cezbede gördüm. Murakabede Hz. Resûl ile mulâkî oldum. "Bu meczûb kimdir" diye

Hz. Resûl'den sordum.

-"Bu meczûbda seyyîdlik damarı vardır" buyurdular. Senden bunun için sordum."

(19) Şeyhim Seyyîd Muhammed Kadrî Hazretlerinin Hızır Peygamber ile görüşüklerini anlatan iki sohbetinde bulundum. Bu sohbetler de çok eski olup, Hz. Şeyh'in seyrü sülûk zamanının başlangıcına tesadûf eder:

1- "Bir gün Kuşluk vakti mescid deki hücrede yalnız olarak Hz. Şâh Ali Hisâmüddin'in râbitasıyla meşgul idim. O sırada mescidde kimseler yoktu. Siyah sakallı, orta boyda, ince yapılı, siyah cübbeli, derviş kıyafetli birisinin mescid kapısından girerek hücrenin dışında, arkasını mescid sütununa vererek yüzü bana doğru oturduğunu, sanki arada hiç bir duvar yokmuş gibi basiretimle tam gördüm. Hemen oturmasıyla bana nazar verdi. Ben de tamamen yüklü bulunduğum Hz. Şah M. Ali'nin nuru ile ona teveccüh ettim. Fakat teveccühümün nurunu nazarıyla bana iade etti. Ben Şahımdan tekrar daha büyük himmet isteyerek çok kuvvetle ona teveccüh ettimse de yine teveccühüm hiç ona tesir yapmayarak geri geldi. Hakikat hiç bir zaman Hz. Şâh Ali'nin nuru üzerine tesir edecek, ondan yüksek bir nur hiç bir evliyay-ı izâmda görmediğimden. Kutb-ı ferd olan Şâh'ımın dünyasını değiştireceğini, yeni Kutb-ı Ferdî tanıtmak için böyle bir devir teslim icâbı tasarrufun yapıldığı zannına kapılarak ağladım. Ruhun hazır bulunan Şâh'ım buyurdu ki:

- "Oğlum! Ağlama, zannettiğin gibi değildir. Sana nazar eden Allah'ın Nebisi Hz. Hızır'dır. Bereketinden sana vermek istiyor." Bu açıklama üzerine yine Hz. Şâh'ın ruhâniyetini vâsıta ederek çok büyük Kudsî feyzini aldım. Bu ilk görüşümdü.

2- "Bir gün Hz. Hızır ile sohbet ettiğimde sordum.

- Zamanın Kutbu'l-Ferdî kimdir?

- Sen bilirsin ki Şeyhin Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin (Kds)'dir.

- Evet, ancak şunu da öğrenmek isterim ki, Allahu Teâlâ bu fadlı, aşkından mı? Zikrinden mi? Taatından mı? Neden ona vermiştir?

- Muhammed Alî her hususta çok nâdirdir, çok yüksektir. Amma en büyük hususiyeti sadâkattir. Allahu Teâlâ (CC) Hz. Ebû Bekir Sıddîk'ın (RA) kalbindeki cevherden onun kalbine de ihsan etmiştir. Bu sadâkatıyla Kutbu'l-Ferdî rütbesi üzerinde, ayrıca dereceye sahiptir.' Elhâmdülillâhi Rabbi'l-Âlemin."

(20) Hz. Resûl'ün müşahadesi hakkında Şeyhim Seyyîd Muhammed Kadrî Hazretlerinin muhtelif sohbetlerinde açıkladıkları:

1- "Şeyhim Hz. Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin (Kds) hiç bir an Hz. Resûl'ün (AS) kudsî ruhundan ayrılmazdı.

Beşerî konuşmamız gibi Hz. Resûl ile konuştuklarını, ben zahir kulaklarımla çok dinledim."

2- Bizzat şeyhim Seyyîd Muhammed Kadrî'den işittim: "Bazen 3 ay, 6 ay geçer ki, maneviyâtım ve maddî fikrim dahi Hz. Resûl'ün saadet meclisinden ayrılmaz, öyle ki Hz. Resûl devrinin devam ettiğini biliyorum. Manevî görüşüm hiç ayrılmamakla beraber, aylardan sonra bir an olur ki, devr-i saâdetin 1300 sene evvel değiştiği fikrime gelmekle beraber, yine o da kaybolur."

3- "Hac farızasından sonra Medine-i Münevvere'ye geldiğimde Ravza-i Mutahhara'da cismen apaşikâr görüşmek saadetiyle müşerref oldum. Beşerî mübarek ağzı ile bana lütuf ettiler ki: "Sen ve Senin Mahsûbların Ashabımdır" buyurdular.

Hız. Şah-1 Pîr'in halifesi, beşeriyet üstü, çok büyük Şeyh Seyyîd Abdülkerîm (BaĒdad'ta hayatta) bize anlattı:

"Bir gün Bâgekûn'da Hız. Şâh-1 Pîr'in türbesinde murakabede idim. Fahr-i Kâinat Hız. Resûl'ün (AS) cismen türbeye geldiğini gördüm. Hız. Şâh-1 Pir, onu acâlb bir hürmet ve usûl ile cismen karşıladı. Musâfaha ettiler. Şah-1 Pîr'in giydiği elbiseden muhabbet olsun diye aynısını Hız. Resûl de giymiŐti. Dikkatimi çekti."

4- "Bütün peygamberleri gördüm ve görüŐtüm. Hiç birisi Hız. Resûl ile kıyas edilmez. Meselâ bir gün 950 sene salâhât ve ibâdetle dolu ömrü olan Hız. Nuh Peygamber Aleyhisselâmın tam ruhâniyeti ile müşerref olmakta iken, mübarek ömrü 63 yıl olan Hız. Resûl'ün ruhâniyetinin hazır olmasıyla, o güneş karşılarında Hız. Nuh'un ruhâniyeti bir mum gibi kaldı."

5- "Salik, Şeyhinin yahut gayrinin (ruhâniyeil) râbıtasında ise, râbıtada Şeyhi görünse, bu arada Hız. Resûl (AS) görünse, sâlikin hemen Hız. Resûl'e dönmesi (teveccüh etmesi, kalbini ona yöneltmesi) lâzımdır. Dönmezse cezalandırılacak, merhamet edilmezse tarikatten bile tard edilecektir."

Hız. Resûl (AS) hakkında Şeyhim Seyyîdim Muhammed Kadri'nin divânından bazı parçalar:

Ey ki Seyyîd Kadri dâim bı yârerâ refik
Hâlu Hundire te dil tab'a hakikat be hilaf
Ey dâima yâr ile beraber olan Seyyîd Kadri
Hilafsız bir hakikat ki senin için, dışın, gönlün yâr ile (fotoĒraf) gibi basılmıştır. (1)
Pervaneye jarım lite der agire Őevke
Sermestu humarım ku liser levhaye meŐke
Mecruhe naçarım be hudaki neke rıŐke

(1) Zahid Sözü kasidesinden.

EVLİYÂNIN KERÂMETLERİ

Biliniz ki evliyanın kerametleri haktır. Hz. Peygamberin (AS) bereketiyle, o harikulade haller olur. Yani o'na ittiba etmenin bereketiyle olur. Bazıları su üstünde yürür, bazıları uzak mesafeler kat eder, bazıları havada uçabilirler.

Kerametler de iki kısımdır: Hissî keramet, Manevî keramet.

1- **Hissî kerâmetler:** Havada uçmak, su üzerinde yürümek gibi açıkta olanlardır. Bu kerâmetler Allahu Teâlâ'nın mekrinden (aksi âkıbetinden) emin olmayıp tehlikelidir. Çünkü içinde nefse çok hisse olabilir durum vardır. Onun için bu kerâmetler haslar hassına mahsustur.

2- **Manevî kerâmet:** Şeriat âdabının tamamen içinde, Hz. Resûl'ün sünnetine uygun hareketlerle, başka nefisleri islâh ve tezkiye edenlerdir. Bunlar, Allahu Teâlâ'nın huzuru ile Hil'ât'lenirler. Bunlar da haslar hasının özellikleridir. Bu kerâmet sahipleri için nefis hissesi olmadığından Allahu Teâlâ'nın (CC) bunda mekri yoktur.

Hakiki keramet te budur. (21)

(21) Şâhım ve Seyyîdim Seyyîd Muhammed Kadrî (Kds) sohbetlerinde açıkladılar: "Tarikatı âliyyenin, ulviyeti ve gayesine kıyasla kerâmet göstermek, cehalet göstermek gibidir.

Ancak bir hakikati isbât ederek, inatçının irşadına sebep olacak bir durum karşısında kalarak müridlerim çekinmeden kalben benden istesinler, icâb edecek hakikat ve kerâmet onlarda husule gelecektir. Meselâ ateşin içine girmek icâb ediyorsa, evvelâ o ateşin içinde yeşil nur ruhâniyetini göreceklerdir. O zaman ateşe girmelerinde bi iznillâh onlara hiç bir şey olmaz."

Yâ Rasûallah! Aşk ateşinin zavallı pervânesiyim
Levh-i Mahfûz'un başında senin için mest ve mahmûr yazılmışım.
Onun için Allah aşkına başını nazla bize çevirme! (1)

(1) Tahmislerden.

KERÂMET İLE MUCİZE ARASINDAKİ FARK:

İkisi de harikulade şeyler olduğundan ulemâ ve şeyhler bunları zâhirî farklar ile ayırmışlardır.

İmâm Şa'rânî, el-Yevakit ve'l- Cevahir adlı kitabında der ki:

"Kerâmet ile mucize arasında ne fark vardır diye sorulsa?
Derim ki: Aradaki fark gayet açıktır. O da, Nebî davasını mutlaka fevkalâde (mucize) ile isbât etmesi lâzımdır. Velî, zâten o nebînin şeriatının dâvâsındadır. Her iddiasında kerâmet göstermesi icâb etmez."

İmam Yâfî der ki: "Lüzûm olmadıkça velînin kerâmetlerini saklaması lâzımdır. İcâb ettiğinde nebîsinden izin alması gerekir. Bazen de velînin galip (taşkın) hâlini saklayamamasından. yahut bazı mürîdlerinin takviyesi için izhâr eder. Şeyhin bu kerâmeti, sanki mürîd için gökten getirilerek mürîd önüne hazır konmuş bir dal gibidir."

İmamlar da: "Mucize ancak nebînin istediği zamanlarda hâsıl olur. Kerâmet ise ekseriyetle istenmeden de husule gelir. Bazen de velînin istediği zamanda da olması caizdir." Bu suretle mucizeyi istenildiği zamanda, kerâmet ise belirli ve belirsiz zamanda husule gelmesiyle ayırmışlardır.

Hakikat, velayetinin isbâtı için velînin gösterdiği harikulade şeyler Hz. Resûl'ün mucizesindedir. Esasen velî, nebîlik dâvasında bulunmadığından da bu kerâmettir. Eğer nebîlik iddia ederse yalancı olacağı cihetle hiç bir harikulade şeyler husule gelmeyecektir.

ŞEYH EBÛ TÂHİR der ki: "Bu fevkalâde şeyler her nerede vücûda gelirse gelsin doğruluğun isbâtı ve alâmetidir.

Velî, nebîlik dâvasını ederse, yalancı olacağından fevkalâde şeylerin husule gelmesi mümkün değildir."

ŞEHÂB AHMET HEYTEMÎ: Fetâvâ kitabında: "Mucize ve kerâmetler cins ve büyüklüğe göre. Mucize, nübüvvet dâvası içindir. Bazı Resûl'lerde bilhassa Cenâb-ı Hz. Muhammed Mustafâ'nın risaletini bildirmesinden evvel de husule gelmiş fevkalâde şeyler mucizedir. Kerâmet ise velînin velayetinden davasıyla ilgilidir."

İMÂM EBÛBEKİR BİN FUREK der ki: "Sahibi nebîlik iddia ediyorsa mucize, doğruluğun delilidir. Velilik dâva ediyorsa kerâmet olur. Her ne kadar mucize cinsinden ise de."

İMÂMÜ'L-HAREMEYN, İrşâd adındaki kitapta özetle der ki: "Bazı hak ehlinin harikulade şeyler için; velî kerâmeti ihtiyar etmeyecek, nebî ise mucizeyi ihtiyar etmeyecektir demeleri de doğru değildir. Çünkü dâvanın isbâtı, mucize ile olduğu gibi kerâmet ile de olur. Onun için kerâmetin dahi istenildiği zamanda olması mümkündür. Bazıları denizin açılıp kapanması, ölüleri diriltmek gibi mucizelerin kerâmet olarak vuku bulmasını kabul etmemişlerse de bu doğru değildir. Kabul edilecek şey şudur ki: Harikuladelerin hepsi kerâmet olarak da husule gelir. Kerâmet ile mucize arasında fark yoktur. Ancak nebîlik dâvasında olanların husule getirdiklerine MUCİZE denir."

İMÂM EBU HÂMİD GAZALÎ der ki:

"Nübüvvet dâvasında bulunanların fevkalâde zuhuratlarına MUCİZE denir. Yoksa aralarında başka fark yoktur." El-iktisad fi'l-i'tikad adlı kitabında: "Bu harikuladelerin hepsi mümkündür. Kerâmetler de her zamanda husule gelir. Nebiler zamanında, nebînin iddiâsı ile olursa MUCİZE adını alır."

FAHRİRÂZÎ ve BEYDAVÎ: "Kerâmet ile mucize arasındaki fark, mucize illâ nübüvvet zamanında olur" demişlerdir.

Ebûl Kasım KUŞEYRÎ daha ileri giderek der ki:

"Mucizenin, tam yahut ekseri şartları, kerâmetlerde de husule gelir. Yâni her mucize de kerâmetle husule gelir. Peygamberlik dâvası hariç."

İmâm Yâfî der ki: "İttifak edildi ki, kerâmet ile mucize, nübüvvetin hududu ile ayrılmıştır. Hakikatte, cins ve büyüklüğü itibariyle ayrılmaz."

İmâm-ı Haremey'in de; açıkladığı gibi: "Nübüvvet dâvası hariç kerâmet ile mucize eşittir. Onun için, ölünün diriltilmesi dahi kerâmet olarak caizdir."

KUŞEYRÎ. Risâlesinde: Büyük şeyhlerden Ebû Abdullah Tüsterî'nin bir yolculukta iken, bindiği kısrağın öldüğü, Hz. Şeyh'in "Yâ Rabbi! Kuvvetsizim, Tüster'e gidinceye kadar kısrağı bana iade et" diye dua etmesiyle, kısrak hemen kalkmış ve şeyh ve Tüster'e gelince oğluna "Kısraktan eyeri çıkar" demiştir. Oğlu; "Baba, hayvan terlidir, zarar gelebilir" diye söylediye de, "Oğlum, çıkar" demiştir. Eyer çıkarılınca kısrak düşüp ölmüştür.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Rabbânî hatiften ve Hz. Rasûl'ün bana işaretleri ile hakikate vardım ki:

İmamların ittifak ettikleri gibi, kerâmette mucizeye varmıştır. Harikulade zaman ve dâva ile nebî tarafından husule getirilirse mucize, arifi billâh velî tarafından olursa kerâmet denir. Velayet dâvasında olsa da olmasa da. (22)

(22) Seyyîd Kadrî divanından:

Yek pîşi Nazar Kadri Heyûlâyı Meânî

Ger sureti icâzı biki lâyika mâbû

Ey Kadri! Bir nazarın önünde en yüksek oluşlar hâsıl olmaktadır.

Eğer mucizelerin suretini (benzerini) yapsan, sana yakışır, (lâyıksın) (1)

(1) Şahlar Sarayı kasidesinden.

KERÂMET İLE SİHİR ARASINDAKİ FARK

İkisi de harikuladedir. Velîleri sihirbazlardan ayıracak delil nedir? Harikûlâdeyi husûle getiren, sünnete tâbi, ahlâk ve âdâb sahibi ise, kerâmettir. Eğer fâsık, sünnet ve âdâbtan boş ise sihir ve istidrâçtır. İnsanların bunlardan korunmaları lâzımdır. Zâten, Allah ehli (Velî) yanında bunları ayırmak gün gibi aşikâr ve basittir. Halk arasında ise bunların amelleri şeriat terazisine vurulmak suretiyle ayırt edilir.

Sâhirin hârikaları; velînin harikaları hilâfına daima habîs (pis, şeytani) irâdelerine bağlı olduğu umumiyetle (tevâtüren) bilinmektedir. Velînin havârikinde ise, her zaman kudret ve irâdesi yoktur. Belki çok kere istek ve kudreti bile olmadan şuursuzca, Allah tarafından olur. Bazen de irâde ve isteğiyle Allah'tan istemesiyle olur.

Nihayet dereceye ermiş velînin dahi bazen istemesiyle olmaz. Çünkü onda kendi nefesine hisse alacak durum olabilir. Ancak Allah'ın irâde ve kuvvetiyle olacak kerâmette bir hisse belki olmaz. Yahut olması çok nadirdir.

Hamd olsun ki sâlihlerin yüzünü, Allahu Teâlâ secde eseri ve nuru ile belirterek ayırmıştır.

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

GAFLET VE HÂTİRÂTI YOK EDECEK BAZI HUSUSLAR:

Zikirde mürîde gaflet ve havâtır hâsıl olduğunda; bunu gidermek için soğuk su ile abdest almalı, (çok harareti varsa boy abdesti almalıdır). İki rekât abdest sünneti kıldıktan sonra, kibleye karşı dizi üzerine oturacak 25 defa istiğfar edip bu salavâtı şerîfeyi okumalı "Sallallâhu Alennebîyyi Ve Âlihi", aşağıda yazılı usûllerden birini yapmalıdır.

- 1 - Fenâ ve Gaybet hasıl oluncaya kadar nefîy ve isbâta devam ederse, gaflet ve havâtır yok olur.
- 2- Mürşîdin râbitasına girerek, mürşîdin yanında yahut kalbinde hazır eder. Fenâ ve gayb hâsıl oluncaya kadar devam ederek, gaflet ve havâtır yok olur.
- 3- Gaflet ve havâtır yeri olan Nefs-i Nâtıkâ'da "Allah" (CC) zikrini fenâ ve gayb hasıl oluncaya kadar yaparak, gaflet ve havâtır yok olur.
- 4- Şeyhimin râbitasını, yahut Hz. Ruh-i Rasûllüllâhi vâsıta kılarak Allah'a teveccüh edip, istiğrak ve huzur hâsıl edince gaflet ve havâtırdan kurtulur. Bu usûl, mürîd için en kolay ve faydalıdır.

FASIL 17

MÜRŞİDİN MÜRİD KALBİNE TEVECCÜHÜ

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Teveccühün mânâsı; yüz yüze gelmektir. Tarikat terimi olarak teveccüh ise; kâmil mürşid kalbinin basiretini, mürîd'in kalbine karşı tutarak, mürîdin kalbine feyz ve nur akıtıp, mürîdini islah ve ferahlandırmasıdır.

Teveccüh bir kaç usûl ile yapılır. Bu usûllerden evvel aşağıda yazılı âdâblar yapılmalıdır. Bizim Osmânî meşrebde Cuma ve Salı akşamları teveccüh yapılmaktadır.

Âdabı:

1- Şeyh Mürîde teveccüh etmek istediğinde; yerinden kalkmadan evvel 3 kere istiğfar eder. Sonra "Lâ Havle Velâ Kuvvete illâbillâh" diyerek kuvvetinden çıkar. Rabbânî ve mukaddes ruhlardan medet umarak halkaya sağ tarafından başlar. Kalkıp mürîdin karşısında dizi üzerinde gözleri yumulu olarak oturur. (Zaten mürîd de aynı âdaba uygun olarak dizi üzerinde oturmuştur.) Şeyh 3, yahut 5 defa istiğfar edip., 3-5 kere de "Lâ Havle Velâ Kuvvete illâbillâh" der. Sonra kalbinin basiretiyle mürîdin kalbinin basiretine bakar. Ayna gibi olan şeyhin basireti, sanki mürîd için de bir basirettir. Şeyh basiretini mürîdin basiretine tutarak, mürîdin basiretini ikiye parçalar, içine kâmil şeyhinin ruhâniyetini dâhil ettirerek teveccüh yapmakta olduğunu bilir. Yine o kâmil şeyhin ruhâniyetiyle latîf bir nefes mürîdin kalbine vererek hatıraları (düşünceleri) giderir. Bu nur nefesini Zikir yahut râbîta niyetiyle üfürmüşse, mürîdin kalbinde zikir yahut râbîta husule gelir. Eğer mürîdin urûca kabiliyetleri varsa, isterse urûc ettirir. Eğer Mürîd üzerinde ağır, fazla bir hâl varsa, nüzûl niyetiyle mürîddeki fazla hâli hafifletir.

Kalbe nur üfüren şeyh, bunu nefsinden değil, kâmil şeyhinin ruhâniyetinden, nefsinden bilecektir. Çünkü bu, henüz şeyhinin denizinden feyz isteyen şeyhin teveccühüdür. O henüz Şeyhinin feyz denizinden istifâde etmektedir. Onun feyzine muhtaç olduğu halde kendisi yalnız teveccüh ederse haramdır. Ancak şeyhinin teveccühü ile yapacağı teveccühte mürîde iyi bir fayda vardır.

2- Kâmil şeyhin teveccühüdür. Yukarıdaki âdâbı yaptıktan sonra, mürîdin kalbine nefesiyle, ruhu ile bizzat nur üfler (nefha verir) Bu usûlde ancak ve ancak kâmil şeyhe mahsustur.

3- Yine aynı âdâb yerine getirilir. Şeyh Ruhü'l-Kudüs ile teveccüh eder. Şeyh bir ayna gibidir. Bu teveccühü yapacak şeyh, büyük kudrete, Hz. Resûl'den feyz alacak dereceye sahiptir. Bu durum haslara mahsustur.

4- Şeyh yine o âdâbı yaptıktan sonra, murâkabe ederek "Zülcelâli vel İkrâm" denizinden feyz talep eder. Allahu Teâlâ'dan bizzat feyz alır. Bu "Şeyh-i Yâdidâşt" makâmının teveccühüdür. Bu makâmın sahibi dâima Allah ile huzurda olup, katiiyen zikirden ve huzurdan düşmez.

Teveccühün daha başka çeşitleri de vardır. Melâike-i Mukarrebînden Hz. Cibril, Mîkâil, İsrâfil, Azrâil Aleyhisselâm'dan, yahut dört halife Hz. Ebû Bekir, Ömer, Osman, Ali (RA) Hazretlerinden feyz talep ederek teveccühte bulunurlar.

FASIL 18

HATME-İ ŞERİFİN ÂDÂBI VE ZİKİRLER HAKKINDA BEYÂN

ŞEYH-İ MECZÛB DER Kİ:

Osmâni kazanç evimizde şeyhimiz, Sultânü'l-Evliyâ Halifetü Seyyîdi'l-Enbiyâ Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin'den ahzettığım iki hatme-i şeriftir.

1- RABBÂNÎ HATME: Mahbûb-i Samedânî Şeyh Ahmed Fârûkî Serhendî Hazretlerinin hatmesidir. Buna Rabbânî Hatme denir. Âdâbı, mümkün oldukça sâlikler halka şeklinde ve halkanın ortası boş bırakılmak suretiyle dizleri üzerine oturacaklardır. Başları kalblerine doğru eğik ve kalbleriyle de Allah'ı zikir ederler. Cezbe olmazsa halleri, sükût olacaktır. Cezbeliler varsa de zararı yoktur. Halkanın, yâni hatim yapılacak yerin ağyar gözünden saklı olması iyidir.

ZİKİRLERİ:

- 1- Halkada (100) Salâvat-ı şerîfe okunacaktır. (Adede riâyet edilerek eksik fazla olmayacaktır.) Okunacak salâvâtı şerîfe de "Sallalâhü alennebîyyi Muhammedin". Bu salâvâtı şerîfe "İnnallâhe ve Melâiketihü yusallüne Alennebîyyi" ayet-i kerîmesinden istihraç edilerek âl ve ashâb zikredilmemiştir.
- 2- 500 defa "Lâ havle velâ kuvvete illâ Billâh"
- 3- 100 defa yine salâvâtı şerîfe "Sallallâhu Alennebîyyi Muhammedin"
- 4- Bir aşr-ı şerîf yahut bir miktar Kur'ân-ı Kerîm okunacaktır.
- 5- Serhalka (şeyh) 1 Fatiha ile 3 İhlâs-ı Şerîf okuyarak okunanların hepsini Hz. Resûl'e, ashabına, etbâna, ezvâcına ve zürriyetine hediye ettikten sonra "Sümme ilâ hulefâihim, Sümme ilâ Sâdâtı..." olarak tertiple silsiley-i şerîfi okuyacaktır.

Zikir halkası hakkında: Hz. Resûl (AS) buyurdu ki:

"Siz cennet bahçelerinden geçince yiyiniz."

Eshâb sordu: "Yâ Rasûlallah! Cennet bahçeleri nedir?"

Hz. Resûl: "Zikir halkalarıdır" buyurdular.

Salâvâtı şerîfin sevabı ve önemi zâten malûmdur.

"Lâ havle velâ kuvvete illâ Billâh" 70 zarar kapısını kapatır". En küçük kapı fakirliktir. Başka sahih rivayete de:

"Keder götürücüdür" buyurulmuştur.

2- HÂCEGÂN HATMESİ: (Kuddusi esrârehum ve efâde aleynâ envârehüm ve birrehüm)

Adabı: Rabbânî Hatme'de belirtilen âdâb yerine getirilir. (Yani halka şekil ile zikirler ve âdâblar yerine getirilir) Sonra sağ taraftan yedi kişi birer Fatiha okuyacaktır. Sonra bütün halka 100 salavâtı şerîfe, 99 "Elem Neşrahleke Sadrake" (İnşirah suresi), 1001 defa İhlâs suresini okuyacaklardır... Sonra sol taraftan yedi kişi birer Fatiha okuyacaktır, sonra bütün halka 100 salavâtı şerîfeyi okuduktan sonra serhalka, bütün okunanların "Hz. Resûl ve Âlihi

eshâbihi ve ezvâcîhîve zürriyâtihi, sümme ilâ hulefâi erbaati, sümme ilâ evrâhî Meşâyihitturûki'l hamseti, Sümme hussûsen Tarikâti'l-Âliyyeti'l-Nakşibendiyeti ve..." tertiple silsileyi okuyacaktır. Silsile bitince bir miktar Kur'ân-ı Kerîm okunacaktır. Sonra herkes bir Fatiha ile üç İhlâs daha okuyarak bunların hepsi Hz. Resûl'e, âline eshâbına ve silsileye hediye edilecektir.

Bu zikirler ve adâblar büyük bir sır olup, aynısının değiştirilmeden yapılması lâzımdır.

Allahu Teâlâ (CC) bize, hüsnü hatime ile rızâsını ve şeriatta istikâmet nasip ederek, bizi, anne ve babamızı, kardeşlerimizi, dost ve yakınlarımızı mağfiret buyursun. Husûsen Sâdât ve meşâyihlerimize, üstâdlarımıza ve bize hakkı geçmiş olanlar ile bütün Hz. Muhammed ümmetinden de "Bi Câhi Seyyidinâ Muhammedin ve âlihi ve Eshâbihî ve Evliyâihî ve Sulehâihî ve Etkiyâihî ve Esfiyâihî ecmâin. Vehamdülillâhi Rabbil Âlemin." Âmîn (23)

Adana: 05.09.1972 Salı, Miraç Kandili Gecesi

Süleyman KAYA

D.D. Y. 6. İşletme Yol Merkez Müfettişi (Hâlen emekli), ADANA

(23) Bütün insanî kemâlâtı câm, Tarikat piri, Hâceler Hâcesi, İrşâd Sultânı, Şeyhim Seyyîd Muhammed Kadrî Hazîn'in okuduğu NAKŞÎ ve KÂDIRÎ hatme-i şerîflerinin usûl ve âdâbı hakkında yazmayı faydalı buldum. Bir övme gayesiyle değil, hakikat olarak yeryüzünde böyle bir kâmil şeyh nazarı altında teveccühe mazhar olan halka çok nâdirdir.

1- Müritler abdestli olarak şeyh hazretlerinin etrafında halka olup dizleri üzerinde otururlar. Başlan üzere eğik olup, gözlerini kaparlar.

2- Hz. Şeyh, Eûzü-Besleme'den sonra "Allahümme yâ Müfettihe! ebvâb veya Müsebbibel esbâb, veya Mukallibel kulûbi vel ebsâr, veya Hâlikel leyli venehâr, veya Delîlel mütehâyirîn, veya Giyâsel müsteğîsîn, veya Emânel Hâlfîn, eğîsnâ tevekkelnâ aleyke Yâ Rabbel âlemin veya Rabbel arşil azîm ve üfevvidü emrî illallah. İnallâhe basîrun Bil ibâd, ve bi elfi Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliyyil azîm. Estağfirullâhel azîm" diyerek yüksek ses ve makâmla okuduktan sonra bir fâsıl vererek susar.

Halka huzur ile bu okumayı dinledikten sonra herkes kendisinin işitebileceği kadar yavaşça günahlarından duyduğu pişmanlığı hatırlayarak 25 defa istiğfar eder. Sonra bir fatiha ile üç İhlâs-ı Şerîf okuyarak teslim etmeden susar. Tefekkür-i mevt yapar. Şayet bu arada Hz. Şeyh bazı beyitler okursa, mürîdler hemen bunları dinlemekle şeyh hazretlerinin teveccühlerine kalblerini teslim ederler. Çünkü Hz. Şeyh, bu okuduğu beyitleri ile mürîdlerin kalbine, olduğu yerden teveccüh yaparak kudsî nefesleriyle mürîdlerin kalblerini hâtıralardan temizler.

3- Hz. Şeyh yüksek sesle ve makâmla "Sallallâhü Alennebiyyilümmiyi Muhammedin ve Alâ Âlihi ve Sahbihi ve Sellim" diyerek salâvâtı şerîfeyi okur. Bu okumasıyla bizzat Hz. Resûl'den feyz alarak, evvelce temizlediği mürîdin kalbine tasarruf ve teveccüh eder. Daha evvel, eğer halkaya taş dağıtılmış ise; (100 adet taş halkadakilere dağıtılır) herkes kendi elinde

olan taş adedi kadar salavât getirecektir. Böylece bütün halkada toplam olarak 100 kere aynı salâvât-ı şerîfe yavaşça tekrar edilmiş olur. Eğer taş dağıtılmamışsa, Hz. Şeyh "Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" deyinceye kadar herkes salâvât-ı şerîfeye devam edecektir.

Salâvât-ı şerîften sonra Hz. Şeyh- makâmı "Lâ havle velâ kuvvete illâ billâh" diyerek bizzat Cenab-ı Vacibil Vücut Allahu Teâlâ'dan feyz alıp müridin kalbine tasarruf ederek, müridlerin kalplerini hâlis ve en yüksek şekilde Allah'ın rızasına ve veçhine yöneltir. Halka Hz. Şeyh'in bu okumasını dinleyerek şeyhin teveccühlerine kalplerini teslim ederler. Hz. Şeyh dört defa bunu fasıla ile okur, her defasında bütün halka da salâvâtta olduğu gibi adet okumak suretiye) 400 defa okunmuş olur. Sonra "Lâ havle velâ kuvvete illâ billâhil aliyyi azîm" diyerek aynı şekilde 100 kere halka okur. Sonra da "Sallallâhü alennebiyyil ummiyyi Muhammedin ve âlâ âlihi ve sahbihî ve sellem" diyerek 100 salâvâtı şerîfeyi yine bütün halka okur.

4- Kudsî nefeslerinin teveccüh ve bereketiyle bütün halkanın (bilâ istisnâ) kalpleri ALLAH ve Resûl bereketiyle tam bir olduktan sonra Hz. Şeyh makâmı silsile-i şerîfi okumaya başlar, halka râbîta ile dinler, sadâtların kudsî ruhlarının birer güneş gibi halkaya, yahut Hz. Şeyh üzerine aktığını tasavvur ederek, feyz tâleb eder. (Cuma ve Salı geceleri ve sabahları HÂCEGÂN, diğer gece ve sabahları bu tertiple RABBÂNÎ hatme-i şerîfini okurlardı.)

5- Silsile-i şerîften sonra Hz. Şeyh, bir aşr-ı şerîf okuyarak yine müridânın kalbine ilâhî huzur ve zikir niyetiyle teveccüh ederler, müridler de kalplerinde husule gelen huzur yahut zikre devam ederek aşr-ı şerîfi dinler ve Hz. Şeyh'in tasarrufundan kalplerini ayırmazlar.

6- Müridlerin kalbi, Allah'a yönelmiş, gizli zikirde iken Hz. Şeyh, Kâdirî tarikinun cehrî zikrine geçerek Eûzü-Besmele'den sonra "Bi İcâzeti Enbiyâllâh ve Bi İcâzeti Evliyâllâh ve Bi Şehâdeti Nur-i Hayri Halkillah Fa'lem ennehü Lâ ilâhe illallâh" dedikten sonra bütün halka ile beraber kalbî ve cehrî olarak 166 defa "Lâ ilâhe illallâh" ve 300 de'fa "Allah" zikrini yaparlar.

7- Salı ve Cuma akşamları ve sabahları, Hz. Şeyh, yerinden kalkarak halkaya teveccühe başlar. Her müridin kalbi önünde durur, kasidelerden beyitler okuyarak teveccüh eder. Her müridin hâline göre, "Yâ Mustafâ, Yâ Müctebâ" diyerek Hz. Resûl'den istimdat eder ve onun medhini bildiren bir gazel okur. Bazen de "Hû", "Yâ Hû" yahut "Hüve'l Evvel, Hüve'l-Âhir Hüve'z-Zâhir Hüve'l-Bâtın" diyerek Hz. Resûl ve Cenâb-ı Allah'tan aldığı feyzi müridin kalbine verir. Bazen de halkanın teveccühünün yarısında iken birisine Kur'ân-ı Kerîm okumasını söyler. Okunan Kur'ân-ı Kerîm nuru içinde teveccühlerini müridlerin kalbine verir. Halka baştan başa bir nur sütunu olmuş, ağlayan ağlayana, cezbeye düşenler, hülâsa hiç kimsede maddi bir şuur kalmamıştır. Nur ve feyz kokusu apâşikâr kalben duyulmaktadır ki, zikir yeri hakikaten bir cennet bahçesi olmuştur. Bu kesif koku içinde teveccühe kalkan Hz. Şeyhin müstesna kokusu ise daha bir kaç metreden hepsini bastırmaktadır. Hülâsa zuhuratının anlatılması mümkün olmayan bu halkayı ancak görmek lâzımdır.

8- Teveccüh yaptığı gecelerde teveccühten sonra, teveccüh yapmadığı gecelerde zikirden sonra makâmından KÂDİRÎ Hatme-i Şerîfi okurlar, halka yine sadâtların kudsî güneş gibi ruhlarından râbîta ile feyz talep ederler.

9- Bu hatmeden sonra da yine bir miktar Kur'ân-ı Kerîm ve Fatıha okuyan Hz. Şeyh, "Âlâ Enverilâlemîn seyyidinâ Muhammedinis salâvât Alâ Beşirinnezir seyyidinâ Muhammedinis salavât" dediğinde her üç söyleyişte de bütün halkada olanlar salâvâtı şerîfe getirirler. Ve Hatme-i şerîfeye son verirler.

Hız. Şeyh buyurdu: "Dünyanın bütün ovaları, vadileri elmas ve mücevheratla dolmuş olsa, bu hatmenin karşılığını ödeyemezdi".

Yine Hız. Şeyh buyurdu: "Bir kere dahi hatme-i Şerîfte bulunan, hatmeden sonra Şimdi Allahu Teâlâ ve Tekaddes Hazretleri, rahmetiyle bütün günahlarımı af etmiş, yeni dünyaya gelmiş bir çocuk gibi günahsızım diye yemin etse caizdir."

Yine Hız. Şeyh buyurdu: "Okuduğum hatme-i Şerîfte her çeşit deva olduğu gibi, herkes için manevî bütün makâmâtı geçme, ve dereceler almaya bu saat kâfidir."

Hız. Şeyhin hatme-i Őerîfinde çok acâib ve garîb tecelliyât olurdu ki, bunlar yazmakla bitmez. Bir tanesini yazmakla iktifa edeceğim.

Hız. Şeyhten bizzat sohbetinde dinledim: "Bir gece hatme-i Şerîfin ibtidâsında Şuûrum gitti. Cennetül firdevste Hız. Ceddim Muhammed Mustafâ ile beraber olduğumu gördüm. Sonra gözleri gayet sürmeli ve güzel kuşlardan bir tabağda doldurarak Hız. Resûl'e getirdim. "Evlâdım onu bırak yukarı urûc et" buyurdu. Bunun üzerine ruhum daha yükseliyordu ki, Allahu Teâlâ'nın huzuru ile müşerref oluyordum. Levhül mahfûz'u da yanımda gördüm. Sarı nur üzerinde kırmızı ve yeşil çizgilerle dama gibi çizilmiş herkesin mukâdderatı o haneler içinde görünüyordu. Çok yakınlarımda birisinin hanesinin Őakî olduğunu gördüm. Baktım ki, Allah tarafından bir parça nur gelip o haneyi saîde çevirdi. Cenâb-ı Mevlâ'nın bu işi hatırım için lütfettiğini idrâk ettim. Birkaç dakikada bu hale geçen Şeyhin nazar ve halkası nasıl izah edilebilir ki? Hakikaten o kişi evvelâ büyük günahlara dalmıştı. Sonra nâsuh bir tövbe ile her Şeyden ayrıldı, tarikate girdi, bütün vakti ibadet ve salahlarla geçti."

Hâfız Őirâzî; bir beytinde: "Cennet ve Cehennem Pîr-i Mugânın nazarında mevcuttur" der.

Bir akşam Sultân Seyyid Muhammed Kadrî Hazretleri Hatme-i Şerîflerinin kıymeti hakkında açıklama yaptılar:

"Evvelki hatme-i Őerîfimizin başlangıcından sonuna kadar sağ tarafımdan Hız. Şeyh-i Meczûb, Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin ve Hız. Sultânül-Enbiyâ Muhammed Mustafâ hazır oldular. Hatme-i Şerîfin sonuna kadar bütün halka nazarları altında olup âyini takip ediyorlardı."

Şeyh hazretlerinin Cuma ve Salı geceleri ile sabahları okuduğu tam Hâcegân hatme-i Şerîfi:

Bismillâhirrahmânirrahîm

Elhamdüllâhi Hakka hamdihi Vessalâtü vesselâmü âlâ hayri halkihî Muhammedin ve âlâ âlihi ve sahbihî ecmaîn.

Îlâhi sevâbı în, hatme-i Őerîfâ hediye Fermâbe Ruhi pür Fütûhi ân Menbal sıktu sefa Seyyid-i evlâdı Âdem Muhammed Mustafâ (AS) ve ilâ ruhi ân: Refiki Őefik serveti Ehil imân Ebu Bekirinis Sıddık (R.A) ve ilâ ruhi ân garîb ma'dût ez ehil beyti Resûl Hız. Selmâni Fârissiyi mükerremü makbûl (RA)

Ve ilâ ruhi ân: İmâmı Őeril Ethâr Kâsım bini Muhammed bini Sıddıkı Ekber (RA)

Ve ilâ ruhi ân: İmâmı bi hakkı nâtık zübdel Ehlibeyti İmâmı Caferis Sâdık (RA)

Ve ilâ ruhi ân: Kutbu nâm'ı Sâmî Sultânı ârifân Ebî Yezîdi Bestâmî (RA)

Ve ilâ ruhi ân: Mahbûbi Sübhânî kutbu âlem Ebil Hasan Harkânî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Bî hûdi sehbâyı mahbûbi samedî Hâce Aliyyi Farimedî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kutbu Samedânî Hâce-i Hâcegân, Hâce Yûsuf Hamedânî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: İmâmı Rabbânî Hâcel Hâcegân Hâce Abdûlhâlik Gucevânî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Ez levâzımı Beşeriyeti Berî Hâcel Hâcegân Hâce Ârif Rîvegîrî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kutbu Camii sûri vel manevi Hâcel Hâcegân Hâce Mahmud Encir Fağnevi (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Pîr-i Müberrâ Ez Maunemi Hâcel Nessâc Hz. Azîzân Hâcel Hâcegân Hâce Aliyyi Ramitenî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kutbu dairel Hakşinâsî, Hâcel Hâcegân Hâce Muhammed Baba Semmâsi (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Serçeşmei maarifi kemâl Seyyidinâsâdât Seyyid Emîr Külâl (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Pîr-i müşkül küşâ derdmendigâni müstemend Hâce Bahâelhakkı velhakikatı veddin Şâh Muhammed Buhâriyyü ûveysiyyü Nakşibend (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kutbu Rabbânî Gavsus Samedânî, Heykelin Nurânî, Ebî Muhammed Muhyiddin Bâzillâhil Eşheb Essultân Şeyh Abdülkâdir Geylânî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Membel acâibi esrar Kutbu Hak, Hâcel Hâcegân Hâce Alâeddini Attâr (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Mevrîdi inayeti Bârî, Hz. Mevlânâ Hâcel Hâcegân Hâce Yakûbi Çerhiyyi Hisârî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kutbil Ebrâr, Zeyni Evliyâyı ahyâr, Mevlânâ Hâcel Hâcegân Hâce Übeydüllâhi Ahrâr (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Pîr-i Râklu'Sâcid Hâcel Hâcegân Hâce Muhammed Zâhid (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Pîr-i Ravşendenûr Safâkeş, Mevlânâ Muhammed Derviş (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Pîr-i rehânende Ez destüçâpekî Halîfân Hz. Mevlânâ Hâcegî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Meyi Muhabbetrâ sâkî Hâcel Hâcegân Hâce Muhammed Bakî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Vâkıf-1 esrârı nihânî, Kâşifi Rumuzâtil Furkânî Müceddidi elfi sâni Şeyh Ahmed Fârûkî Serhendî Meşhur bi İmâmı Rabbânî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Ğavsül Kayyûm Hz. İşân, urvetülvuskâ Hâcel Hâcegân Hâce Muhammed Ma'sûm (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kidveti erbabı aynelyakîn sultânül evliyâ Eşşeyh Seyfüddîn (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Mualilyi, Mûzekkâyi, Mutahhar Şemseddin Habîbullah Câmî Cânân Şâh Mazhar (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Câmîl kemâlâti hafi ve celî, Şâhı Cihân, kutbulaktâp, Esseyyid Şâh Abdullah Dehlevî Gulâm-ı Allyûnûlahmedî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: İmâm Elmmel Enam Kutbu Dâriel İslâm, Merkezi dîni mubîn, peyrevi Süneni Seyyidinil Mürselîn nurul meşrikayn ve diyâel, Hafikayn Zülcenâhayn Mevlânâ Şeyh Hâlid Diyâeddin (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Mazharı Fuyûdâtı İzzetî Sûbhân, Membail ilmi ve Hilmi vel irfan, Meczubur'Rahmân, Şeyhil Meşâyih Şeyh Osman (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kutbül İrşâd, âricül Hakkı vessedâd, Mürevvici Şeriatîşşerîfetilğarrâ, Müberricü tarikatil Münîfetül beydâ, Nizâmil milleti veddîn, Şeyh Muhammed Mulakkabi Bi Bahâeddin (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Hz. Kutbül Erşedil A'zâm, Sâhibil Celâli, vel Kemâli vel Kerem, Mazhari Nuri ilâhî, Habilbi Rasûlullahi ve Kâme atesseccâdeti bi emrillâh, Sultanül Meşriki vel magribli Sâni Muhyiddin Eşşah Muhammed Ali Bin Muhammedinil Osmanî El Hâlidryyi Nakşibendi (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Hz. Şeyhil İrşâd, Vel mürşîdinil Emced, Sâni Bahâeddin Eşşeyh Muhammed (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Şeyhil Meczûb vel Mürşîdil Mahbûb halifeti Hz. Şâh Hisâmüddin Eşşeyh Muhammed Saîd Seyfüddin (Kds) (Yâ Giyâsüddin)

Ve ilâ ruhi ân: Hz. Şeyhinâ, Vârisil Hakikatil Muhammediyye vel Lâbisil Hil'atil Velayetti Ahmedlyye Simi Müctebâ Nurul Mürtezâ, Sultanül Ârifin vel Âşıkın Gavsü Mahbûbi Rabbil âlemîn Essultân Mevlânâ Şeyh Seyyid Muhammed Kadri Hazîn (Kds)

"Velhamdülillahirabbilâlemin" (Bu son kısmı şeyhin halifeleri okur.)

Salı ve Cuma gecelerinden gavri Şevh Hazretlerinin okuduğu (Kısa) hatme-i şerîf:

Eûzü billâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahhîm.

Elhamdülillâhi Rabbil âlemin Vessâlatü vesselamü Âlâ Seyyidina Muhammedin ve âlâ âlihî ve sahibihî vesselem.

Allâhümme belliğ ve evsıl misle sevabı hazihî hetmel şerîfe hediye ferma beruhi pür fütûh, Membel sıktu safâ Seyyidi evlâdı Âdem Hz. Muhammedinil Mustafâ Sallallâhu Teâlâ aleyhi ve âlâ âlihî ve sahibihî ecmaîn.

Ve ilâ ruhi ân: Refîki Şefîk, Serveri ehil imân, Efdali eimmel alat tahkîk Hz. Ebûbekri nissîdik (RA)

Ve ilâ ruhi ân: Garîp ma'dût ez ehil beyti Rasûl, Hz. Selmâni Farisiyi Mükerreremi Makbûl (R.T.)

Sümme ile ervâhi cemil sâdâtı, pîrânı, kubbârı tarikatı aliyyel Nakşibendiyye, ve Kâdiriyye ve Kübreviyye, ve Sühreverdiyye, ve Çestiyye, Kuddisesirrahümül behiyye.

Husûsen ilâ ruhi ân: Sâhibit tarikatı bil istiklâl, Bi aksa makâmil kurbi ve visali vel kemâl, Mahummediyyil meşreb, bi hasebi veraseti ven-nesep Nurul meşrikayn, envâri hidâyeti vel yakîn, Siperi tîru belâ, âşıkı nâmı Hüda, feryâdresi derdmendegân, mûstemend hâce BAHÂEL hakkı veddîn ESSEYİD ŞÂH-I NAKŞİBEND (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kutburrabbânî, Ğavsussamedânî, Heykelin nurânî Cigeril Betûl, Ferzendeyi Rasûl, Mahbubussübhanî, Ebû Muhammed Muhyiddin Bâzillahil Eşheb Essultân ŞEYH ABDÜLKADİR GEYLÂNÎ (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Vâkıfı Esrârı Nihânî, Kâşifi Rumûzâtı Furkânî Mûceddidi elfi sâni ŞEYH AHMED FÂRÛKÎ SERHİNDÎ - meşhur İmâmı Rabbânî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Hz. Gavs-ı Kayyûm, Urvetülvüskâ, Hâcel Hâcegân, HÂCE MUHAMMED MA'SÛM (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kıdveti erbabı aynelyakîn, Sultânülevliyâ ŞEYH SEYFEDDİN (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Hz. vâkıf-i esrâr-ı Seyyidissâdât Seyyid nur MUHAMMED BEDVÂNÎ (Kds)

Ve ilâ ruhi ân : Muallâyı muzekkâyı mutahhar, Şemseddin Habibullah Cânı Cânâ ŞÂH MAZHAR (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Camii Kemâlâtı hafî ve celî Şâhı Cihan, Kutbulaktâb Esseyid Şâh ABDULLAH DEHLEVÎ gulâmı

Aliyyinül Ahmedî (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Elmmel enâm, Kutbi dâireyi islâm, merkiz dîni mubîn, Peyrevi süneni Seyyidinil Mürselîn, nurul Meşrikayni ve diyâel Hafîkayn, zülcenâheyn Hz. MEVLÂNÂ ŞEYH HÂLİD DİYÂEDDİN (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Mazharı Fuyûdâtı izzeti Sûbhân, Membei ilmi vel hilmi vel irfan, Meczûburrahmân, Şeyhil meşâyih ŞEYH OSMAN SİRÂCÜDDİN (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Kutbül İrşâd âricül meâricül hakkı vessedât, Mürevvici şeriatüşşerîfetül ğarrâ, Müberirici tarikatül münifetül beydâ, Naziamül milleti veddîn, ŞEYH MUHAMMED BAHÂEDDİN (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: El-Mutehallıkı bi ahlâkıl Mustafaviyye, vel mütehalli-i bi hil'atil Vilâyetil Osmâniyye, Sâhibinnefsil kudsîyye vel ahlâkıl mardîyye, Sultânül evliya Halifeti Hz. seyyidil enbiya, İmâmul vâsılîn, muhyissünneti veddîn ŞÂH MUHAMMED ALİ HİSÂMÜDDİN (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Şeyhil İrşâd vel mürşîdilemceci ciğeri Hisâmüddîn ŞEYH MUHAMMED BAHÂEDDİN (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Şeyhil meczûb vel mürşîdil mahbûb, halifeti Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin

Eşseyh MUHAMMED SAÎD SEYFÜDDÎN (Kds)

Ve ilâ ruhi ân: Vârisi nura Muhammedî, Pertevi Şemsâ Ahmedî, Serveri Mahbûbân, nuri aynı hubân, Mâhullâhi nurin Essultân SEYYÎD MUHAMMED KADRÎ MEVLÂNÂ HAZÎN (Kds)

(Hz. Seyyid Muhammed Kadrî ismi halifeleri tarafından Hatme-i şerife dâhil edilmiştir.)

Sümme Ha cemil evrâhi Hulefâihim ve mürîdihim ve Mahsûbihim ve mensûbihim ve menyelûzü bihim, ve lenâ velî vâlidena ve salallahû teâlâ aleyhi vesseleme velhamdulillahi Rabbil Âlemîn. Âmîn.

Bir aşr-ı şerîf okunacaktır.

Salâvâtı şerîfe ve Fatiha okunarak son verilecektir.

Kâdirî Tarikinin zikrinden sonra Şeyh hazretlerinin okuduğu Kâdirî Şerîfi:

KÂDİRÎ HATMESİ

Bismillahirramnirrahîm.

Elhamdülillâhi rabbilâlemîn vessalâtü vesselâmü Alâ seyyidil mürselîn ve Hâtemennebîyyîn şefiil müznibîn seyyidinâ Muhammedin ve âlâ âlihî ve sahibihî ecmaîn. Allahümme belliğ ve evsıl misle sevâbihazihittehîletil azîmetişşerîfeti ziyâdetin minke ilâ şerefi eşrefil mürselîn seyyidinâ Muhammedin ve alâ âlihî ve sahibihî ecmaîn. Sümme ilâ cemiilenbiyâi vermürselîn velmelâiketil mukarrebîn salavâtullâhi ve selamühû aleyhim ecmaîn. Sümme ilâ cemil külli min âlihî ve ashabihî ve ehlibeyti-hittayyibîne vettahirîn rıdvânullâhi teâlâ aleyhimecmaîn. Ve münhum ilâ ervâh hulefâihi zevli Kadrîlaliyyi velfahriceliyyi Hz. Ebûbekir ve Ömer ve Osmâne ve Alî rıdvânullâhi teâlâ aleyhim ecmaîn. Ve ilelammeynil mükerrmeyn el Hamzeti velAbbâs ve ilelkamereynlşşehideynil mazlumeyn Seyyidi Şubbâni ehliccneti esseyid emir Hasan, esseyid emir Hüseyin ve ümmihima ve ilâ âliküllin ve sahbi küllin ecmaîn. Ve ilâ Ruhi ve Hz. İmâm Zeynel Âbidîn (RA) ve ilel İmâm Muhammeddilbâkır (RA) ve İmâm Caferisâdik (RA) ve ilel İmâm Muselkâzim (RA) ve ilel İmâm Aliyyirrida (RA) ve ilel İmâm Muhammedinilcevât (RA) ve ilel İmâm Aliyun Tâkî (RA) ve ilel İmâm Aliyyün Nakî (RA) ve ilel İmâm Hasan Askerî (RA) ve ilel İmâm Muhammedil Mehdî (RA) ve ilâ âli küllin ve sahbi küllin ecmaîn. Ve ilâ ervahı meşayihinelkirâm eşseyh Hasan Basrî (Kds) veşseyh Habîbi acemî. Veşseyh Davudut Tai veşseyh Marûfi Kerhî, veşseyh Sırriyüs sakâtî veşseyh Cüneydi Bağdadî, veşseyh Ebû Bekiriş Şiblî, eşseyh Abdülvâhidit Temîmî, veşseyh Ebülferci Yusufuttarsûsi, veşseyh Aliyyül Kureşiyülhakârî, eşseyh Ebû Sâidil mahzûmil mübareki (rıdvânullâhl teâlâ aleyhim ecmaîn). Husûsan ilâ Ruhi kutbuttârâik ve gavsülhâlâik essultânüla'zam vennûrülefhâm Bâzıllâhileşheb essultân Şeyh Abdülkâdir Geylânî (Kds), ve ilâ ruhi Hz. Zilfeyzilcârî vennûrissârî kaşiflesrârî velmeânî siperi tîrû belâ âşiki nâm-ı Hüdâ feryâdresi dermdendegân müstement Hâce Bâhâel hakkı vel hakikati veddîn esseyid Şahi Nakşibend (Kds) ve ilâ ruhi şeyhinâ elmûteahalliki biahlâkıl Mustafaviyye vel mütehailli bihil'atılvelâyeti osmâniyye sâhibin nefsil kudsiyye velahlâkılmerdiyye zilmededilbahâiyye sultânül evliyâ halifeti Hz. Seyyidilenbiyâ İmâmül vasilin Muhyissünneti veddîn Şeyhinâ ve mürşidînâ ilallahilmelikilmübîn eşşâh Muhammed Ali el mulakkabı bi Hisâmüddîn (Kds) ve ilâ Ruhi ve Hz. şeyhilirşâd velmürşidilemced eşseyh Muhammed Bahâeddin (Kds) ve ilâ Ruhi Şeyhinâ eşseyhil meczûb ve mürşidi mahbûb eşseyh Muhammed Saîd elmulakkabi

Seyfüddîn (Kds). Ve ilâ Ruhi Hz. Şeyhinâ ve mûrşîdinâ ilallâhil melikilmûbîn Sultân Seyyid
Kadrî Hazîn Bedri güzîn (Kds) Sûmme ilâ cemîl Ervâhi pîrânî Tarikatı Kadirîyye
Vennakşibendiyye Vessûhreverdiyye velkûbreviyye velçeştiyyeti veddüssûkiyyeti
verrufâiyyeti velbedeviyyeti veşşaziliyye (Kds) Ve ilervâhi Hülefâihim ve Mürîdihim ve
Mahsûbihim ve Mensûbihim, ve Men yelûzibihim ve lenâ ve ilvâlidinâ salallâhû teâlâ
aleyhim ecmaîn, âmin velhamdülillâhi Rabbilâlemîn.

Bundan sonra bir aşr-1 şerîf okunur ve son verilir.

ŞEYH-İ MECZÛB MUHAMMED SAİD SEYFÜDDİN'İN (KDS)

KISACA HÂL TERCÜMESİ

Doğumu : 1289 (Tahminen) - Cizre
Vefatı : 1331 -Cizre

Musul da beş büyük peygamber yatar. Evvelden beri söylenen bir söz vardır: "Musul Enbiyâ, Cizre Evliyâ diyarındır". Hakikaten insanların ikinci atası ULULAZİM Peygamber Hz. NUH'un da yattığı Cizre'de, Hz. Resûlün (AS) mübarek zürriyatı ile seyyidlik ve yine burada yerleşmiş ensar ile eshap zürriyetinin fazla oluşundan daima büyük derecede evliyanın mevcut olduğu ecdatlarımızdan beri bilinen bir hakikattir. Dünyaca tanınmış divan sahibi ŞEYH AHMEDİ CİZERİ (Meşhur melâyı Cizeri) Hz. Muhammedil GAVS, Şeyh ABDURRAHMAN GLI, Şeyhi Züraf ŞEYH MUHAMMED BUSERİ (Kesik baş) Seyyid Muhammedi Kutup (Allah sırlarını atfetsin) gibi zatlar Cizre içinde olup, etrafında da büyük evliya, zamanlarında ilâhî aşk ve hakikat çırasını yakmışlardır.

En çok Nakşi, Kadiri ve Rufai tarikatlarının kibar evliyasıyla dolu Cizre, aynı zamanda Medreseleriyle meşhur ulema merkezi idi. Tarikat ve ilim sancağının yükseldiği 20. asrın başında, bir taraftan da aşiretlerden kurulmuş HAMİDİYE alayı ve diğer aşiretlerin mücadeleli rekabetleri daimi talim, cirit, atış ve debdebeleri gibi zıt kutupların mevcut olduğu zamanda doğan Hz. ŞEYH SAİT SEYFEDDİN (Şeyhi Meczûb) güneşi hepsinin üstünde parlayarak görülmemiş bir hâl ve zaman husule getirmiştir. Bütün tekkeler sükût ederek ona yönelmiş, medreseler boşalarak ona koşmuşlar, meşhur eşkiyalar, ağalar işlerini evlerini terk ederek sülûke girmişler, büyük bir transit ve ticaret merkezi olan Cizre on binden fazla nüfusu ile feyz ve cezbede mustağrak kalarak dükkânlar ve çarşı kapanmış, ALLAH ve RESÛL aşkına griftar olan gönüller dünya alış verişinden aylarca kesilmiştir. Alimler kitaplarda okumadıkları bu garip ve acaib hale zorla teslim olmuşlardır. O zaman Cizre de mevcut Yahudi ve Hıristiyanlar bile bu garip hâl ve irşada hayretlerini saklamayarak: "İnanınız ki, dünyada böyle bir insan zor yetişmiştir. Biz yarım saat sonra da şeyhin geçtiği sokaklardan geçerken feyz ve nur kokusunu duyuyoruz, o hepimizin şeyhidir" derlerdi.

Hız. Şeyh, Cizre'nin en tanınmış ailesindedir. Dedesi Hacı Ali CİHANGİR, zamanında Bağdat, Musul, Trabzon, Halep, Şam, istanbul arasında yegâne YÜN, MAZİ, YAĞ, KOYUN toptan tüccarı olup odalar dolusu mecediyeler ile isim almış büyük servete sahipti. Ahreti için de öyle muttaki, hayırsever bir zattı. Yüksek medeni yaşayışı, Şam'dan getirtmiş olduğu özel aşçısı olup, Cizre'ye de ilk defa lamba ve madeni kömür sobasını yine o getirmiştir.

Oğullarından Hız. Şeyhin pederi Hüseyin Mazlum Efendi, kerem sahavet ve bütün insani duygularda bir örnekti. Zengin ve fakir Cizre'de hiç kimse menfaat ve nimetinden ayrı kalmamıştır. Camilere gelen binlerce garip şeyh dervişlere bile senelerce devam eden sofralar göndererek bu muazzam serveti Allah yolunda seve seve harcamıştır. Bizzat kız kardeşinden işittim: Son zamanlarında fakirliğe duçar olmuş, gözlerinin görmesi de çok zaif olmuştu. (Uzun bir zaman belediye reisliğini de yapmıştı.) Bir gün evinde hiç bir yiyecek de yokken, hasta olarak ta günlerden beri yatmakta idi. Bir ilaç parası için de hiç kimseye zerre kadar bu yokluğunu belirtmemiştir. Eski dostlardan birisi onu ziyaret etti. Ve giderken döşeğin altına 13 mecediye koydu. Fakat hemen ziyaretine gelen diğer bir hemşerisi, bu sene hayat çok pahalıdır. Çoluk çocuk nafakası çok zorlaştı diye konuşunca, Hüseyin Efendi ona: Şuraya bir müslüman bir şey koydu, al kendine götür, diyerek hiç el sürmediği 13 mecediyeyi ona verdi.

Bu ailenin bütün fertleri beşeriyet üstü bir yaradılışa sahipti, haklarında: Eğer Allahu Teâlâ beşer suretinde melek göndereydi Hacı Ali Cihangir Züriyeti gibi olurdu, derlerdi.

Hız. Şeyhin annesi Seyyid Halime, mevcut sahih seceresiyle Hız. İmamı Hüseyin neslinden olup, vilayeti apaşıkâr, ibadet, takva özelliği ile nadir görülmüş islâm hatunlarındanır.

Hız. Şeyhin amcası Müderris Molla Muhammed Beşir, Cizrenin büyük alim, imamı ve hatibi idi.

Hız. Şeyh çocukluğunu ve taze gençliğini ilim tahsili ile geçirmiştir. Çok mütenasip narin vücudu billur gibi gerdanı, beyaz inci rengine, müstesna güzel yüzünde kırmızı gül gibi yanakları, kalem kaşlar altında ÇOK siyah iri gözleriyle Hız. Yusuf gibi güzelliğe meşhur olmuştu. Bidayetinden beri güzel ahlâkı cesaret, cömertlik, sadakat, dostluğundaki ciddiyet ve samimiyetle herkesin kalbinde yer etmiş ona dost olmakla saadet neşesine girerlerdi.

İLK HÂL VE MÜJDE:

Hız. Şeyh anlatmış:

Bir sabah تنها bir saatte mescide girdim, birdenbire büyük bir feyz ile kendimden geçerek düştüm, mihrapta enbiyalar şâhı Hız. Resûlün (AS) oturmuş ve bana nazır ettiğini gördüm. Bu saadet meclisine büyük evliyanın birer, birer gelerek Hız. Resulü ziyaret ettikten sonra, beni istediler. Hız. Resûl (AS) her isteği sükûtle karşılıyordu. Hatta içlerinden bir zât: "YA RASÛLLELLAH, benim mıntıkamdadır" diyerek ikinci sefer istediye de vermedi. Hayatta ve gerekse de dünyasını değiştirmiş büyük evliyadan divan tamamen dolmuştu. En son, çok acâib bir güzelliğe sahip haşmetli bir zât gelince Hız. Resûl "işte sahibi geldi" diye buyurdular. O zat Hız. Resûl'ün en kâmil bir edeb ve yakınlıkla ziyaret etti. Verilen Resûl emri üzerine Hız. Resûl'ün sağ tarafına ve en yakın yerde oturdu. Bu zât, Şâh Muhammed Ali Hisâmüddin idi.

Hız. Resûl (AS) emir buyurdu:

-Ali! Evlâdım SAİD'İ sana emânet ettim.

- Yâ Rasûllüllâh emriniz başım üstüne. Emânetinizi kabul ettim. Sonra bana dönerek:

- Oğlum Said. Ben TAVİLE'de otururum. Beni görmeye gel, diye söyledi.

Saadet meclisi dağılıp M. Said hazretleri kendisine geldiğinde kalbi ve ruhu tamamen değişmiş, ilâhî aşka gark olmuştu. Hemen eve gelerek ufak bir odaya kapandı, feryat ve göz yaşlarının dinmesi artık gayri mümkündü. Akrabalar âlimler toplanarak ne istediklerini sorarlar.. Bir tek kelime ile onlara hitap eder: "Beni Tavile'de Şâh Muhammed Ali'ye gönderiniz" der. Onlar da: "Tavile'yi ve bu şeyhi işitmedik. Bu fevkalade hâl başka bir şeydir" derler, doktor getirirler, türlü türlü çarelere baş vururlarsa da derdinden henüz anlayanı yok. Ayları, mevsimleri, hatta yılları bu odada tek başına figân ve gözyaşlarıyla geçirir. Son zamanlarında hiç bir kelime konuşmaz olur. Müthiş sıcaklar, dondurucu soğuklar ona tesir etmemiş, ağlayan annesinin elinden ancak bir parça ekmek almakla geçinirdi. Hiç konuşmadan bir ağıt üzerine yazdığı BENİ TAVİLE'YE ŞÂH ALİ'YE GÖNDERİNİZ yazısını annesine vererek başka hiç bir beşerle konuşmazdı. Kaçmasın diye üzerine kapı kapatılmış, mecnûn diye anılırdı. Bir kaç defa fırsat bularak Tavile'ye doğru kaçmış, fakat evin haberi olunca büyük bir kalabalık ile yakalayarak geri getirmişlerdir.

Bu hali üç seneye yakın devam etti. Apaşıkâr vilayetiyle meşhur ŞEYH MUSTAFA SEBLAğI Cizre'ye geldi. (Bu zât Hız. Mevlâna Halid'in baş halifesi Hız. Şeyh Osman Sirâceddin'in halifesi olup, büyük velî olan Hız. Mevlânanın hanegahında çok hizmet etmiştir.)

Kendisine M. Said ile görüşmesini rica ettiler. Odasına gidip yalnız kalınca manen meseleyi anladı, amcasına dedi ki: "Size büyük saadet ve müjdeler olsun ki. Said'in durumu bir mecnûniyet değildir, ilâhi çok büyük bir saadetin eseridir. Onu Tavile'de. çok büyük şeyh olan Hz. Şâh Ali Hisâmüddin'e gönderiniz."

Nihayet, Allah'ın lütfuyla vuslat zamanı yaklaşır. M. Said'e hizmet ve refakat edecek Hacı Ahmet Kebabçı isminde birisi Dicle nehri üzerinde bağlanan kelek denen bir vasıta ile Musul'a hareket ettiler. Musul'dan Süleymaniye'ye vardığında, Hz. Şeyh Osman Sirâcüddin'in Halifesi Şeyh Emîni Hâl onları karşılar, tekkeye otururlar. Fakat M. Said hâlâ konuşmuyor. Halife gözlerini kapayarak Hz. Şâh Ali'den konuşması için izin ister. Fakat daha gözlerini açmadan yani ilk keşif Hz. M. Said'e açılarak "Hacı Ahmet bize bir çay yap" demekle ilk konuşmayı yapar. Halife ile sohbet ederler. Halife de ona hayran olmuş, hiç olmazsa bir kaç gün misafiri olarak kalmasını rica ederse de, Hz. Said der ki: "Hz. Şâh bırakmıyor." Biraz sonra da Hz. Şâh Ali'nin gönderdiği biri meclise gelerek Hz. Şâh'ın selamını tebliğ ile "Emânetimi geciktirmeden göndersin" dediğini halifeye söyler. Ve Said'i alıp Tavile'ye götürür.

Rivayete göre Tavile'de Hz. Şâh, M. Said'e bir hücre tahsis ettirmiş, Said gelince, bu hücreye misafir alırlar, ilâhi bir huzur, haşmet, vekâr, ve ibadet mevki olan Tavile'de herkes sükût üzere çalışırken (manevi çalışma, ibadet, sohbet, zikir gibi) sabahleyin hücrelerinden fırlayan Said mest ve bî hoş olarak Hz. Şâh'ın bulunduğu özel hücresinin karşısında kasîdeler okuyarak dönmeye başlar, tam 14 gün bu sermest hali devam eder ki, bütün hanekân halkı hayretler içinde kalmışlardır. Hâlâ da Hz. Şâh'ın huzuruna çıkamamış ve Hz. Şâh'ı görememiştir. 14. günün sabahı Hz. Şâh hücrelerinden çıkınca, M. Said dayanamayarak kendisinden çok geçmiş bir halde yere düşer.

Hz. Şâh Ali buyurur:

"Said'in bu haline çok mu teaccüb ediyorsunuz? Allahu Teâlâ ruhlarımızı beraber yanyana halk etmiştir" diyerek, elinin şehâdet parmaklarını birleştirerek işaret ettiler, "İlkin Ona Hz. Fahri Âlemin kudsî ruhunun bereketiyle biraz nazar ettim. O ise bu nazarı tam aldı. Geçtiği bütün çölleri, dağları, vadileri hep Hz. Fahri Âlemin bereketiyle doldurarak bana geldi."

El pençe divan durmuş yüzlerce hülafâ, mürîd ve mahsuplar bu rahmet âleminden mest olmuş, fakat M. Said o gün de beşeri gözlerle Şâhına bakamamıştır. Tavile'de 3 ay kadar kaldıktan sonra, Hz. Şâh onu Cizre'ye halife olarak tayin etti. Ve Cizre'ye döndü.

Bir sabah Tavile'den o Şâhın verdiği bir nazar ile yine sermest olarak evindeki hücrelerinden çıkarak mescide gelir. Büyük ve ağır cezbenin tesiriyle sokağa çıkar, fakat onu her gören de cezbesine kapılır, peşine katılarak kasîde ve salâvât ile sokaklara düşerler. Pederim bu ilk çıkış gününü şahidi olarak bana anlattığı:

Pederim (yani benim dedem oluyor) Hacı Hasan'ın misafirhanesinde ensarı şeyhlerinden HACI ABDÜLAZİZ, Şeyh Abdulvehhab, Müftü ve şeyhin amcası Molla Muhammed Beşir ve bir cemaat oturuyorlardı. Dışarıda salâvâtı şerîfe seslerini işittik. Ben 12 yaşlarında idim, hemen dışarı çıktım. Ne göreyim? Şeyh Said Hazretleri başı açık, saçları omzuna kadar dökülmüş, o kara gözler fincan gibi açılmış kendinden hiç haberi yokmuşçasına mest, elinde bir kamçıyı, arasında da 30-40 kişi kadar caddeden geliyordu. Ben koşarak misafir salonuna gelip baba Şeyh Said'tir, dememle beraber o da kapıda hazır oldu. YA ALİ HİSAMEDDİN diyerek bir şahin gibi salonun üst tarafında bulunan pederim Hacı Hasan'ın yanında durdu. Meclise bir göz gezdirdi. Elindeki kamçıyı Şeyh Abdüllaziz Ensariye salladı. Ve rüzgâr gibi

çıktı. Şeyh Abdülaziz de derhal cezbeye kapılarak bihoş olup takılanlardan oldu. Meclis bir müddet neye uğradığını bilmiyordu. Biraz sonra aklı başına gelen amcası molla M. Beşir hıçkırıkla ağlayarak "Ne yazık ki mahvolduk. Sait elimizden gitti" diyordu.

Bu rahmani cezbe gittikçe arttı. Hz. Şeyh sabah, akşam ve bazen de gece yarısı meczûb olarak, bir ata binerek elinde kama ile Cizre'nin sokaklarını büyük bir cemaatle geçiyor, YA KALBU SALLİ ALENNEBİYİLHADİ meşhur kasideyi hep beraber okuyorlar.

Geçtiği yerlerde herkes, çarşıda olsun, evde olsun, şeyhi gören yahut sesini duyanlar hemen cezbeye tutuluyordu. Çarşının arka tarafından geçerken sakal traşlı olan Mele Hadi, usturanın altından fırlayarak sakalı yarı tıraşlı, yarı sabunlu olarak şeyhin arkasına takılıyor, inadıyla benliğiyle meşhur gençler reisi Abdi Ağa "Bu nasıl şeydir?" Kalbinden geçirmiş, fakat Hz. Şeyh cemaatiyle geçerken, bu sırada evinden çıkarken şeyhi görünce baş aşağı yuvarlanarak saatlerce cezbede kalıyor. Hülâsa, görülmemiş ve işitilmemiş bir feyz ve acâib kerametler ile bütün Cizre o cezbenin tesiri altında kalarak bir zaman çarşı kapanıyor ağalar sülûke giriyor, başka şeyhlerde bir mürid ve halife kalmadan hepsi ona tâbi oluyor. Bu arada kazanın da etrafı ve muhiti o'nun manevi tasarrufu ile istilâ ediliyor.

Bu haliyle yüzlerce kişi büyük keşfe mazhar olmuş, ümmî bir köylü olan Sofî Ali Hayyîç, bülbül gibi farsça konuşarak acâib kerametler ihzar ederek "Ene Şemsi Tebrizi" diyor. Her müridin hali bambaşkadır. Çünkü şeyhin nazarı her şeye kâfidir. Başka şeyh yanında ilk olarak Hz. Şeyh Said'in hatme-i şerîfine gelen Şeyh Abdulaziz Emine Besse'ye Hz. Şeyh bir teveccühle Hz. Fahri Âlemin nuru ile sermest ve mustağrak etmiş şifahen de buyurdu ki: "Vallahi ölünceye kadar da mezarda da hatta haşırde bile nazarın nuru içinde kalacaksın" ve öyle de oldu. Çok büyük bir vilayetle gitti.

Bir Cuma günü Cizre'nin büyük camisi. Şeyh, âlim ve müminler ile doludur. Hz. Şeyh o cezbe saltanatıyla geliyor. Yüz aslan heybetiyle minbere çıkıyor. Nazarıyla herkesi sermest etmiş cemaat âlemi de değişmiştir. Sağ tarafa dönüyor, yüksek sesle "Şeyhlerimden başka ayağım bütün evliyanın boynu üzerindedir. Yâ Hû!., "demesiyle bütün cemaat o feyizli söz ve nazar altında eğiliyor. Yüzlerce gül esans şişesi sanki patlamış, kesif nur kokusu her tarafı kaplamıştır. Sonra sol tarafa dönerek aynı sözü tekrar ederek onları da aynı hale getiriyor. (Malûm ola ki Hz. Gavs-ı Geylânî'den başka kimse bu sözü söyleyememiştir.)

Bu ağır cezbe hâli üç sene kadar devam ediyor, ikinci sefer Tavile'ye gidip Hz. Şâh Ali'yi ziyaret edip gelince, artık o coşmuş ilâhî deniz, sükût bulmuş, tarikatı aliyenin bütün hâl ve esrarının kemâline ermiş, sünneti seniyeyle bütün teferruatıyla uyanıklık içinde yaparak, sohbetiyle irşada başlamıştır (O kadar sünneti seniyeyle bağlı idi ki, çayı dahi üç içimde içerdi). Şeyh Reşîd isminde bir halifesi Şam'da, Şeyh İsmail adlı halifesi Diyarbakır'ı tam irşâdıyla kaplamış el'an dahi kudsî bereket ve aşk devam etmektedir. Cizre'de çok halifeler büyük derecelere yükselmiş, bunların en büyüğü ve sonra Hz. Şâh Muhammed Ali'nin büyük halifeleri sırasında üstün yer almış olan divanından ve sohbetlerinden nakil ettiğimiz Seyyid Muhammed Kadrî hazretleri bu bereketin varisi olmuştur.

Şeyh Meczûb hazretlerinin tarikat ve ilmi sohbeti irşadın tamamına kâfi geldiği gibi, inatçılar için de cebri tasarrufunu bir kaç tanesinden bahsedeceğim. Buyurmuştur ki: "En katı kalblere dahi istersem bir nazarda vilayet vermek zor bir şey değildir."

1- Salih şeyhlerden Meydinli Molla Emin anlatmış:

"Uzun zamandan beri hilvethanemde efkar ve ezkarla meşgul idim. 'Daha evvel Cizre'de bir şeyhin başı açık meczûb olarak gezdiği anlatılmış ve kalben öyle nasıl şeyh olur diye hakkında iyi düşünmemiştim. Bir cuma akşamı zikir nurunun içinde mustağrak olmuştum. Havada bir halka güzel kuşların gitmekte olduğunu gördüm. Halka içinde hepsinin büyüğü ve zülfleri olan bir büyük kuş, halkadan ayrılarak yanıma geldi. İkaz edici lisanla:

- "Sana ne oldu ki Hz. Şeyh Sait hakkında kalbinden iyi şeyler geçirmedin? Dünya ve ahirette hiç kimsenin kurtaramayacağı bir darbe ile seni mahvedecektir, biz, affın için çok rica ettik. Ancak gelip benim mürîdim olursa affedeceğim" dedi.

- "Siz kimsiniz?" diye sorunca,

- "Biz Hz. Mevlânâ Halid'in halifeleriyiz. Bu gece Hz. Resûl'ün başkanlığında hayatta veya dünyasını değiştirmiş bütün evliya davetli olup, Şeyh Sait Hazretlerine Hz. Resûl bizzat kutbaniyet hırkası giydirecektir. Biz de O merasime gidiyoruz, ben Şeyh Salihi Sipkiyim. Bu işareten sonra feryatla uyandım. Hemen Cizre'nin yolunu tutarak gelip Şeyh Hz.'ne mürîd oldum." (Bilahare halife olup Hz. Şeyhin vasiyeti üzere Mübarek cesedini yıkamıştır.)

Yine bir gün Hz. Şeyh seferden dönerken Meydin köyüne birkaç dervişle gelir. Akşam olduğu için mescidin damına çıkarlar, başka şeyhe tâbi bu köy halkı ileri geri konuşarak hürmetsizlik gösterirler. Hz. Şeyh dediklerini duyuyor, yanındaki dervişe "Tahta merdiveni dama çek" der ve köye nazar eder. Bütün köy cezbeye gelerek figân ve rica ile mescidin etrafında dönerler. Eman ve yalvarıştan sonra, Hz. Şeyh onları af eder.

Herkes gelip tövbe ederek yeni bir ilâhî şevk ve nura gark oluyordu. Alkolik, şişesi hiç cebinden eksik olmayan birisi de Hz. Şeyhe gelir, der ki:

- "Şeyhim her şeye tövbe edeceğim, yalnız içkiden ayrılamıyorum. Artık bu elimde olmayan bir şey olmuştur."

Hz. Şeyh der ki:

- "Her günahtan tövbe ederek yapmamaya azmet, içkiyi de içmeyeceksin."

- "Kendimi tutamıyorum."

- İçebilersen, iç!

Bunu bir müsaade tahmin eden alkolik tövbe alır. Öğleden sonra da Hıristiyan mahallesindeki meyhaneye gider. İsteği üzerine kendisine içki getirirler. Kadehi eline alınca, kadehin içinde Hz. Şeyhin kamasının ucunu görür. Meyhaneciyi çağırarak, şişeyi ve kadehi değiştirir, gözlerini oğuşturur (Yani rüya değildir diye). Fakat üç kere değiştirdiği kadehte Hz. Şeyhin kamasının ucunu görünce bir korku da hasıl olur ve hemen camiye Hz. Şeyhin yanına gelir. Hz. Şeyh der ki: "Üç kere yetmez miydi? Bir daha da değiştirseydin bir kama ile seni iki parça ederdim." Artık o mürîd, ömrünün sonuna kadar tövbesi üzerine doğru yola gitti.

Tarikatın çok sadıkı ve hizmet edeni, ve Hz. Şâhın da hil'atiyle halife olmuş Diyarbakırlı Kelekçi SOFİ Mehmet'ten bizzat dinledim:

Bir gün bir kaç derviş ile Hz. Şeyhe refakat ederek Cizre'den iki gün mesafede, sarp dağlar arasında bulunan bir yere doğru gidiyoruz. Derşev köyüne geldik. İlmi ve kemâli iyi bir şeyh vardı. Şeyh-i Meczûb'u büyük bir hürmet ve mahviyetle karşıladı. O gece sohbet ettiler. Bu mıntıkadan sonraki eşkiyaların hiç kimseyi tanımadıklarını ilmen ve tarikaten hiç bir suretle bunlara tesir etmenin mümkün olmadığını beyan ederek Hz. Şeyhin o tarafa irşada Sabahleyin

de Hz. Şeyh atına binerek o tarafa hareket ederken Hz. Şeyhi uzun müddet yaya olarak uğurladı. Ayrılacağı zaman hürmetle dedi ki:

- "Şeyhim, Allah bilir ki siz kalbimde çok sevgilisiniz. Kanaatıma göre de, değil zamanın, belki dünyanın en büyük şeyhlerindensiniz. Fakat bu eşkiya herifler Allah, Resûl, din diye bir şey bilmeyecek kadar zalim ve edepsizdirler. Size karşı da büyük bir hürmetsizlik yaparlar diye korkuyorum. Hz. Şeyh bu tarafa gitmesin." dedi.

- "Merak etme, Allah'ın kudreti her şeyin üstündedir" buyurdu.

Biz yola devam ettik. Öğleden sonra bir dereye doğru iniyoruz; henüz kimseyi görmüyoruz. Hz. Şeyh "Ya Ali Hisamüddin, Ya Hû!" diyerek kamayı salladı ve nazar verdi. Birkaç dakika sonra kulağımıza bazı salâvât sesleri geldi, fakat başaramıyorlardı. Ufak tepeyi aşınca dere kenarında AMER denen meşhur eşkiya, geçecek, kervanları soymak üzere çetesiyle pusuda bekliyordu. Daha şeyhi bile görmeden o nazar ile halleri değişmişti. Hz. Şeyhi görünce o da atına bindi ve adamlarıyla şeyhi karşılamaya geldi. Öğle cüsseli kahraman bir adam ki, buğdayı parmakları arasında un gibi ufalardı. Fakat daha 20-30 adım mesafeye yaklaşınca Hz. Şeyh "YA-HÛ!" diye nazar verdi. Ne görelim, o koca adam attan fırlayarak yere sırtüstü düşmüş, bir şahin gibi Hz. Şeyh hemen üzerinde hazır olup bir ayağını eşkiyanın göğsü üzerine koymuş ve kamayı çekerek:

- "Söyle bakalım ne zamana kadar Hz. Muhammed ümmetinin yolunu keseceksin?

Çok mecalsiz ve ölü gibi olmuş o kahraman eşkiya:

- "Tövbe ya şeyh, tövbe! Beni affet! Bu işten vazgeçeceğim" diyordu. Hz. Şeyh onları bırakıp köylerine geldi. Onlar da derede yıkandılar, ve hepsi gelip Hz. Şeyhi ziyaret ederek divanında el pençe durdular. Vakit ikinci zamanına yaklaşmıştı. Herkes apaşikâr gördü ki iki beyaz güvercin gibi çok güzel iki kuş gökten' gelerek Hz. Şeyhin omuzlarına kondu. Bu duruma bütün cemaat şaşkırtmıştı.

Hz. Şeyh sordu:

- "Amer bunlar nedir?" Ve şaşkın haldeki Amer'e dedi:

- "Yum gözlerini, güvercin olup olmadığın anlarsın." Gözlerini yumunca, Hz. Şeyh kalbine nazar verdi, irkildi. titreyerek ve ağlayarak söyledi:

- "Şeyhim bunlar güvercin değil, insandırlar. Ama nasıl insandırlar? Meleklerden, hurilerden daha güzel insandırlar!"

- "Tanıyor musun?"

- "Toprak başıma olsun ki, bütün ömrün günah ve isyanla geçmiştir, bunlarla münasebetim nedir ki, tanıyayım?"

- "Biri Hz. Şah-ı Nakşibend ve biri Hz. Gavs-ı Geylânîdir."

Hz. Şeyhin böyle cebri tasarruf ile irşattan çok olup, bu kadarla iktifa edeceğiz.

Hz. Şeyhin ayrıca divanı da mevcuttur. Bu divan da çok kıymetli olup. tarikâtı aliyyede rütbelerle kazanmış (201) lakabı vardır. Kutbuddin, Tacuddin, Seyfüddin, Gıyasüddin gibi. Yine divanında der ki: "Aşkın piri benim. Her kim mustağrak ise benim denizimden mustağraktır. Siz, yâ Bahrül istiğrak diye benden istimdat ediniz." Ve son olarak da ismini "Yâ âşıkı Rasûllullah" olarak bildirir.

Menem Seyfî rabbani
Menem kerrârî sanî
Menem seki dergahî,
Hüsameddini Osmânî,

Madde aleminde hulûsla yapılan bir işin manevi alemde karşılığını ve bu kitabın da değerini gösterir bir hakikatten bahsedelim.

Seyyid Muhammed Kadrî (Kds) sohbetlerinde açıkladılar:

"Bir gece mana aleminde gıpta edilecek, çok güzel yüksek bir makamda yüzleri çok nurlu mesut bir er ile hanımını gördüm, sordum:

-"Cenâb-ı Hak bu güzel mevkii ve büyük saadeti neden dolayı size ihsan etmiştir?"

- "Bana Hasan Ağa derler. Bu da refikamdır. Dünyadaki amelimizin karşılığı, bu mevki ile hiç münasebet almazdı. Hatta ağalık işinin gafleti ve vebali malûmdur. Bir gün, Cizre'de Hacı Naif Ağaya misafir geldim, divanhanesinin karşısında cami ve merkadi şerîfi bulunan Şeyhi Meczûb hazretlerinden nasılsa sohbet ederek, herkes büyük bir sitayişle onu övdüler. Ben de sordum:

-"Bazı zatın geride kalmış kitapları, eserleri yok mudur?"

Mecliste bulunan şeyhin yakın akrabalarından Ahmet Zeri ismindeki şahıs gidip, şeyhin el yazısı ile yazılmış eserini bana getirdi (tercümesini yaptığımız İhsan Yolu kitabı idi) Arapça bilmediğim için, kitabı okuyamadım. Yalnız, ondan 15 mecediyeye satın aldıktan sonra dedim ki:

-"Bu kitabı Hz. Şeyhin merkadi şerîfine kendim ve ailem için vakıf ediyorum, din kardeşlerimiz bu vakıftan istifade etsinler. Kitabı Ahmet Zeri'ye teslim ettim. Ben ve refikam öldüğümüzde Allahu Teâlâ hazretlerin bunun hatırı için, ikimizin bütün günahlarını af ederek bu güzel makâmı ihsan etmiştir."

Bu sohbeti yapan Hz. Seyyit Kadrî bu kitabı asla görmemiştir. Çünkü kitap elli seneden beri kayıp olup, birisi tarafından kimseye gösterilmeden saklanmıştı. Elhamdülillâh yine Hz. Şeyhin kerâmetiyle bu kitabı bulmak, almak ve tercüme etme hizmetinin saadeti bize nasip oldu. Kitap elimize geçince kabında: "Bu, Hasan Ağa ve ailesinin vakfı olup, Hz. Şeyhin akrabalarından Ahmet Zeri'ye teslim edilerek, din kardeşlerimizin istifadesi için Merkadi Şerîfe hediye edildi." yazısının mevcûd olduğunu gördük, isteyene de gösterebiliriz.

Şeyhi Meczûb hazretlerinin büyüklüğü ve vefası hakkında bizzat Sultan Seyyid Muhammed Kadrî'den dinledim. Buyurdu ki:

"Şeyh-i Meczûb'un vefatından seneler sonra idi. Bir gün hücremde Hz. Şâh Hisâmüddin'in râbitası ile meşgul iken. basiretimle Cizre'den bir cenazenin mezarlığa götürüldüğünü gördüm. Ölü mezara konulup telkin de verildikten sonra halk döndü. Ayak ve başucunda iki siyah melek hazır olup, suale başladılar. Ölü simsiyah ve telkinden habersizdi. Su akıntısı içinde dikili bir kamış gibi, müthiş korkudan hem titriyor hem de bütün vücûdu gidip geliyordu. Simsiyahtı, sual meleklerine cevap verecek hali yoktu. Bu çok zor duruma acıyan Hz. Şeyh-i Meczûb'un

mübarek kudsî ruhu, Arşı Alâ'dan yeşil büyük bir nü; olarak ölünün başucun aktı. Onu takiben, 100 güneşten parlak Hz. Şâh Hisâmüddin'in kudsî ruhu da Şeyh-i Meczûb'un ruhu üzerine aktı. O güneş gibi nur coşuyor ve dalgalar halinde ölüye çarpıyordu. Çarpan yerler beyazlaşıyordu. Bu suretle, bütün vücudu beyazlaştı. Kalbi çalışmaya başladı. Telkini aynen okuyarak sual meleklerine cevap verdi.

Hücremde râbıtamda hazır Hz. Şâh'tan bunun ne işlemi vardı ki bu hâle düşmüş?" diye sordum Hz. Şâh buyurdu ki:

"Bu bakkal başıdır, dükkanına gelen köylünün mallarını karıştırır, haklarını eksik verirdi. Bir zamanlar, Şeyh-i Meczûb'un meclisine gitmiş, ona muhabbet etmişti. Şeyhin vefa ve himmeti, onu da dar halinde bırakmadı. Biz de şeyh ile beraberiz." (Şeyh hazretleri bana ölünün adını söylemişse de ben açıklamadım)

Halen Cizre'de bakkal olan Mehmet Ali adındaki kişi, bütün Cizre'nin bildiği ve hâlen de hayatta yüzlerce kişinin şahit olduğu olayını bizzat bana anlattı: "Altı yaşında idim. Sokakta oynuyordum. Şeyh-i Meczûb hazretlerinin camisine geldim. Kuyudan su çekmek istedim. İpi biraz çektikten sonra ip çıkrık ile demiri arasında düştü, ipi çıkarmak için kuyunun ön tarafına korkuluk olsun diye konmuş büyük taşın üstüne çıktım, elimi çıkrığa atarken dengemi kaybederek kuyunun içine düştüm, boğazıma kadar suya battım, sonra ayağım daha yüksek bir yer bularak biraz daha yükseldim, bir parça toprak ta benimle düşerek başımı kırmıştı. Camide hiç kimse yok. Ben bağıryor ve ağlıyorum. Nurlu bir zât hazır oldu. "Oğlum korkma" dedi. Ben kendimi kuyunun dışında gördüm. "Amca siz kimsiniz?" dedim. "Ben Şeyh Said'im" dedi. Bütün elbiselerim sudan çıkmış ıslaklığı ile, başım kırılmış olarak ağlaya ağlaya eve geldim. Bütün halk duydu. Bazıları ne oldu diye bana olayı tekrar ettiriyorlar, şeyhin rengini soruyorlar, ben anlattıkça para veriyorlardı. Cismen hazır olup, çocuğu kuyudan çıkartan Şeyh-i Meczûb'un dünyasını değişmesi üzerinden 20 yıl geçmişti...

Son zamanlarda, camisinde, ders veren takva sahibi ve salih bir zat olan Molla Abdurrahim, pederime söylemişti: "Ben şeyhi Meczûb'u iki sefer cismen zahiri gözlerle camisinde gördüm. Bir kere camiye geldim. Hz. Şeyh beyaz gülün yanında idi. Yavaş yavaş yürüyerek türbeye girdi. Bir kere de türbenin kapısında duruyordu. Ben cami avlusuna girince içeri girdiler."

Hız. Şeyh Seyyid Muhammed Kadrî der ki: "Türbe-i şerif daima Hz. Resûl'ün yeşil nuru ile doludur. Bazen kubbenin dış tarafına bile taşar. Siz türbenin sokağında dahi geçerken türbenin dış duvarının karşısındaki duvar kenarından geçiniz."

Hız. Şeyh-i Meczûb Muhammed Said Seyfüddin bir gece rüyada ben fakiren şöyle güründü: Hz. Şâh-ı Pîr, Şâh-ı Nakşibend ve Gavs-i Geylânî'nin kudsî ruhları tamamen başı ve omuzlarında toplanmış, ilâhî mestliği ve güzelliği cennet, melek ve binlerce huri ile kıyas edilmezdi! Binlerce sene anlatması mümkün olsa, yine ondan bir zerre anlatılamazdı. Kısacası diyebilirim ki. Allah'ın cemâl nurunu akseden (yansıtan) bir ayine idi...

Divanından bir mısra:

Nura cemâla lemyezel, Mecruh kırım je ruja ezel
(Allah'ın cemâl nuru beni ezel gününde yaralamıştır.)